

مفاخر فرهنگی، چراغ‌های معرفت و تجربه‌اند

نوعی پردازش دوباره به مفهوم آثار فرهنگی و مفاخر فرهنگی، یکی از وظایف ماست. بزرگداشت مفاخر در فضای کنونی یکی از دغدغه‌ها و اهداف اصلی انجمن است. بیشتر می‌خواهیم به مفاخر زنده کشورمان پردازیم؛ مفاخری که در مسایل اجتماعی تاثیر گذارند

نگاهی به دنیای داستانی آنا گاوالتا
۲۱

درک احساس امنیت از خود امنیت مهم تر است
۱۵

گزارشی از ششمین همایش بین‌المللی دکترین مهدویت
۸

کتابخانه

شنبه ۹ مرداد ۱۳۸۹
۱۹ شعبان ۱۴۳۱، ۳۱ جولای ۲۰۱۰
شماره ۲۴۲، پیاپی ۸۹۳
صفحه ۲۰، تومان

ISSN: 1029-3345

صاحب امتیاز: خانه کتاب
سردبیر: علی آقاغفار
نشانی: خیابان انقلاب اسلامی
خیابان برادران مظفر جنوبی، کوچه
خواججه نصیر، پلاک ۲، طبقه چهارم
تلفن: ۴-۶۶۹۶۱۵۱
سازمان آگهی‌ها: ۲۲۲۵۵۲۴۶
چاپ: شرکت افست

www.ketabehafteh.ir

- ۲ کیفیت کتاب‌ها ملاک رتبه‌بندی ناشران است
- ۳ معیار انتخاب داوران جشنواره نقد، تعهد، دانش و تجربه است
- ۴ «کاج وزیتون» تهدیدی برای ناشر و نویسنده است
- ۵ کتاب فیدل کاسترو در راه نشر
- ۶ شاعران از جلوه امام عصر (عج) در شعر گفتند

مدیر بخش خانواده هجدهمین نمایشگاه بین‌المللی قرآن خبر داد

۵۴ نمایش با موضوع خانواده در نمایشگاه قرآن

استادان برجسته و متخصص در امر مشاوره‌اند که در طول سال نیز به امر مشاوره در صدا و سیما و مراکز دیگر - چه مشاوره فردی، گروهی یا آموزش مشاوره - اشتغال دارند.

وزیری در ادامه از حضور هشت موسسه فعال در حوزه خانواده در این بخش خبر داد و گفت: «این موسسات از بهترین موسسات فعال در زمینه موضوعات خانواده با رویکرد قرآنی‌اند که حاصل کارهایشان را در این بخش به نمایش می‌گذارند.»

وی افزود: «خدمات مشاوره‌ای، خدمات تسهیلی برای ازدواج، کارهای پژوهشی با محوریت خانواده قرآنی، کارهای تبلیغی و ترویجی از قبیل برنامه برگزاری نمایشگاه‌ها، انواع و اقسام محصولات در حوزه خانواده مثل کتاب و لوح فشرده، از دیگر برنامه‌های تدارک دیده شده برای بخش خانواده نمایشگاه قرآن امسال است.»

مدیر بخش خانواده هجدهمین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم با اشاره به این که امسال تمام فعالیت‌های مربوط به موضوع خانواده در این بخش متمرکز شده و از پراکندگی فعالیت‌های این بخش در دیگر قسمت‌های نمایشگاه جلوگیری شده است، از افزایش توسعه فضای مشاوره‌ای به ۱۰ مورد - که به گفته وی سال‌های گذشته ۳ تا ۵ مورد بود - خبر داد.

ادامه در صفحه ۲

بخش خانواده هجدهمین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم، امسال برای نخستین بار نمایش‌هایی را با موضوع خانواده از دیدگاه قرآن در طول برگزاری نمایشگاه برگزار می‌کند.

حسن وزیری، مدیر بخش خانواده هجدهمین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم در گفت‌وگو با «کتاب هفته» با بیان این مطلب، از اجرای روزانه دو نمایش، قبل و بعد از افطار، در بخش خانواده نمایشگاه قرآن خبر داد.

وزیری با اشاره به این که ویژگی بارز بخش خانواده نمایشگاه امسال در مقایسه با سال‌های قبل، ورود به فضای نمایش است، از برگزاری مجموعاً ۵۴ نمایش با موضوع خانواده در طول برگزاری نمایشگاه قرآن در بخش خانواده خبر داد.

وزیری در این باره توضیح داد: «تلاش کردیم ضمن آسیب‌شناسی موضوعات مربوط به خانواده، کاری متفاوت را در فضای نمایش‌ها با موضوع خانواده ارائه دهیم و در پایان هر نمایش نیز کارشناسان این حوزه که همگی از استادان مطرح کشورند در این بخش حضور پیدا می‌کنند و طی گپ و گفتی صمیمانه با مردم، به سوالات آنها پاسخ می‌دهند.»

مدیر بخش هجدهمین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم درباره استادانی که در این بخش حضور می‌یابند، یادآور شد: «غالب این افراد از مدرسان مرکز مدیریت حوزه علمیه قم هستند و جزو

سرآغاز

«من» ما

حقوق بشر، شاید از چالش برانگیزترین بحث‌های دهه‌های اخیر دنیا باشد که امروزه بیشتر تبدیل به «مشت» و «چماق» و «حربه» شده تا قانون!

از همه بحث‌ها که بگذریم، برای جست‌وجوی ریشه‌های این حقوق در «باورهای دینی» و نیز سوء استفاده‌های ابزاری که مدعیان این حقوق از آن می‌کنند، کمتر اندیشیده‌ایم و نگفته‌ایم که «من» ما نیز حقی دارد؛ حقی که نباید در «حقوق بشر» غرق، آن را جست‌وجو کرد.

شعار نیست اگر می‌گوییم، جان و روان ما، من ما، نیز حق دارد بداند، رشد کند، بیاموزد، بخواند، بنویسد، انتخاب کند، زندگی آگاهانه را دوست داشته باشد و...

حق «من» ماست که از بازار پرزرق و برق کتاب، بهترینش را بخواند، از همه واژه‌ها، نورانی‌ترینش را هدیه بگیرد و حق دوست، به کتاب‌هایی که شعور و عقل او را دست‌کم می‌گیرند، کم محلی کند و خواهان حقوقش باشد و...

این هم نوعی دفاع از حقوق بشر است، نیست؟!!

با هر بار نشست و برخاست با قرآن، یک پرده از جهالت برداشته می شود و چشمه ای از نورانیت گشایش می یابد. قرآن حیات طیبه را وعده داده است و این حیات طیبه همان زندگی همراه با عزت، امنیت، رفاه، استقلال، علم، پیشرفت، اخلاق، حلم و گذشت است که در پرتو انس با قرآن و چنگ زدن به این ریسمان الهی، محقق می شود.

بخشی از بیانات مقام معظم رهبری در دیدار شرکت کنندگان در مسابقات بین المللی قرآن کریم ۱۳۸۹/۰۴/۲۴

ترجمه خاطرات همراهان امام (ره) به زبان انگلیسی

موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، گزیده خاطرات همراهان و نزدیکان بنیان گذار انقلاب اسلامی را به زبان انگلیسی ترجمه کرده و در آینده ای نزدیک در قالب کتابی با عنوان «جلوه دوست» منتشر خواهد کرد.

خاطرات کتاب «جلوه دوست»، از میان آثار منتشر شده توسط موسسه تنظیم و نشر آثار امام (ره) انتخاب شده اند. کتاب های «خمینی روح الله: زندگینامه امام خمینی (ره) بر اساس اسناد و خاطرات»، مجموعه سه جلدی «خاطرات صادق طباطبایی» و «خاطرات خادمان و پاسداران امام خمینی (ره)» از جمله این آثارند.

محققان و مترجمان موسسه تنظیم و نشر آثار امام (ره) خلاصه و گزیده خاطرات همراهان و نزدیکان بنیان گذار انقلاب اسلامی را با توجه به نیازهای فرهنگی مخاطبان خارجی ترجمه کرده اند.

مجموعه خاطره «جلوه دوست»، به همت واحد ترجمه موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره) آماده انتشار شده است.

۵۴ نمایش با موضوع خانواده در نمایشگاه قرآن

ادامه از صفحه اول

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، با عنوان «عفاف و حجاب» در بخش خانواده نمایشگاه قرآن گفت و تصریح کرد: «به دلیل تاکیداتی که امسال در موضوع عفاف و حجاب صورت گرفته و همچنین به خاطر فضایی که در این زمینه در کشور ایجاد شده، ضرورت داشت تا به حجاب به عنوان یکی از معارف کاربردی قرآن کریم پرداخته شود.»

وزیر ی یادآور شد: «امسال جامع ترین نمایشگاه پوشش و عفاف کشور را در بخش خانواده نمایشگاه قرآن به نمایش خواهیم گذاشت و علاوه بر این، میزهای گفت و گوی حجاب و ارائه مدل های پوشش اسلامی را در این بخش خواهیم داشت.» هجدهمین نمایشگاه بین المللی قرآن کریم ۱۷ مرداد تا ۱۲ شهریور برابر با ۲۷ شعبان تا ۲۳ رمضان از ساعت ۱۷ تا ۲۴ در مصلاي بزرگ امام خمینی (ره) پذیرای علاقه مندان خواهد بود.

به گفته بهمن دری، معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، کیفیت آثار ناشران و نزدیکی این آثار به اهداف انقلاب اسلامی، ملاک رتبه بندی ناشران خواهد بود. وی تاکید کرد که نظریات تشکل های ناشران نیز در این رتبه بندی مورد بررسی قرار خواهند گرفت.

دری به خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا)، گفت: «برخی ناشران ممکن است تعداد زیادی کتاب منتشر کنند که کیفیتی نداشته باشند، ولی ناشرانی هم وجود دارند که کتاب های با کیفیت بالا چاپ می کنند. ما باید کیفیت را به عنوان اولویت اصلی در بحث رتبه بندی در نظر بگیریم.»

وی ادامه داد: «موارد زیادی در مساله رتبه بندی ناشران وجود دارد، ولی ما باید شمول عام را در این زمینه در نظر بگیریم و این موارد را برای تصویب به هیات نظارت اعلام کنیم.»

معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی همچنین گفت: «گاهی اوقات از سوی وزارت ارشاد ناشرانی مورد حمایت قرار می گیرند که نباید

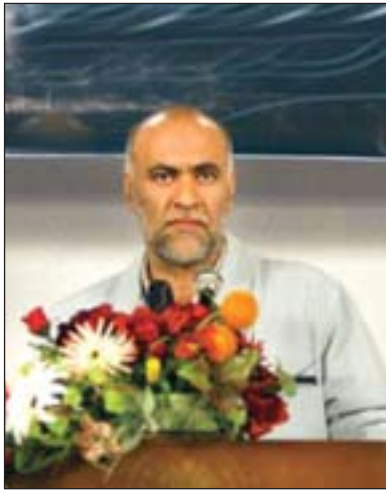
کیفیت کتاب ها ملاک رتبه بندی ناشران است

دری با اشاره به این مطلب که باید یارانه های هدفمند در اختیار نشر کشور قرار گیرد، افزود: «برای رتبه بندی ناشران با تشکل ها هم مذاکره خواهیم کرد تا این نهاد های صنفی نیز نظراتشان را اعلام کنند و این نظرات مورد بررسی قرار گیرند.»

به گفته دری، در حالی که بسیاری از صنف های کشور دارای رتبه بندی اند، ضرورت دارد تا نشر کشور نیز بر اساس فعالیت کیفی ناشران درجه بندی شود.

دری تصریح کرد: «فقدان پیوند فکری و عاطفی ناشر و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی راحل می کنیم و ناشران نیز باید این خلأ فکری و عاطفی را بین خود و مولفان از بین ببرند، چون بسیاری از مولفان از ناشران به معاونت امور فرهنگی شکایت می آورند و این نهاد را مأمن خود می دانند.»

وی همچنین یادآور شد: «نگاه ما بر اساس کیفیت آثار منتشر شده است و علاوه بر تاثیر گذاری آثار بدون توجه به کمیت آن، سابقه ناشر و نزدیکی آن به اهداف انقلاب اسلامی را نیز در نظر خواهیم گرفت.»

حمایت شوند و همچنین ناشرانی از این حمایت محروم می مانند که باید زیر پوشش حمایتی این وزارتخانه باشند.»

دبیر علمی جشنواره نقد:

معیار انتخاب داوران جشنواره نقد، تعهد، دانش و تجربه است

علی اوجبی، دبیر علمی جشنواره نقد کتاب، معیار انتخاب داوران جشنواره نقد را تعهد و دانش لازم در کنار تجربه کافی برای داوری عنوان کرد. وی همچنین خبر یکی از سایت های خبری مبنی بر استفاده از داوران جوان را در این جشنواره نادرست دانست.

اوجبی به خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا)، گفت: «در این چند دوره که مسوولیت دبیری این جشنواره را بر عهده داشته ام، تلاش کرده ایم تا آسیب شناسی لازم را نسبت به مسایل مختلف داشته باشیم.» وی ادامه داد: «با وجود همه این تلاش ها، خطا و لغزش همواره وجود داشته، ولی مهم این است که درصد این خطاها را به کمترین میزان ممکن برسانیم.»

دبیر علمی جشنواره نقد کتاب همچنین گفت: «اگر در هر دوره اسامی داوران را مشاهده کنید، با عناوینی جدید مواجه خواهید شد، در این دوره نیز از چند چهره جدید برای داوری آثار بهره مند می شویم.»

اوجبی تصریح کرد: «این تغییر به معنای این نیست که داوران قبلی صلاحیت حضور در این فهرست را نداشتند، بلکه برخی از داوران خود به دلیل اینکه اثری را در جشنواره دارند، ترجیح می دهند مورد ارزیابی قرار بگیرند تا اینکه داوری آثار را بر عهده داشته باشند.»

وی افزود: «یکی از سایت های خبری مطلبی را به نقل از من منتشر کرده بود مبنی بر اینکه قرار است در این دوره از داوران جوان استفاده کنیم. ملاک ما سن و سال نیست؛ بلکه اندوخته علمی و تجربه و تعهد داوران است و طبیعی است هر چه سن داور بیشتر باشد، تجربه وی نیز در این زمینه افزایش خواهد یافت.»

استقبال بلغاری ها از شعر و ادبیات ایران

شماره آینده فصلنامه انجمن نویسندگان بلغارستان به صورت ویژه نامه به شعر و ادبیات ایران اختصاص می یابد.

یورگی کنستانتینوف، شاعر بلغاری که اردیبهشت امسال در نخستین همایش شاعران ایران و جهان شرکت کرده بود، در ملاقات با محسن پناهنده، نماینده فرهنگی ایران در بلغارستان، ضمن موفق توصیف کردن برگزاری این همایش، از اختصاص یافتن شماره آینده فصلنامه انجمن نویسندگان بلغارستان به صورت ویژه نامه به شعر و ادبیات ایران خبر داد.

کنستانتینوف که سردبیری این نشریه ادبی بلغاری را بر عهده دارد، ضمن تشکر و قدردانی از رایزنی فرهنگی و معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، اظهار داشت: «طی گفت و گو و توافقاتی که به عمل آمده قرار است به زودی ترجمه آثار شاعران ایرانی در بلغارستان و شاعران بلغاری در ایران آغاز شود.»

هجدهمین جایزه جهانی کتاب سال کلید خورد

معاون اداره کل مجامع، تشکل ها و فعالیت های فرهنگی خبر داد

علوم قرآن و حدیث، کلام و فرق، فلسفه و عرفان، فقه و اصول.

ب: مطالعات ایرانی: کلیات، تاریخ ایران، زبان های ایرانی، جغرافیای ایران، ادیان باستانی ایران، ادبیات فارسی، هنرهای ایرانی و تاریخ علم در ایران. بنابراین فراخوان همچنین کتاب برگزیده جهانی باید واجد این ویژگی ها باشد؛ الف: برخورداری از ابتکار و خلاقیت در ارائه بینش اسلامی و تحقیقات و مطالعات ایرانی. ب: محتوای کتاب دارای ارزش فرهنگی درخور توجه و منطبق با معیارهای تحقیقی و ماخوذ از منابع معتبر و مستند باشد. ج: در کتب مترجم، معیارهای اساسی ترجمه به نحو مطلوب رعایت شده باشد. د: در کتب مصحح، آداب و قواعد تصحیح انتقادی متون همراه توضیحات و حواشی لازم رعایت و نسخ بدل به حد کافی ارائه شده باشد. ه: از نظر تناسب حجم کتاب با محتوا، فصل بندی موضوعات، رعایت هماهنگی فصول و یکدستی مطالب، ویراستاری، آرایه کتاب و نداشتن غلط های چاپی از کیفیت مطلوب برخوردار باشد.

برگزیدگان هجدهمین جایزه جهانی کتاب سال بهمن ماه سال جاری همزمان با ایام دهه فجر معرفی می شوند.

داشت: «کار گردآوری و خریداری کتاب ها از مدتی پیش آغاز شده که البته تعدادی از این آثار نیز از نمایشگاه بین المللی کتاب تهران خریداری شده و تعدادی نیز از طرف خود نویسندگان برای ما ارسال شده اند.»

وی افزود: «علاوه بر اینها، بعضی موسسات و نهادهایی هم که با ما مرتبط هستند و می دانند چه نوع کتاب هایی در جایزه جهانی کتاب سال شرکت داده می شوند، آثارشان را برای ما ارسال می کنند.» به گفته معاون اداره کل مجامع، تشکل ها و فعالیت های فرهنگی، این جایزه با هدف شناسایی و معرفی آثار ارزشمند در دو حوزه مطالعات اسلامی و مطالعات ایرانی که برای نخستین بار طی سال قبل (۲۰۰۹) به زبان های گوناگون در کشورهای مختلف به جز ایران چاپ شده برگزار می شود.

بنابراین فراخوان هجدهمین دوره جایزه جهانی کتاب سال جمهوری اسلامی ایران موضوعات و ویژگی های کتاب های برگزیده برای این دوره از جایزه جهانی کتاب سال از این قرار خواهند بود: هر یک از دو موضوع اصلی مطالعات اسلامی و مطالعات ایرانی شامل چند شاخه است که عبارتند از: الف: مطالعات اسلامی: کلیات، تاریخ و تمدن اسلامی،

جایزه جهانی کتاب سال با اعلام فراخوان هجدهمین دوره این جایزه برای سال ۸۹ رسماً کار خود را آغاز کرد.

علی علیپور، معاون اداره کل مجامع، تشکل ها و فعالیت های فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در گفت و گو با «کتاب هفته» با بیان این مطلب، از مهلت ارسال آثار به دبیرخانه این جایزه تا پایان آذرماه سال جاری خبر داد.

علیپور در پاسخ به این سوال که کار جمع آوری آثار در حال حاضر در چه مرحله ای است؟ اظهار

چاپ تازه کتاب های محمدعلی اسلامی ندوشن در راه است

«راه و بی راه»، تازه ترین اثر محمدعلی اسلامی ندوشن، نویسنده و پژوهشگر پیشکسوت که مجموعه مقالات او با موضوعات فرهنگی و اجتماعی را در بر می گیرد زیر چاپ رفت.

اسلامی ندوشن همچنین در گفت گو با ایسنا از تجدید چاپ کتاب های «ایران و جهان از نگاه شاهنامه»، «جام جهان بین»، «نامه نامور» و چند اثر دیگر خبر داد. به گفته وی، کتاب «نامه نامور» منتخبی از شاهنامه است که برای سومین بار از سوی نشر قطره تجدید چاپ می شود. همچنین کتاب «جام جهان بین» که شامل مجموعه مقالات اوست، از سوی همین انتشارات به چاپ هفتم می رسد. از سوی دیگر، چاپ چهارم کتاب «دیدن دگر آموز، شنیدن دگر آموز» که منتخبی از شعرهای اقبال لاهوری است همراه چاپ دوم «ایران و جهان از نگاه شاهنامه» قرار است از سوی انتشارات امیر کبیر منتشر شود. به گفته اسلامی ندوشن، تمامی این کتاب ها زیر چاپند و به زودی وارد بازار کتاب می شوند.

«کاج و زیتون» تهدیدی برای ناشر و نویسنده است

پاریس - مینو خانی، خبرنگار کتاب هفته: ناشر کتاب «کاج و زیتون» با اشاره به اینکه این کتاب نتوانست به راحتی توزیع کننده‌ای در فرانسه پیدا کند، درباره دلایل آن گفت: «سیاست فرانسه حمایت از اسرائیل است و به مخالفان صهیونیست‌ها فرصت حضور نمی‌دهد.»

در مراسم معرفی کتاب «کاج و زیتون» که ماه ژوئن ترجمه فرانسه آن منتشر شد، ناشر ابتدا ضمن اشاره به شرایط توزیع این کتاب در فرانسه، گفت: «این کتاب در بلژیک منتشر شده ولی به سختی توانست در فرانسه توزیع کننده پیدا کند. توزیع کننده اول، بعد از مطالعه کتاب آن را رد کرد و ما در وهله نخست تلاش کردیم کتاب را از طریق ارتباطاتی که داریم، به دست مخاطبان آن برسانیم.»

وی در پاسخ به خبرنگار اینبار در باره دلیل پذیرش توزیع کننده فرانسوی، اظهار داشت: «خوشبختانه فروش اینترنتی این کتاب با موفقیت روبرو شد و بعد از این مرحله، یکی از توزیع کنندگان فرانسوی موافقتش را برای توزیع آن اعلام کرد هر چند در برخی مراکزی که کتاب توزیع شده، جمع خواهد شد. ولی هر چه هست، مساله اینجاست که سیاست کشور فرانسه و سیاستمداران آن، حمایت از اسرائیل است و به مخالفان صهیونیست‌ها فرصت حضور نمی‌دهند.»

اسرائیل آدام شمیر، نویسنده کتاب «کاج و زیتون» در ادامه مراسم معرفی کتابش در پاریس، ضمن بیان این مطلب که این کتاب، نخستین کتاب در باره زمین مقدس است، افزود: «این کتاب در عین حال تهدیدی برای نویسنده و ناشر آن است. چرا که مخاطب با خواندن این کتاب موفق به کشف یک کشور و درک داستان عشق بین زمین مقدس و مردم آن است.» نویسنده با اشاره به اینکه این کتاب برای نخستین بار در سال ۱۹۸۷ به زبان روسی نوشته شده بود، اظهار داشت: «نسخه روسی این کتاب هم اکنون

فیدل کاسترو کتابی

درباره انقلاب کوبا نوشت

فیدل کاسترو، رهبر سابق و مبارز کوبا، سه شنبه هفته گذشته از انتشار قریب الوقوع کتابش با مضمون حوادث و وقایع انقلاب کوبا خبر داد. به نوشته انگلیش نیوز، فیدل کاسترو کتاب خود را

با عنوان «پیروزی استراتژیک» تا چند روز آینده منتشر خواهد کرد. کاسترو در این کتاب از چگونگی شکست دولت دیکتاتوری باتیستا و جنگ و مبارزه در کوه‌های سیرامایسترا توسط یک گروه شبه نظامی به رهبری خود وی سخن گفته است.

وی رهبری یک گروه شبه نظامی ۳۰۰ نفره کوبایی را از دوم دسامبر سال ۱۹۵۶ به دست گرفت تا علیه حکومت دیکتاتوری باتیستا مبارزه کند. وی پس از جنگ‌ها و درگیری‌های متعدد، توانست یکم ژانویه ۱۹۵۹ فصلی جدید در تاریخ کوبا بگشاید.

این کتاب شامل ۲۵ فصل و دربردارنده تصاویر، نقشه‌ها و نمودارهای زیادی از انواع سلاح‌هایی است که دو طرف مبارزه علیه هم استفاده می‌کردند. کاسترو می‌گوید او همزمان با آشکار شدن نشانه جدی بیماری خود در سال ۲۰۰۶ و در طول دوران نقاهت بیماری‌اش، روی این کتاب کار می‌کرد؛ یعنی از زمانی که راتول کاسترو، برادر فیدل کاسترو قدرت را در دست گرفت و عهده دار وظایف رهبری کوبا شد.

کاسترو می‌گوید: «فکر می‌کردم انتشار کتاب چند ماهی طول بکشد، اما اکنون می‌دانم که این کتاب در اوایل آگوست (مرداد) به بازار خواهد آمد.»

نایاب است. این کتاب وقتی برای نخستین بار منتشر شد، دو سری اتفاق به وقوع پیوست که شرایط اسرائیل را تغییر داد. قیام مردم فلسطین، انتفاضه شروع شد، گرچه این قیام در وهله اول موفق نشد و نتوانست مشکلات اجتماعی را که سال‌ها وجود داشتند، حل کند اما دولت «پروسه صلح» را آغاز کرد که به ایجاد یک خودمختاری در بخش کوچکی از سرزمین‌های اشغالی منجر شد. چاپ دوم آن زمانی منتشر شد که انتفاضه دوم به اوج خود رسیده بود و می‌توانیم با کمی اغماض بگوییم که خون بر زمین مقدس جاری بود.»

شمیر با اشاره به تغییرات روسیه به عنوان اتفاق دوم بعد از انتشار این کتاب، افزود: «روسیه یک میلیون روس را به سواحل ما آورده بود، بنابراین یک جمعیت روس تشکیل شد که مخاطب جدید این کتاب بودند. هر چند در روسیه نیز مخاطبانی هستند که می‌خواهند مسائل را از زاویه جدیدی ببینند. در

این شرایط تلاش کردم کل کتاب را دوباره بنویسم، ولی کتاب هم مثل انسان، عمر خود را دارد و این تغییرات می‌توانند برای آن سرنوشت ساز باشند. گرچه بعد از انتشار این کتاب تغییراتی رخ داده، اما مشکلات و جذابیت‌های اصلی سرزمین مقدس بعد از ۲۰ سال تغییر نکرده است.»

وی تاکید کرد: «کاج و زیتون می‌تواند به عنوان راهنمایی باشد برای کسی که می‌خواهد اورشلیم و سرزمین مقدس را ببیند. من این کتاب را در شرایطی که در کوچه و خیابان‌های سرزمین مقدس می‌گشتم و با مردم آن صحبت می‌کردم، نوشته‌ام. مردم از مشکلاتشان حرف می‌زدند و از امیدهای بر باد رفته‌ای که در اواخر دهه ۱۹۶۰ داشتند. مخاطب با خواندن این کتاب می‌تواند فلسطین و شرایطش را بشناسد، دهکده‌هایی را که خراب می‌شوند ببیند.»

اسرائیل آدام شمیر، نویسنده روس با اصلیت یهود اسرائیل، مترجم و روزنامه‌نگار است که در حال حاضر در سوییس زندگی می‌کند. وی فارغ التحصیل رشته حقوق است، ولی شغل قضاوت را برای اینکه وارد عرصه روزنامه‌نگاری و ادبیات شود، رها کرد. نخستین تجربه وی در روزنامه‌نگاری، همکاری با رادیو اسرائیل است و بعد از آن با روزنامه‌های مکتوب آن نیز همکاری کرده است. آثار او که در جنگ ۶ روزه حضور داشته، وی را به یک ضد صهیونیست تبدیل کرده است. «چهره دیگر اسرائیل» و «گل‌های فلسطین» که هر دو در سال ۲۰۰۴ منتشر شده‌اند، از جمله آثار شمیرند.

گفتنی است شمیر در این مراسم که نزدیک به سه ساعت طول کشید، از جهت‌گیری‌های سیاسی کشورهای ترکیه، اسرائیل، ایران، حزب الله، احزاب سیاسی چپ و راست اسرائیل، نقش مذهب در زندگی، تفاوت‌های یک مذهب در کشورهای مختلف و... صحبت کرد و به پرسش‌های حاضران پاسخ گفت.

ترجمه خاطرات تانیا گیرشمن منتشر شد

من هم باستان شناس شدم!

کتاب «من هم باستان شناس شدم!» دربرگیرنده خاطرات تانیا گیرشمن در سال‌های (۱۳۱۱ تا ۱۳۴۶ خورشیدی) با ترجمه فیروزه دیلمقانی منتشر شد.

دکتر رومن گیرشمن و گروه‌های باستان‌شناسی همکار او، از سال ۱۳۱۱ تا ۱۳۴۶ خورشیدی در ایران به کاوش‌های باستان‌شناسی گسترده پرداختند. کتاب «من هم باستان شناس شدم!» که در سال ۱۹۷۰ در فرانسه منتشر شد، دربردارنده یادداشت‌ها و خاطرات تانیا گیرشمن، همسر رومن گیرشمن است.

تانیا از سال ۱۹۳۱ رومن گیرشمن را در ماموریت‌های باستان‌شناختی‌اش همراهی کرد و این کتاب شرح رویدادهای زندگی روزمره و رخدادهای کاری کاوش‌های ۳۵ ساله گیرشمن و همکاران او و مناسبات اجتماعی این خانواده است و آنچه این زوج در آن سال‌ها شاهد و ناظر آن بوده‌اند.

کتاب «من هم باستان شناس شدم!» همراه با چندین صفحه عکس در ۵۹۸ صفحه، با شمارگان ۱۵۰۰ نسخه و قیمت ۲۵ هزار تومان، با ویرایش علی میرزایی، مهشید جعفری و آبتین گلکار از سوی انتشارات بنیاد فرهنگ کاشان به چاپ رسیده است.

مراسم رونمایی از این کتاب قرار است از ساعت ۱۷ تا ۱۹ نوزدهم مردادماه در مرکز فرهنگی شهر کتاب برگزار شود.

نامزدهای جایزه بوکر ۲۰۱۰ معرفی شدند

«تخلف»، آندرو لوی با رمان «ترانه بلند»، آلن وارنر با کتاب «ستاره‌ها در آسمان درخشان» و دیوید میچل با «هزار پاییز زاکوب» از چهره‌های سرشناس نامزد این جایزه‌اند.

امسال آندرو موشن، شاعر سرشناس انگلیسی، ریاست هیات داوران جایزه بوکر را بر عهده دارد. سال گذشته رمان «تالار گرگ» نوشته هیلاری مانتل که داستان توطئه سیاسی در دوران شاه هنری هشتم است، موفق به دریافت این جایزه شد.

هیات داوران جایزه ادبی بوکر، اواخر هفته گذشته فهرست ۱۳ کتاب را به عنوان نامزدهای اولیه جایزه ۵۰ هزار پوندی بوکر معرفی کرد.

به گزارش روزنامه گاردین، فهرست نامزدهای نهایی این جایزه، هفتم سپتامبر (شانزدهم شهریور) و برنده نهایی ۱۲ اکتبر (بیستم مهرماه) معرفی می‌شوند.

پیتر کری، از برندگان ادوار گذشته این جایزه، امسال بارمان «طوطی و اولیور در آمریکا» چشم به بوکر ۲۰۱۰ دوخته است. رز ترمان با کتاب

در «ایبنا» بخوانید

با مراجعه به سایت خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا)، به نشانی اینترنتی «www.ibna.ir»، به این مطالب دسترسی خواهید داشت. امکان «جستجو» و «جستجوی پیشرفته» در وب‌سایت «ایبنا» به شما امکان دست‌یابی به مطالب بیشتر را هم می‌دهد.

در آرزوی زندگی بیشتر

خبرگزاری کتاب، گفت و گوی مفصلی با محمدعلی بنی‌اسدی، تصویرگر ایرانی کتاب که نامزد دریافت جایزه هانس کریستین آندرسن سال ۲۰۱۲ شده، انجام داده است. وی درباره این احتمال که به جایزه آندرسن، که آن را یک «نوبل ادبیات کوچک» می‌دانند دست یابد، گفته است: «واقعیت این است که اگر دو سال دیگر من آندرسن را برده باشم یا نه، اتفاق خاصی نمی‌افتد و من همچنان زمان زیادی را صرف فعالیت‌هایم می‌کنم و این زمان کمتر نخواهد شد، اما با بردن جوایز، فرصت دیده شدن پدید می‌آید و حالا مخاطبان و ناشران و کسانی که با آنان کار می‌کنید، به شما فرصت بیشتری برای فعالیت می‌دهند.»

این تصویرگر ۵۵ ساله کتاب، همچنین گفته: «هیچ وقت تلاش نکردم آثارم را به جشنواره‌ها بفرستم؛ چراکه احساس می‌کردم ممکن است آرامش خیالم را از من بگیرد، اما معتقدم به عنوان یک انسان باید مجموعه کارهای شما سرانجام دیده شود.» البته بنی‌اسدی در گفت‌وگو با «ایبنا» تاکید کرده اگر فرصتی دوباره داشت، جور دیگر می‌زیست: «اگر فیلم زندگی‌ام را یک بار دیگر بازبینی کنم، احتمالاً بعضی بخش‌ها را حذف می‌کنم و به نظرم بعضی بخش‌ها هم باید بهتر دیده می‌شدند، اما در مجموع وقتی که برای کارم گذاشته‌ام، وقت زیادی بوده و شاید می‌توانستم بیشتر از اینها زندگی کنم.»

کتاب و سفرهای استانی دولت

خبرگزاری کتاب در یک مجموعه گفت‌وگو با مدیران کل کتابخانه‌های چند استان، جویای پیگیری مصوبات سفرهای استانی هیات دولت برای ساخت کتابخانه شده است. در این مصاحبه‌ها، مدیران کل کتابخانه‌های استان‌های خراسان جنوبی، ایلام، فارس، اصفهان، آذربایجان شرقی و هرمزگان، روند پیگیری مصوبات هیات دولت را برای خبرنگار «ایبنا» تشریح کرده‌اند.

بهرام پورآشرف، مدیر کل کتابخانه‌های استان هرمزگان به خبرنگار «ایبنا» گفته است: «به دنبال سفرهای استانی دور دوم و سوم هیات دولت به هرمزگان، با اختصاص اعتبار استانی و رشد ۳۰ درصدی ساخت کتابخانه مرکزی بندرعباس روبه‌رو شدیم» و محمد مطهری‌فر، مدیر کل کتابخانه‌های استان خراسان جنوبی از ساخت کتابخانه در تمام روستاهای دارای صد خانوار یا بیشتر در این استان خبر داده است. البته به گفته او، این طرح در حال حاضر در مرحله جذب اعتبار است. در دیگر گفت‌وگوهای «ایبنا» از این مجموعه نیز مشخص شده که ساخت هفت کتابخانه در استان ایلام تصویب شده، ساخت ۹ کتابخانه در استان فارس در دست بررسی است و مسولان برای ساخت ۲۳ کتابخانه در اصفهان در حال بررسی و مطالعه‌اند. در آذربایجان شرقی نیز مقرر شده ۱۱ کتابخانه ساخته شوند که اعتبار آنها هنوز فراهم نیستند.

نقد و معرفی جدیدترین کتاب‌ها

خبر انتشار جدیدترین آثار از سوی ناشران مختلف، معرفی کتاب‌هایی که به زودی قدم به کتابفروشی‌ها می‌گذارند، گفت‌وگوهای با پدیدآورندگان آثار، شاعران، نویسندگان، ناشران و مترجمان، تازه‌ترین خبرها و گزارش‌ها از کتاب و ادبیات و نقد و تحلیل‌هایی بر کتاب‌های جدید، از دیگر مطالبی‌اند که می‌توان در پایگاه اینترنتی خبرگزاری کتاب ایران یافت.

کتاب‌های حوزه کودک در نمایشگاه قرآن: بخشی از نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم برای نخستین بار به کتاب‌های حوزه کودک اختصاص یافت. در این نمایشگاه ۵۰ ناشر عضو انجمن فرهنگی ناشران کودک و نوجوان با بیش از ۸۰۰ عنوان کتاب با موضوعات قرآنی حضور خواهند داشت.

«عصر شعر و ترانه» با عبدالجبار کاکایی: چهل و دومین نشست «عصر شعر و ترانه»، سه شنبه ۱۲ مرداد ساعت ۱۷ در فرهنگسرای ارسباران برگزار می‌شود. در این نشست، عبدالجبار کاکایی، اهورایمان و جمعی از شاعران و هنرمندان حضور خواهند یافت.

رونمایی از «راهنمای جامع موسیقی کلاسیک»: کتاب «راهنمای جامع موسیقی کلاسیک» نوشته جان باروز با ترجمه رضارضایی، صبح سه شنبه ۱۲ مرداد در فروشگاه انتشارات فرهنگ معاصر با حضور مترجم و ناشر کتاب رونمایی می‌شود.

تنها یک شایسته تقدیر، پایان کار جایزه ادبی طهران: به گفته دبیر جایزه ادبی تهران، داستان «کشتی صبا» نوشته رقیه شاهمیوند از خرم‌آباد به عنوان تنها اثر شایسته تقدیر فصل بهار جایزه طهران از سوی هیأت داوران شناخته شد.

نمایشگاه کتاب «صبح شبنم» در مترو: از نیمه شعبان تا نیمه رمضان امسال، نمایشگاه کتاب «صبح شبنم» با موضوعات فرهنگی ادبی و دینی در ایستگاه‌های مترو تهران برگزار می‌شود.

انتشار هزار شعر از شاعران معاصر: هزار شعر از شاعران معاصر در قالب ۱۰ کتاب منتشر می‌شود. مدیر انتشارات سپیده باور از ادامه انتشار مجموعه کتاب‌های گزیده شعر معاصر در موضوع‌های مختلف خبر داده و پیش‌بینی کرد تعداد این کتاب‌ها به ۱۰ عنوان برسد.

«لطفاً بدون گناه» بعد از «چهل سالگی»: مصطفی رستگاری، نویسنده فیلمنامه «چهل سالگی» بار دیگر با نوشتن فیلمنامه «لطفاً بدون گناه» با علیرضا رئیسیان، کارگردان فیلم «چهل سالگی» همکاری می‌کند.

به مناسبت نیمه شعبان

شاعران از جلوه امام عصر (عج) در شعر گفتند

به مناسبت ایام شعبانیه و سالروز ولادت باسعادت مهدی موعود (عج)، دکتر عباسعلی وفايي، پژوهشگر و مدرس دانشگاه، دکتر غلامرضا کافی، شاعر و پژوهشگر ادبی، حسین اسرافیلی و رضا اسماعیلی، شاعر، در گفت و گو با خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا) از جلوه امام عصر (عج) در شعر گذشته و معاصر ایران گفتند.

رضا اسماعیلی، اساسی‌ترین و مهم‌ترین مضمون پرداخته شده در شعر مهدوی را بشارت آزادی و رهایی از بندهای اسارت و استکبار خواند و گفت: «در تمام سروده‌های شاعران مسلمان فارسی زبان، سیمای مهدی موعود (عج)، سیمای انسانی کامل تصویر شده که برای نجات بشریت و انسان از بندهای استکبار و اسارت قیام می‌کند و انسان را به رهایی و آزادی بشارت می‌دهد.» وی دو مقطع تاریخی آل بویه (اوایل قرن چهارم هجری قمری) و دوران صفویه را نقطه اوج شعر مهدوی در گذشته ایران دانست و توضیح داد: «شاعران مذهبی با الهام از آموزه‌های دینی و استناد به احادیث، این مضمون را در اشعار خود پرداخته‌اند. نکته دیگر در ادبیات مهدوی دمیدن روح امید در کالبد بشریت با دادن بشارت ظهور است که در میان شعرهای مهدوی دیده می‌شود.» دکتر عباسعلی وفايي، پژوهشگر و مدرس دانشگاه نیز پرداختن به موضوع‌هایی چون جلوه‌های حاکمیت امام زمان (عج) و عدالت‌گستری آن‌حضرت را مهم‌ترین ویژگی‌های شعر مهدوی در روزگار معاصر برشمرد و گفت: «یکی از پررونق‌ترین مفاهیم ادبی که در روزگار ما خود را نشان داده، شعر مهدوی

حسین اسرافیلی

غلامرضا کافی

عباسعلی وفايي

امیدوار کننده و شاعرانه است؛ چراکه با گفتن این مطلب که از دوردست می‌آید، به آن بعد می‌بخشد. وجود هیجان، امید و احساس در مفهوم انتظار سبب شاعرانگی این مفهوم و ظرافت ادبی آن شده است.» وی دوران پس از انقلاب را دوران تحول شعر آیینی خواند و اظهار داشت: «شاید از نظر گرایش به این نوع شعر تمام فعالیت‌های پیشین را بتوان در یک کفه ترازو و فعالیت در این دوران را در کفه دیگر قرار داد. در دوره‌های قبل از انقلاب شاعران مذهبی در مرتبه دوم از بلوغ ادبی قرار داشتند. اما پس از آن، هم در مرتبه نخست ادبی و هم مرتبه نخست شعر آیینی و مذهبی جای گرفتند.»

حسین اسرافیلی نیز معتقد است شعر مهدوی و پرداختن به موضوع امام زمان (عج) در سروده‌های سال‌های اخیر رشد چشمگیری داشته است تا جایی که با نگاه‌های تازه‌ای از شاعران جوان در این حوزه روبه‌رو هستیم و درباره این موضوع، اشعاری بسیار قوی سروده شده‌اند.» وی به کتابی که محمدعلی مجاهدی درباره شعر مهدوی گردآورده است، اشاره کرد و یادآور شد: «مجاهدی مجموعه‌ای حدود ۴۰۰ صفحه از شعرهایی که درباره انتظار و امام زمان (عج) در چند سال اخیر سروده شده‌اند، گردآورده اما جای آن دارد که تمامی این شعرها را در دوران مختلف گردآوری و در چند مجلد منتشر کنیم.»

و انتظار است. مسائلی درباره گسترش و حاکمیت قوانین الهی و عدالت الهی، رخت بر بستن تبعیضات نژادی و تجمل‌گرایی و پیدایش امنیت و صلح در جهان، از ویژگی‌هایی‌اند که در شعر شاعران آیینی به زیباترین شکل ممکن بروز کرده‌اند.»

وی به اسامی برخی شاعران معاصر که سروده‌های برجسته‌ای در این حوزه دارند اشاره کرد و افزود: «حمید سبزواری، قیصر امین پور، علی موسوی گرمارودی، نصرالله مردانی، مشفق کاشانی، احمد عزیززی و طاهره صفارزاده از جمله شاعرانی‌اند که به شیوه‌ای برجسته‌تر به این موضوع پرداخته‌اند.» اما دکتر غلامرضا کافی، اساس مفهوم انتظار را مفهومی شاعرانه دانسته و گفته است: «موضوع انتظار در اصل یک تعبیر شاعرانه است و اگر در آیات قرآن نیز دقت کنیم، حدود چهار تا پنج بار عبارت «و جاع من اقصاص المدینه رجل» آمده که خود درونمایه‌ای

مقبره قیصر امین پور در سالگرد درگذشتش آماده می‌شود

ساخت مقبره قیصر امین پور در سالگرد درگذشت این شاعر (آبان‌ماه) به پایان می‌رسد. حجت الاسلام سیدلطف‌الله سپهر، مدیرکل اداره ارشاد استان خوزستان، با اعلام این خبر گفت: «کار کاشی کاری مقبره که توسط هنرمندان اصفهانی طراحی شده بود تمام شده و اکنون کار سنگ کردن کف در حال انجام است.» وی افزود: «نمای بیرونی کامل شده است و ظرف یک ماه آینده، خطوط خوش‌نویسی شده از شعرهای شاعر، که با فلز برنج طراحی شده‌اند، روی سنگ قبر امین پور طراحی و ساخته شده است و به زودی نصب خواهد شد.»

بسمه تعالی

انتخابات هیئت مدیره اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران

اسامی کاندیداهای هیئت مدیره:	
نام خانوادگی / انتشارات	نام خانوادگی / انتشارات
هادی طالع خرسند / خرسندی	محمود آموزگار / کتاب‌آمه
بهرروز عطائی فرد / عطائی	مرتضی احمدی آخوندی / دارالکتب اسلامی
محمد مهدی فخری زاده / روزنه کار	سید رفیع احمد جواهری / ابوعطا
فتح اله فروغی دهکردی / شورا	مرتضی علی اسمعیل زاده تبر شب / فرهنگ بوستان
نادر قدیانی / قدیانی	نیلوفر تیموریان / ایران یان
سید حسن کیانیان موسوی / نشر چشمه	محمد رضا جاسبی وجدانی / پیام آزادی
مجتبی مرشد شکرچی / کتاب مرشد	یحیی دهقانی / مبتکران
ولی اله جعفری ریس انجمن نظارت بر انتخابات اتحادیه های صنفی	عبدالحمید سیاح براتی / اسلام

سازمان بازرگانی استان تهران
انجمن نظارت بر انتخابات اتحادیه های صنفی تهران
آگهی فراخوان اعضای اتحادیه صنف ناشران و کتابفروشان تهران
به منظور شرکت در انتخابات هیات مدیره اتحادیه

دراستای اجرای ماده ۹ این نامه اجرایی انتخابات هیات مدیره اتحادیه های صنفی، بدینوسیله از کلیه اعضا دارای پروانه کسب آن اتحادیه دعوت می گردد از ساعت ۱۰ لغایت ۱۵ روز یکشنبه مورخ ۸۹/۵/۱۷ جهت شرکت در دور اول انتخابات هیات مدیره اتحادیه شخصاً به نشانی: خیابان انقلاب، خیابان ایوبیحان، خیابان وحید نظری بین خیابان ایوبیحان و خیابان دانشگاه پ ۲۹ طبقه اول مراجعه و کاندیداهای مورد نظر خود را از بین افراد ذیل در قالب ۷ نفر اعضای اصلی انتخاب نمایند.

– لازم به ذکر است بر اساس ماده ۱۳ و ۱۴ این نامه انتخابات اتحادیه های صنفی دادن وکالت یا اعزام نماینده برای شرکت در انتخابات ممنوع می باشد.

– ارائه اصل پروانه کسب یا کپی آن همراه با شناسنامه یا کارت ملی یا گواهینامه رانندگی یا کارت عضویت اتحادیه جهت شرکت در انتخابات ضروری است.

ا/ ۳۵۰۲۵۴

تجربه‌های ناگفته خلبانان جنگ بسیارند و فردا دیر

با آغاز جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، همه به پا خاستند و در لباس‌های مختلف؛ نیروهای هوایی، دریایی، زمینی ارتش جمهوری اسلامی و هوانپروز، سپاه، بسیج و جهادسازندگی، گوشه‌ای از فعالیت‌های دفاعی از ایران زمین را عهده‌دار شدند.

خلبانان نیز برای دفاع از مرزهای هوایی کشور آرام ننشستند و هر یک به نحوی نقش آفرینی کردند و حماسه‌ای نو را رقم زدند. برای مثال؛ شهید خلبان عباس دوران در نامه آخرین ماموریتش می‌نویسد: «نود درصد احتمال بازگشت نیست» و در عملیاتی وسیع و همزمان با برپایی کنفرانس غیرمتعددها در عراق، پس از نامن کردن آسمان عراق، در حالی که انتهای هوایمایش در آتش می‌سوخت، به سمت هتل محل برگزاری اجلاس حرکت کرده و هوایما را درحالی که هنوز هدایت آن را برعهده داشته به ساختمان هتل می‌گوید.

شهید حسین خلعتبری در یک تعقیب و گریز نابرابر با میگ‌های عراقی در منطقه سقر کردستان به دلیل اصابت موشک به هوایمایش به شهادت می‌رسد و خلبان عباس بابایی که اردیبهشت سال ۱۳۶۶ به درجه سرتیپی نایل آمده بود، پانزدهم مرداد ماه همان سال، در سن ۳۷ سالگی و در یک عملیات برون مرزی به شهادت رسید.

بدین ترتیب با خوانش نحوه شهادت هر یک از این خلبانان، درمی‌یابیم که هریک از پروازهای عملیاتی، مملو از اتفاقات خاص بوده که کمتر از جزییات آنها با خبریم. امیر سرتیپ احمد مهرنیا درباره ثبت عملیات‌های پروازی در آمریکای گوید:

«خلبانان در این کشور، بلافاصله پس از انجام عملیات به ثبت خاطرات و حوادث حین پروازشان می‌پردازند. در حالی که ما دچار محدودیت درون سازمانی بودیم. به اعتقاد من هر روز جنگ، یک کتاب است و حرف برای گفتن بسیار دارد که اگر سال‌ها چندین سازمان درباره آن کار کنند، حرف‌ها تمام نمی‌شوند.»

وی که کتاب زندگی‌نامه هزار خلبان جنگ را در دست‌تدوین دارد، معتقد است: «به‌سازمان‌یکپارچه‌ای نیاز است تا اتفاقات و حوادث ثبت‌شده در سازمان‌های مختلفی مانند؛ نیروی هوایی یا هوانپروز ارتش را در شکلی مستقل منتشر کند. جنگ، صفحه بزرگی است که برای یکپارچه دیدن آن باید قطعات پازل گونه‌ای را کامل و با تک تک افراد گفت و گو کنیم. اگر دیر بجنبیم و جاهایی از این صفحه خالی بمانند، در آینده با ابهام مواجه خواهیم شد. پس، امروز جنگ بزرگ ما، جنگ با فراموشی همین انسان‌هایی است که ناگفته‌های بسیاری دارند. البته تاکنون فرصت دست‌یافتن به اطلاعات نابی از شهدای خلبان را از دست داده‌ایم و باید برای ثبت خاطرات باقیمانده تلاش کنیم.»

حمید بوربور با اشاره به کتاب «پرواز تا دیدار با خدا» که درباره خلبان شهید عباس بابایی نوشته، می‌گوید: «در اغلب آثاری که با تمرکز بر زندگی شهدا منتشر می‌شوند، بیش از هر مطلبی و بدون

توجه به جزییاتی خاص، ویژگی‌های فرماندهی، شخصیتی و رفتاری آن‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرند.»

وی با تأکید بر این که گرچه تاکنون تمام وقایع خاص، قابل توجه و شگفت‌انگیز پروازها و عملیات‌های جنگی ثبت شده، اما به دلیل محدودیت‌های حفاظتی در قالب کتاب چاپ نشده‌اند، ادامه می‌دهد: «خلبانان، حوادث و عملیات‌هایشان را مکتوب نکرده‌اند و کمی دیر شده است، اما به این نتیجه رسیده‌اند که باید این کار انجام شود. تدوین کتابی با عنوان «صحیفه ابرار» در مرکز مطالعات راهبردی و پژوهش‌های نظری نیروی هوایی ارتش، روحی تازه در کار ثبت و انتشار آنچه بر خلبانان ایرانی در جنگ تحمیلی عراق علیه ایران و در آسمان هر دو کشور گذشته، دمیده است. در واقع با گذشت ۳۰ سال از روز شروع این جنگ و ایجاد انعطاف در برخی از چارچوب‌های حفاظتی، در قالب روزشمار این اثر، تمام عملیات‌های پروازی از نخستین روزهای جنگ تحمیلی تا پایان آن، با اشاره به مکان و زمان عملیات، نام خلبان و نتیجه آن و تمام حوادث خاص مرتبط با هر عملیات، ثبت شده‌اند.»

حکمت قاضی میرسعید نیز که در مجموعه چهار جلدی «بر بلندای سپهر» که در سال ۱۳۷۶ توسط انتشارات سازمان عقیدتی، سیاسی نیروی هوایی

ارتش به چاپ رسیده و در آن فقط به خاطرات خلبانان نیروی هوایی ارتش پرداخته، معتقد است: «در سال‌های پس از جنگ، وضعیت به گونه‌ای بوده که امکان پرداخت مستند و ریزبینانه نسبت به نحوه شهادت، اسارت و عملیات‌های خلبانان جنگی وجود نداشته و بیشتر به رشادت‌های آنان اشاره شده است. برای مثال در کتاب «پرواز تا بی‌نهایت» یا همین رویکرد و با محوریت شخصیت و زندگی شهید عباس بابایی، با ۲۵۰ نفر از شخصیت‌های لشکری و کشوری در نقاط مختلف کشور، گفت و گو صورت گرفته است.»

اما ثبت حوادث خاص پروازهای جنگی خلبانان ایرانی به دور از الزام به استناد و جوانب آموزشی آنها در دانشکده‌های نظامی، در داستان‌ها و رمان‌ها نیز صورت گرفته است. شمسی خسروی، نویسنده داستان «دفتر عباس بابایی» به این کوتاه‌بسنده می‌کند: «وقایع دلهره‌آور، جذاب و همراه با حس شجاعت، اتفاق‌های خاصی اند که فقط در زندگی خلبانان دیده می‌شوند و هم داستان‌آفرینند و هم نسبت به مسایل روزمره، برای مخاطبان جذابیت بالایی دارند.»

این مرور کوتاه درباره چگونگی ثبت حوادث خاص عملیات‌های پروازی خلبانان ایرانی در دفاع مقدس، به مناسبت ۱۵ مرداد ۸۹ و بیست‌وسومین سالگرد شهادت سرلشکر خلبان عباس بابایی صورت گرفت. ۱۶ عنوان کتاب درباره این خلبان شهید توسط سازمان‌هایی مانند: انتشارات ارتش جمهوری اسلامی ایران، دفتر ادبیات و هنر مقاومت حوزه هنری، نشر شاهد و انتشارات روایت فتح به چاپ رسیده‌اند.

اوج و فرود روند کوتاه‌نویسی از جنگ

مریم اسدی جعفری: نویسنندگان جوان دفاع مقدس، تجربه نگارش «خاطره کوتاه کوتاه» و «داستان کوتاه کوتاه» (مینی‌مال) را جدی گرفته‌اند. چرایی این توجه ذهن برخی از صاحب‌نظران عرصه ادبیات را به خود مشغول کرده و مخاطبان این آثار نیز افزوده می‌شوند که شاید ناشی از محدودیت وقت آنان برای مطالعه باشد.

فیروز زنونزی جلالی، داستان‌نویس در تعریف داستان مینی‌مال می‌گوید: «داستانی است که موجز و مختصر بیان می‌شود و در نهایت، با پایانی لطیفه‌وار یا غیرمنتظره به اتمام می‌رسد. نویسنده در این سبک، از کنار شخصیت‌سازی و زمان و مکان عبور می‌کند و به بیان اصل مطلب می‌پردازد.»

وی با استقبال از آغاز جریان نگارش داستان مینی‌مال در حوزه ادبیات دفاع مقدس، به سابقه این سبک در دیگر ژانرهای ادبی اشاره می‌کند و معتقد است: «جنس داستان مینی‌مال با جامعه شتابزده که فرصت و فراغت زیادی ندارد، کاملاً همسوست.» نویسنده کتاب «سکان، سمت، میانه ارونند»، خاطر نشان می‌کند: «توانایی جای دادن مقوله جنگ در قالب مینی‌مال، به ذوق نویسنده بستگی دارد. فراز و نشیب‌های هشت سال دفاع مقدس، سرشار از خاطرات و اتفاق‌های جذابند و ظرفیت بالایی برای تبدیل شدن به داستان مینی‌مال دارند.»

زونوزی جلالی ادامه می‌دهد: «سوژه‌یابی در امر داستان‌نویسی، حد و مرزی ندارد. ممکن است که یک سوژه، برگرفته از یک خاطره باشد که این موضوع، در مورد داستان‌های جنگ صدق می‌کند. چون بیشتر دست‌مایه‌های نویسندگان جنگ، با تکیه بر خاطرات رزمندگان و اتفاقات رخ داده در جبهه‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند.»

این داستان‌نویس تداوم جریان مینی‌مال نویسی جنگ را به جدیت و پژوهش آنان وابسته می‌داند و معتقد است: «این صورت در کشف سوژه‌های بدیع،

خاطره کوتاه کوتاه یا خاطره بسیار کوتاه بگذاریم.» علیانی با اشاره به تدوین خاطرات بسیار کوتاه دفاع مقدس، در مجموعه کتاب‌های «یادگاران» و «روزگاران» که توسط انتشارات روایت فتح منتشر شده، می‌گوید: «پدید آمدن این سبک، کاری تجربی و گروهی بوده است.»

نویسنده «کتاب کاوه» از مجموعه «یادگاران» تصریح می‌کند: «ادبیاتی که قصد توصیف جنگ را دارد، باید بر خاسته از موقعیت جنگ باشد. این به آن معناست که استفاده از عبارات طولانی و تعارفات معمول در آن جای نمی‌گیرند. جنگ، موقعیت ایجاز و اختصار است و از این نکته می‌توان برای یافتن تاثیرگذارترین شیوه‌های روایت جنگ استفاده کرد.»

کوروش علیانی درباره تقدم یا تاخر داستان کوتاه کوتاه بر خاطرات کوتاه دفاع مقدس، می‌گوید: «هیچ‌گاه نمی‌توان یکی را بر دیگری مقدم دانست. هر خاطره، حدی از روایت را در خود جای داده و به همین سبب، از خاطره صرف بودن جدا می‌شود. اما معمولاً گزارش و خاطره، زودتر از داستان و در فضای طبیعی پدید می‌آیند. در حالی که داستان‌ها، در فضای ادبیات و بر پایه همان خاطرات شکل می‌گیرند. داستان از خاطره کوتاه آغاز می‌شود و آنچه طبیعتاً از این خاطرات پدید می‌آیند، همان داستان‌های کوتاه کوتاه‌اند.»

وی اضافه می‌کند: «هر جزییاتی دارای افت و خیز است. من احساس می‌کنم، بعضی از نویسندگانی که جذب این قالب شده‌اند، با تصور این که قصد بهبود آن را دارند، بعضی موارد اضافی را که ما به صورت آگاهانه و بر اساس تجربه از خاطره‌نویسی کوتاه کوتاه کم کرده بودیم مجدداً به آن برگردانده‌اند.

موفق‌تر خواهند بود. البته نباید فراموش کرد که داستان‌های مینی‌مال جنگ، هنوز در اول راه قرار دارند و نیازمند آزمون و خطای بیشتری‌اند.» خالق کتاب «توپ پاشنه، سمت، ساعت دو» تصریح می‌کند: «ما هنوز در عرصه داستان و رمان نویسی دفاع مقدس، جای کار داریم. یعنی داستان‌ها یا کلاسیک محض یا پست‌مدرن محض‌اند. ولی این خلأ، دلیلی بر جبهه‌گیری نسبت به مینی‌مال نویسی جنگ نمی‌شود. هر نویسنده‌ای می‌تواند بر اساس دلمشغولی و توانایی خود به نگارش اثر ادبی درباره هشت سال دفاع مقدس بپردازد.»

ورش علیانی که نخستین تجربه‌های خاطره نویسی کوتاه کوتاه دفاع مقدس به قلم و زیر نظر او صورت گرفت، می‌گوید: «وقتی صحبت از ادبیات مینی‌مال است، مقصود استفاده از کمترین عناصر زبانی و داستانی و به کارگیری شخصیت، توصیف‌ها و تصاویر، در محدودترین حجم ممکن است.»

وی با اشاره به «ریموند کارور» به عنوان یکی از مشهورترین چهره‌های داستان‌نویسی مینی‌مال، ادامه می‌دهد: «به نظر من شیوه‌ای که ما در خاطره‌نویسی کوتاه کوتاه جنگ به آن دست پیدا کردیم، «مینی‌مال» نیست. شاید بهتر باشد نام این نوع خاطره‌ها را

مثال القاب طولانی و توضیح‌های بی‌ارتباط به اصل خاطره که باید از بدنه آن حذف شود تا بتوان اصل خاطره را دید.»

این خاطره‌نویس دفاع مقدس در ادامه، به تشریح چگونگی نگارش خاطرات کوتاه کوتاه جنگ می‌پردازد و تأکید می‌کند: «وقتی خاطره‌گو واقعه مدنظر خود را بیان می‌کند، قطعاً موارد حاشیه‌ای را هم می‌گوید. خاطره‌نویس باید با بازسازی نگاه و نیاز مخاطب در ذهن خود تنها اصل واقعه را استخراج و بقیه را حذف کند. این روش برای انتقال هر چه بهتر مفاهیم ارزشی مانند دفاع مقدس نیز کاربردی‌تر است.» وی در پایان می‌گوید: «گمان می‌کنم روند خاطره‌نویسی کوتاه کوتاه در حال حاضر، پس از آن اوج اولیه، در مرحله فرود قرار دارد. هر چه این اوج و فرودها بیشتر شوند، قطعاً در افزایش نهایی کیفیت آثار تاثیرگذار خواهند بود و امیدوارم که شاهد بهبود وضعیت خاطره‌نویسی کوتاه کوتاه جنگ در آینده باشیم.»

نشر آبرنگ
نشر برگزیده بیست و سومین
نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران
**کتابهای
دنیا ریاضی ابتدایی**
تألیف: زهرا سوادیان
مرکز پخش: تهران - انقلاب - ۱۴ فروردین
مجموعه کتاب فروردین - طبقه همکف
۶۶۴۹۷۲۴۴

امیرکاووس بالازاده

«در تمام طول شب» می‌کوشد آرای نیما یوشیج را در باب نظریه شعر، نوآوری و شعر شاعران و رسیدن به دیدگاهی منسجم تر و مشخص تر از نظریات او استخراج و طبقه بندی کند. این کتاب که رساله دکتری احمدرضا بهرام پور عمران را دربرمی‌گیرد، اخیراً با توضیحات و تعلیقات مفصل و یادداشت‌های مفید و نسبتاً کاملی همراه نمایه‌ای دقیق در ۴۴۱ صفحه در قطع رقعی توسط انتشارات مرارید به زیر چاپ رفته است. دکتر بهرام پور عمران متولد ۱۳۵۳، فارغ‌التحصیل رشته ادبیات از دانشگاه تربیت معلم کرج، کارشناسی ارشد و دکترای خود را از دانشگاه علامه طباطبایی دریافت داشته و در مجلاتی نظیر گوهران، نامه پارسی و ادبیات و فلسفه قلم زده است. به بهانه انتشار این کتاب با وی در مورد آثار متنور نیما گفت‌وگو کرده‌ایم.

گفت‌وگو با دکتر احمدرضا بهرام پور عمران، نویسنده کتاب «در تمام طول شب»

نیما را منصفانه نقد و ستایش کرده‌ام

منطقی شعر گذشته است (اخوان ثالث). نتیجه پژوهش ما نشان می‌دهد که نیما تاثیر شعر گذشته بر شعر خود را در حد مواد کار می‌دانسته و نه طرز و تکنیک و پیام عاطفی. وی می‌گوید: «عناصری از شعر گذشته که به کار شاعران امروز می‌آیند، بیش از هر چیز واژگان ارزشمند شعر کهن و ارکان عروضی فارغ از تساوی مصراع‌هاست.»

۲) نگرش انتقادی به آرای نیما. سعی شده است از نگاه یکسره ستایش آمیز به آرای نیما پرهیز شود، برای همین در مواردی نقد و نظرهایی درباره عقاید نیما مطرح کردیم، برای مثال نیما «اسکندرنامه نظامی» و «شاهنامه فردوسی» را در یک نوع یا ژانر ادبی طبقه بندی می‌کند، او اسکندرنامه را شکل تکامل یافته این نوع می‌انگارد. به گمان ما این گونه نیست، شاهنامه به ویژه دوره‌های اسطوره‌ای و پهلوانی اش در زمره آثار حماسی پهلوانی است، اما اسکندرنامه نظامی در زمره آثار حماسی گونه یا حماسه‌های ثانوی است. یا نیما معتقد بوده وحدت وزن در منظومه‌های نظامی، به ویژه خسرو و شیرین، از کاستی‌های کار نظامی است، مراد وی آن است که در مقاطع مختلف خسرو و شیرین که گاه توصیف صحنه جنگ است و گاه وصف لحظات فراق یا وصال، نمی‌توان همه این لحظات را در یک وزن منعکس کرد. ما یادآور شدیم به سبب ماهیت شفاهی شعر در گذشته که راویان چیره دست آن را روایت می‌کرده‌اند، با اجرای مقاطع مختلف داستان در لحن‌ها و حالت‌های گوناگون این کاستی تا حد زیادی برطرف می‌شده است، حتی امروز نیز این گونه است و ما شعرهای روایی و حتی لحن‌های مختلف غزل حافظ را این گونه می‌خوانیم.

۳) وجوب نگرش تاریخی به آرا و ارزیابی‌های نیما. این مساله را در درآمد بحث یادآور شده‌ایم و در سراسر پژوهش نیز به آن وفادار مانده‌ایم. برای نمونه، نیما در نامه‌های نوشته شده در سال‌های ۱۳۰۵ تا ۱۳۱۰ به کرات

نیمای دوره اول (۱۳۰۱-۱۲۹۹)، نیمای رمانتیک است، نقطه باز این رمانتیسیسم در «افسانه» او بازتاب یافته است. نیمای دوره دوم (۱۳۱۰-۱۳۰۳) نیمای واقعگرا و جامعه‌اندیش است و نیمای دوره سوم، که حدوداً سال‌های ۱۳۳۸ تا ۱۳۱۶ را شامل می‌شود، شاعری است که به تکامل یافته‌ترین دوره شعری خود یعنی سمبلیسم اجتماعی رسیده است. باید گفت این مقاطع هیچ‌گاه کاملاً مجزا از یکدیگر نیستند. برای مثال نیما در فاصله سال‌های ۱۳۲۰ تا ۱۳۲۷ شعرهای نو قلمی رمانتیک نیز سروده است که از قضا برخی از آنها مانند «هنگام که گریه می‌دهد ساز» از موسیقایی‌ترین شعرهای اوست. به این شعر توجه کنید که بخش‌هایی است از شعر «داستانی نه تازه».

شامگاهان که رویت دریا/ نقش در نقش می‌نهفت کبود/ داستانی نه تازه کرد به کار/ رشته‌ای بست و رشته‌ای بگشود/ رشته‌های دگر بر آب ببرد.

امتیازهای کتاب خود را به نسبت سایر آثار در چه می‌دانید؟

با احترام به تلاش‌های تمامی کسانی که تاکنون در شناساندن شعر و آرای نیما قلم زده‌اند. که بخش عمده‌ای از این آثار در فهرست منابع و مآخذ اثر آمده است. مزیت‌های نسبی پژوهش حاضر را در موارد زیر خلاصه می‌کنم.

۱) بررسی استقرایی آثار متنور نیما. در این پژوهش هیچ‌گاه عبارتی از نیما به صورت اتفاقی و تصادفی ملاک و معیار قضاوت قرار نگرفته است، برای مثال در بخش «نیما و عارف» تمام مواردی که نیما در باب عارف، روحیات، شعر و تصنیف او ابراز داشته، مد نظر قرار گرفته است، با بررسی این آرا به این نتیجه رسیده‌ایم که تعلق خاطر نیما به عارف بیش از آن که به سبب شعر و شاعری عارف باشد، در نتیجه تصنیف‌های وطنی و روحیات ایران دوستانه او بوده است، همچنین است آنچه در بحث از مواجهه نیما با میراث سنت آمده است.

توضیح آنکه در باب متأثر بودن شعرنواز شعر گذشته، دو نگاه کاملاً متفاوت وجود دارد؛ دسته‌ای که شعر نو را ادامه منطقی شعر گذشته نمی‌دانند (شاملو) و دسته‌ای دیگر که معتقدند شعر نو ادامه

نیما هم مثل بقیه، دوره‌های متفاوتی در زندگی هنری خود داشته است. در مورد این دوره‌ها توضیح بدهید.

البته هر هنرمند جست‌وجوگری چنین دوره‌هایی را پشت سر می‌گذارد. در میان گذشتگان، کسانی چون ناصر خسرو، سنایی و مولوی این گونه بوده‌اند و داستان‌های عجیب و غریبی که گاه به افسانه می‌ماند از آنها در تذکره‌ها نقل شده‌اند. تفاوت دگرگونی‌های فکری هنرمندان امروز با شاعران گذشته در این است که ما با امکاناتی که در اختیار داریم به ورطه افسانه‌گویی نمی‌لغزیم. نیما چند دوره متمایز فکری دارد، اگر به این دوره‌ها دقت نکنیم، در ارزیابی و تحلیل آثار و آرای او دچار لغزش می‌شویم. در بررسی تاریخی آثار متنور وی به دقت این دگرگونی‌ها را نشان داده‌ایم. همان‌طور که محققان در بررسی فیلسوفانی چون هگل، مارکس و ویتگنشتاین از هگل یا مارکس اول یا متقدم یا جوان سخن رانده‌اند و مراحل دیگر اندیشه آنان را به هگل یا مارکس متاخر تعبیر می‌کنند، نیما نیز دقیقاً این گونه است. وقتی می‌گوییم نیما، بلافاصله باید پرسیم کدام نیما؟ نیمای سراینده شعرهای «شب»، «قصه رنگ پریده» و «افسانه» یا نیمای سراینده «محبس»، «شهید گمنام»، «سرباز پولادین» یا نیمایی که از «غراب» و «قنوس» آغاز می‌شود و در روندی روبه‌تکامل طی دودهمه به شعرهای کوتاه و ساختنمندی چون «برف»، «هشت شب»، «تورا من چشم در راهم» و «ری را» می‌رسد. این دگرگونی‌ها ممکن است آنچنان که در آثار متنور او منعکس شده است، در شعرهای او بازتاب نیافته باشد.

در مورد دگرگونی‌های او بگویید؟

تفاوت دگرگونی‌های فکری هنرمندان امروز با شاعران گذشته در این است که ما با امکاناتی که در اختیار داریم به ورطه افسانه‌گویی نمی‌لغزیم

در مورد کتاب «در تمام طول شب» بگویید. پایان نامه دوره دکترای اینجانب به راهنمایی استاد دکتر سعید حمیدیان است که در فاصله سال‌های ۱۳۸۲ تا ۱۳۸۷ به انجام رسیده است.

از دیگر استادان در دانشگاه علامه طباطبایی بگویید.

دکتر سیروس شمیسا، دکتر جلال‌الدین کزازی، دکتر محسن ابوالقاسمی و افرادی دیگر استادم بوده‌اند.

چه شد به سراغ نیما رفتید؟

هنگام مطالعه آثاری که درباره نیما به نگارش درآمده. که بسیاری از آنها از تحقیقات برجسته سه دهه اخیرند. با قلت ارجاع به آثار متنور نیما مواجه شدم، البته در راستای «همچون خانه‌ام ابری است» دکتر پورنامداریان و «داستان دگرذیسی» دکتر حمیدیان برای رسیدن به نتایج فرضیه‌های طرح شده به این آثار ارجاع داده شده است، اما تاکنون در هیچ اثری تمام آثار متنور نیما که حجمی بالغ بر ۱۵۰۰ صفحه را دربرمی‌گیرد و در قالب‌های مختلف نامه، مقاله، سفرنامه و یادداشت‌های شخصی به نگارش درآمده، مورد بررسی دقیق قرار نگرفته است.

پس در واقع رساله شما به آثار متنور بیشتر تاکید کرده یا آثار منظوم نیما؟

البته آثار شعری برای تاکید بر مباحث مختلف پژوهش مورد توجه قرار گرفته‌اند.

ویژگی آثار متنور نیما را چه می‌بینید؟

نخست این که برخی از مراحل که نیما آثار شعری کمتری خلق کرده است، حلقه گمشده آرای او را در برخی از این آثار می‌توان جست‌وجو کرد، برای مثال نیما در فاصله سال‌های ۱۳۰۷ تا ۱۳۱۵ قطعات و منظومه‌هایی سروده است اما هیچ‌یک از این سروده‌ها ارزش شعری و ادبی ندارند حال آنکه در این فاصله مهم‌ترین آرای نیما در باب مسائل اجتماعی، سیاسی که گاه رنگ فلسفی نیز به خود می‌گیرد، در این نامه‌ها بازتاب یافته است. از این دوره (سال ۱۳۱۶ به بعد) با نیمای جدیدی در عرصه شعر آشنا می‌شویم که شیوه سمبلیسم اجتماعی را در آثارش در پیش گرفته و از اندیشه‌های جزم‌اندیشانه سوسیالیستی فاصله گرفته و در کنار جامعه‌اندیشی به شخصیت و فردیت هنرمند اهمیت می‌دهد و او را صرفاً زاده شرایط اجتماعی و تاریخی نمی‌داند. این اندیشه‌ها به روشن‌ترین وجه در سلسله مقالات «ارزش احساسات» بازتاب یافته‌اند که در این اثر شخصیت و فردیت هنرمند و ابهام هنری مورد تاکید اوست. این نکات از نامه‌ها و آثار متنور او قابل درک و دریافت‌اند.

چه کسانی پیش‌تر در مورد آثار متنور نیما نوشته‌اند؟

تاییدی دو دهه قبل، تا آنجا که جست‌وجو کردم، دکتر رضا براهنی و آقای عبدالعلی دستغیب در دهه‌های ۴۰ و ۵۰ در دو مقاله به معرفی آثار متنور نیما پرداختند. از آنجا که جز «ارزش احساسات» و تعداد معدودی از نامه‌ها و یکی دو مقاله دیگر آثار او (از جمله سفرنامه، یادداشت‌های شخصی، مجموعه کامل نامه‌ها) در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ انتشار یافته‌اند، طبعاً در دهه‌های ۴۰ و ۵۰ این آثار در اختیار محققان نبوده‌اند، اما پس از انتشار آثار نامبرده در دهه‌های ۷۰ و ۸۰، که پیش‌تر اشاره شد، به صورت گسترده‌تر به آثار متنور او پرداخته شده است، از جمله دکتر پورنامداریان، دکتر حمیدیان و شاهپور جورکش.

مهرناز مهاجری

ما معتقدیم که نظام حقوقی اسلام، کامل ترین نظام حقوقی و پویاترین آنهاست، اما با این وجود غربیان قوانین حاکم بر کشورمان را در مواردی برخلاف حقوق بشر دانسته‌اند، چرا که درک درستی از آن ندارند. مشکل در کجاست که چنین فهمی از قانون اسلامی در غرب رایج شده است؟ به احتمال فراوان تبیین نشدن صحیح مبانی فقه اسلامی و به تصویر نکشیدن آن در کتاب‌ها، به این سوءفهم دامن زده است و شاهد این نکته آن جاست که هرگاه حقوق بشر اسلامی یا سایر مبانی آن به درستی شرح داده شده، با استقبال کم نظیر جهانیان همراه بوده است. درباره این دو موضوع با آیت‌الله سیدمحمد موسوی بجنوردی، مجتهد و فقیه، استاد دانشگاه و نویسنده کتاب‌های متعدد فقهی گفت‌وگو کرده‌ایم.

اسلام، تنها احیاکننده حقوق بشر است

اسلام شامل قوانین متعددی برای حفظ حقوق افراد در ابعاد فردی و اجتماعی است. در چنین شرایطی، چه لزومی برای مشخص کردن مرزهای حقوق بشر در اسلام وجود دارد؟ آیا می‌توان این قوانین مدون را با انتشار کتاب و تئوری پردازی به دیگران تبیین کرد؟

پیش از پاسخ به این سوال، ذکر یک مقدمه لازم است. فقه و احکام اسلامی بر اساس عدالت اجتماعی تشکیل شده‌اند. این یک اصل در فقه است، زیرا ما خداوند باریتعالی را به عنوان شارع عادل می‌دانیم. اصل دوم در فقه اسلامی، برخورداری افعال انسان‌ها از ارزش‌های ذاتی است. بر اساس این اصل، پیش از ورود به شریعت و قانون قائل به حسن و قبح عقلی هستیم. همواره عدل به معنای قرار دادن چیزی در جای خود است، یعنی چیزی که نیک پنداشته می‌شود به قانون تبدیل خواهد شد و چیزی که مفسده ملزمه شمرده می‌شود و نزد همگان ناپسند است، شریعت آن را خلاف قانون می‌داند. بنابراین اگر بنا باشد احکام شریعت اسلام بر اساس حسن و قبح عقلی باشد، یقین خواهیم داشت که زیربنای احکام اسلام در پرتو عدالت اجتماعی شکل گرفته‌اند.

مسئله قابل توجه دیگر این است که احکام اسلام در بستر اخلاق تشکیل شده‌اند. همان‌گونه که پیامبر اسلام (ص) فرموده‌اند: «من مبعوث شدم تا مکارم اخلاق را به کمال برسانم». بنابراین تمام احکام در مسیر اخلاق‌اند. از این مباحث می‌توان چنین نتیجه گرفت که فقه اسلامی در مسیر حقوق بشر قرار دارد، زیرا حقوق بشر یعنی احقاق حق بشر بدون در نظر گرفتن جنسیت، دین و فرهنگ او. بر اساس آموزه‌های اسلامی، بشر حتی با حذف تمامی تعینات، از کرامت ذاتی برخوردار است. همان‌گونه که خداوند نیز در قرآن می‌فرماید: «و لقد کرمنا بنی آدم» و حدودی برای جنس و دین و فرهنگ بشر معین نمی‌کند.

پژوهشگران و نویسندگان حقوقی برای روشن کردن این مسایل برای مسلمانان و غیرمسلمانان باید از کجا شروع کنند؟

اگر همین مقدمات در قالب مباحث کلامی، فلسفی، فقهی و عقلانی در کتاب‌ها مطرح و تبیین شوند، خواهیم توانست به غربیان مدعی حقوق بشر پاسخ داده و بگوییم که آنچه شما مدعی هستید، اسلام ۱۴۰۰ سال پیش بسیار گسترده‌تر بیان کرده است. نویسندگان

این حوزه باید حقوق بشر را در ابعاد مختلف بررسی کرده، جان کلام اسلام در این باره را به غربیان بنمایانند. جان کلام حقوق اسلامی هنگامی آشکار می‌شود که این دین علاوه بر قانون، الزاماتی نظیر عدالت و اخلاق را نیز که از اهمیت بالایی برخوردارند در اجرای قانون در نظر می‌گیرد و این گفته به آن معناست که هر قانون برخلاف عدالت و اخلاق جزو اسلام نیست. فقه مجموعه استنباطات فقهاست که احتمال اشتباه از سوی آنان وجود دارد. مجتهد نیز ممکن است دچار خطا شود، در این میان، تنها استنباطاتی که از هرگونه خطا به دورند، حکم اسلامی خواهند بود. بنابراین هر حکمی که اسلامی قلمداد می‌شود اما برخلاف عدالت و اخلاق است باید با جرأت بر غیر اسلامی بودن آن حکم نظر دهیم.

برای شناساندن «حقوق بشر اسلامی» چه تعریفی می‌توان از آن ارایه کرد؟

چندان با واژه حقوق بشر اسلامی موافق نیستیم. اسلام حقوق بشر را به ما هو حقوق در نظر می‌گیرد. در سیستم حقوقی اسلام، تشریح تابع تکوین است، به این معنا که تمامی احکام ریشه در تکوین دارند و هیچ‌گاه تشریح برخلاف تکوین نیست. تابعیت تشریح از تکوین به دلیل قابل بودن به حسن و قبح عقلی است. ذات باریتعالی آن چیزی را به صورت قانون درمی‌آورد که نیک پنداشته می‌شود و عملی را غیر قانونی اعلام می‌کند که مفسده لازمه‌ای در آن باشد. این یک اصل است و بنابراین قوانین را باید با این معیار محک بزنیم.

عده‌ای از کارشناسان حقوقی معتقدند مبانی حقوق بشر و اسلام در تناقض‌اند، بنابراین تعریف حقوق بشر به آن معنایی که از آن استفاده می‌شود، در فقه اسلامی امری دشوار است.

ذکر نکته‌ای اساسی ضروری و آن اصل خدامحوری است. مسلمانان، قانون‌گذار راز ذات باریتعالی می‌دانند، بنابراین همه چیز بازمی‌گردد به خداوند. او امر خداوند هیچ‌گاه برخلاف عدل و اخلاق نیستند، چرا که علم به صفات مهلکات و منجیات دارد. اگر چنین مباحثی به خوبی برای غربیان و همچنین کارشناسان داخلی تبیین و معرفی شوند، قطعاً بسیاری از آنان خواهند پذیرفت، همان‌گونه که عده‌ای از حقوقدانان غربی پس از ارایه مقالات مسلمانان در کنفرانس‌های بین‌المللی، بر حقانیت آن شهادت می‌دهند و من بارها

از نزدیک با چنین موضوعی مواجه شده‌ام. از سوی دیگر، اسلام تنها مکتبی است که به احیای همه جانبه حقوق بشر پرداخت، بخشیدن مقامی والا به زن در ۱۴۰۰ سال پیش، در شبه جزیره العرب که زن از حق زندگی برخوردار نبود و نوزادان دختر را زنده به گور می‌کردند، مصداق کامل چنین موضوعی است. به خاطر داشته باشیم که فقه اسلامی نه تنها تمام مواد اعلامیه حقوق بشر را داراست، بلکه موادی بیش از آن را نیز دربر می‌گیرد.

این تفاوت مبانی در کجاست که سبب بیان چنین نظری از سوی برخی کارشناسان حقوقی شده است؟
آگاهی نداشتن از اسلام به چنین اظهار نظرهایی می‌انجامد. برای قضاوت درباره چنین امری تخصص در حوزه‌های ادیان و اخلاق و فلسفه ضروری است. این موضوع را نمی‌توان تنها از یک جنبه نگریست. پیامبر اسلام (ص) خاتم پیامبران است و دینی که ایشان پیام آور آن است نیز بر سایر ادیان برتری دارد، بنابراین هر نظامی که این دین با خود آورده، از سایر نظام‌ها برتر است.

کتاب‌های این حوزه تاکنون برای تبیین و تشریح آنچه تفاوت مبانی حقوق بشر با اسلام خوانده می‌شود چه کرده‌اند؟

متأسفانه تاکنون به کتاب جامعی در این حوزه

بر نخورده‌ام. چنین کتاب‌هایی نیازمند طرح مباحث مختلف کلامی، فلسفی، عقلایی و حقوقی‌اند تا نگاه همه جانبه‌ای به موضوع داشته، سبب افتخار اذهان کارشناسان رشته‌های مختلف شوند. لزوم داشتن چنین نگاه جامعی در کتاب‌ها از آن جهت ارزشمند است که عامل مقارنه و گفت‌وگو را در خود دارد، عاملی به عنوان یکی از راه‌های ارزشیابی در نظر گرفته می‌شود.

نویسندگان و پژوهشگران با مقارنه اسلام و ادیان الهی، قادر خواهند بود تمامی موارد ریز حقوق بشر را نظیر حقوق کودک که از زمان انعقاد نطفه تا بلوغ را در برمی‌گیرد، بررسی کنند تا برتری اسلام بر سایر مکاتب تبیین شود.

با دیدن ناآگاهی غربیان از چنین موضوعی واقعا متأسف می‌شوم، زیرا این ما هستیم که به عنوان متخصصان و نویسندگان این حوزه کوتاهی کرده‌ایم. ائمه (ع) تمامی جزئیات امور مختلف را بیان کرده‌اند، اما تاکنون کدام اثر این موضوعات را با شیوه‌ای مشابه با اعلامیه حقوق بشر تنظیم کرده‌اند؟

تاکنون همایش‌های زیادی درباره حقوق بشر اسلامی برگزار شده است. آیا عرصه نشر این حوزه به اندازه همایش‌های آن فعال است؟

سمینارهای مختلف و فراوانی که در این زمینه برگزار می‌شوند، بیشتر گردهمایی برای صرف ناهار یا شام و ضمناً ارایه مقاله‌اند. این سمینارها تأثیراتی مثبت، اما ناپایدار دارند. قطعاً مثبت‌ترین اقدام ماندگار در این حوزه نوشتن کتاب به شیوه‌ها و قالب‌های مختلف برای سنین متفاوت مانند کودکان و نوجوانان است. مسئله بسیار مهمی که باید از سوی نویسندگان در نظر گرفته شود، سیره عملی پیامبر (ص) و ائمه (ع) است که در سراسر آنها، رعایت حقوق دیگران مشاهده می‌شود. امروز بزرگ‌ترین خدمت به اسلام، معرفی آن است. مردم پس از ظهور امام زمان (عج) به این دلیل به اسلام می‌گروند که واقعبینان دین به خوبی به آنها معرفی می‌شود. خرد جمعی حقوقدانان، متکلمان و فلاسفه در این حوزه برای بیان مبانی و اهداف حقوق اسلامی، بزرگ‌ترین خدمت نه تنها به اسلام که به کل بشریت است. دنیایی که به شدت دچار توحش و خونخواری است، در نظام حقوق بشری که اسلام معرفی می‌کند، هیچ جایگاهی ندارد؛ چراکه اساس اسلام بر عشق استوار است.

دور در کشورمان سبب شد تا همه چیز رنگی از ترجمه را به خود بگیرد. بر این اساس، منابع درسی حقوق بشر در دانشگاه‌ها، ترجمانی از مفاهیم غربی شدند، در حالی که بررسی آیات و روایات اسلامی مشخص می‌کند که این دین، ۱۴۰۰ سال پیش تمامی ابعاد فردی و اجتماعی انسان‌ها را در سنین مختلف بیان کرده و حقوقی منسجم و دقیق را برای بشر در نظر گرفته است. بنابراین فقدان مباحث اسلامی درباره حقوق بشر در منابع درسی، کوتاهی نویسندگان کارشناس این حوزه در آن دوران بود.

متأسفانه این نگاه تا اندازه‌ای تا دوام یافت و برخی متخصصان حقوق و علوم سیاسی در سال‌های گذشته نگاه ترجمه‌ای به منابع حقوق بشر داشته‌اند که این امر سبب نادیده گرفتن ابتکارات نویسندگان داخلی شد. این در حالی است که می‌توان ادعا کرد تمامی حرکت‌های کشورهای غربی با هدف به دست آوردن منافعی است و همین نکته باید سبب آن شود که ما نگاهی انفعالی در برابر ایشان نداشته باشیم. بنابراین شایسته است که در زمینه حقوق بشر نیز به فرهنگ غنی کشورمان. چه در زمان باستان و چه در دوران اسلامی که باعث افتخار ماست. مراجعه کنیم و البته خوشبختانه در سال‌های اخیر کتاب‌های خوبی با دستمایه قرار دادن این موضوعات منتشر شده‌اند.

یادداشت

دکتر الهام امین زاده

مدرس دانشگاه تهران و عضو پیشین کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی

جنبش ترجمه‌ای حقوق بشر را به جنبش تألیفی بدل کنیم

بیش از یک دهه است که مباحث حقوق بشر اسلامی از ابعاد مختلف در جامعه آکادمیک کشور مورد توجه قرار گرفته. دلیل بی‌توجهی به چنین موضوعی پیش از این دوران را می‌توان حاکمیت دیکتاتوری و حمایت غرب از آن دانست، چرا که چنین حکومت‌هایی اجازه طرح مفاهیم اسلامی، به ویژه حقوق بشر اسلامی به صورت صحیح را به جوامع اسلامی نمی‌داد و همین نکته امر انفعال دانشگاه‌ها در این حوزه را در پی داشت. گسترش مباحث حقوق بشر در غرب و به تبع طرح آن در سال‌های

در مقام اجرا می‌توان تعاملات را جایگزین واکنش‌های انفعالی کرد، اما در حوزه مبانی نیاز چندانی به تعامل نیست، زیرا کم و کاستی از آنان نداریم و این موضوع کاملاً قابل دفاع است. حقوق بشر اسلامی ابزاری سیاسی و حکومتی نیست، بلکه نظامی مدون و قابل استفاده برای تمامی انسان‌ها در تمامی اعصار است.

باید به نشر نظام حقوق بشری اسلام پرداخت و آن را به تمامی جهان شناساند، نظامی که بسیار با نمونه غربی آن متفاوت است. حقوق بشر غربی از سوی دولت‌های غرب، به صورت گزینشی استفاده می‌شود و مانند پتکی برای محکوم کردن ملل دیگر و دستاویزی برای صدور قطعنامه‌های متعدد برای تحریم قرار می‌گیرد. اما حقوق اسلامی مجال برای سیاسی کاری باقی نمی‌گذارد و حقوق واقعی انسان را در نظر دارد. حقوق بشر اسلامی بر پایه قرآن شکل گرفته است و قرآن فردی را کریم‌تر می‌پندارد که بیش از سایرین پایبند به اخلاق باشد. قرآن در اعطای حقوق به ابنای بشر، قوم و نژاد و رنگ آنان را نادیده می‌گیرد، اما حقوق بشر غربی نگاهی یکسان به کشورها نداشته و بارها شاهد بوده‌ایم که حقوق مردم افغانستان و عراق پایمال شده است. غربیان به صورت گزینشی و بااستناداردی دوگانه به اعمال این حقوق می‌پردازند که بسیار خطرناک و تهی از هرگونه مفهوم حقوق بشری است.

گزارشی از ششمین همایش بین المللی دکترین مهدویت

حلقه‌ای برای دیدار متفکران و خالقان آثار حوزه مهدویت

کتاب‌های حوزه دین، بیشترین میزان تولیدات حوزه مکتوبات کشور ما را به خود اختصاص می‌دهند که علاوه بر کتابفروشی هادر نمایشگاه‌های گوناگون و مراکز خرید اغلب در کنار یکدیگر قرار می‌گیرند و مخاطبان را از هر قشر و سنی، به سوی خود فرامی‌خوانند. در این میان جای خالی گردهمایی خالقان این آثار به چشم می‌خورد. یکی از موسساتی که فعالیت‌های دینی و حوزه اعتقادی‌اش به این سمت و سو گرایش دارد، موسسه آینده روشن است که هر سال با این رویداد «همایش بین المللی دکترین مهدویت» را برگزار می‌کند.

این همایش علاوه بر این که می‌کوشد نویسندگان، متفکران و صاحب‌نظران سراسر دنیا را در مراسمی کنار یکدیگر بنشانند، در هر دوره با تعیین عنوانی مشخص، مسیر این برنامه را تعیین می‌کند تا همواره به سوی تخصصی شدن، گام‌های بزرگ‌تری بردارد و زمینه‌هایی را برای تبادل آرا و آخرین دستاوردهای این نویسندگان در قالب‌های گوناگونی از پژوهش، نظیر کتاب، رساله و مقاله فراهم آورد. امسال نیز این مرکز در روزهای دوم و سوم مردادماه، ششمین دوره برپایی‌اش را در کارنامه کاری خود به ثبت رساند.

این همایش بین المللی اغلب در سالن اجلاس سران تشکیل می‌شود و علاوه بر متفکران و نویسندگان، عالمان دینی و عده‌ای از سران سه قوه حضور دارند. مقالات برگزیده شده نیز طی این همایش دو روزه ارائه می‌شوند. در این سالن که میزگردی بزرگ را تداعی می‌کند، مدعوین ایرانی و میهمانان خارجی در کنار یکدیگر قرار می‌گیرند تا با مروری بر آخرین اقدامات فرهنگی حوزه مهدویت، از زوایای گوناگون، ظرفیت‌ها و نیازها را بررسی کنند و با هم‌اندیشی جهانی، راهبردهای آتی این مسیر را رقم بزنند.

در این دوره، موضوع اصلی ششمین همایش بین المللی دکترین مهدویت، «راهبردها و راهکارهای فرهنگی؛ جامعه و دولت زمینه‌ساز» عنوان شده بود که در آن تنها مقالات ارسال شده به دبیرخانه که به این موضوع به شکل تخصصی می‌پرداختند، برگزیده شدند.

ضرورت توجه و تولید آثار فاخر حوزه مهدویت

در برپایی این همایش ۳۸۴ مقاله به زبان فارسی از سوی پژوهشگران و نویسندگان داخلی و تعدادی مقاله نیز از سوی متفکران و صاحب‌نظران خارجی به دبیرخانه ارسال شده بود. حجت الاسلام سید مسعود پورسیدآقایی، دبیر همایش و رییس موسسه آینده روشن در این باره اظهار کرد: «از میان مقالات فارسی تنها ۲۸ مقاله پس از دوروی‌های نهایی در موضوع تعریف شده پذیرفته شدند که ۱۶ عنوان از آنها همراه ۱۶ مقاله غیرایرانی، فرصت ارائه را در کمیسیون‌های سه‌گانه این همایش یافتند.»

وی با تأکید بر ضرورت توسعه مطالعات و نگاه راهبردی به مسائل حوزه مهدویت، خاستگاه اصلی طرح و بررسی این مباحث را در مراسم افتتاحیه این همایش، حوزه‌های علمی خواند و دلیل آن را وجود مباحث کلامی فراوان و چند هزار حدیثی بیان کرد که خاستگاه حوزوی دارند.

نویسندگان و کارشناس حوزه مهدویت با اشاره به این که در جمهوری اسلامی ایران زمینه‌ها و منابع متعددی برای پژوهش و تبیین ارزش‌های این حوزه داریم، گفت: «متأسفانه در این باره کم‌کار کرده‌ایم. همچنین برای رسیدن از وضع موجود به وضعیت مطلوب، باید از تمامی امکانات استفاده کنیم.»

یکی از راه‌های پویایی و مانایی یک اندیشه یا مکتب در دوره معاصر، راهیابی آن به حوزه‌های آکادمیک و

بررسی‌های علمی است که می‌تواند علاوه بر فراهم آوردن زمینه‌های رشد آن مباحث، آنها را از آفاتی نظیر خرافات و گزند کج‌اندیشی‌های غیرعلمی محفوظ دارد. در این باره نیز دانشگاه عالی دفاع ملی با اختصاص دو واحد درسی به موضوع «دکترین مهدویت» در شمار نخستین مراکز دانشگاهی است که در این وادی گام نهاده است.

از دیگر رویدادهای جالبی که در این دامنه تاریخی و هم‌زمان با برپایی ششمین دوره همایش بین المللی دکترین مهدویت در سطح بین المللی رخ داد، اقدام مجمع جهانی اهل بیت (ع) برای برگزاری ۲۵ همایش دیگر با محور مهدویت و در کشورهای گوناگون جهان بود، که علاوه بر حضور استادان و پژوهشگران این حوزه در این برنامه و بیان سخنرانی و طرح مقالات، برپایی نمایشگاه‌های کتاب نیز به معرفی مجموعه کارهای انجام شده در این زمینه یاری رساند. البته مدیریت و سازماندهی این برنامه‌ها و برپایی نمایشگاه‌ها را مجمع جهانی اهل بیت (ع) از طریق نمایندگانی که در سرزمین‌های گوناگون دارد، برعهده داشت. در همایش اصلی که در داخل کشور برگزار شد، علاوه بر دبیر همایش، دکتر علی لاریجانی، رییس مجلس شورای اسلامی و دکتر سید محمد حسینی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی از سخنرانان اصلی برنامه بودند که با بیان آرای خود و مروری بر اقدامات انجام شده این حوزه، گوشه‌ای از نقشه راه را برای آینده پژوهش‌ها، توسعه مطالعات و تولیدات فرهنگی بر پایه آموزه‌های مهدوی و دوری از آسیب‌های آن روشن ساختند.

دکتر علی لاریجانی، تفکر مهدوی را از آن جهت با ارزش و ذی‌قیمت خواند که پویایی و تحرک را در جامعه ترویج می‌کند و با اشاره به اقداماتی که تاکنون از سوی متفکران و پژوهشگران حوزوی در این زمینه انجام شده است، خاستگاه اصلی آن را حوزه‌های علمییه سراسر کشور بیان کرد و اظهار داشت: «موضوع مهدویت از مسائل کانونی کلام اسلام است که تتبع در آن نیازمند تحقیق با استناد بروشی برگزیده است، چراکه سطحی‌نگری به این موضوع و استفاده از روش‌های غیرتحقیقی می‌تواند آن را دچار آفت کند.»

استفاده از نگاه‌های قانونی و دولتی در برنامه‌های کلان دینی می‌تواند علاوه بر آگاهی از وضعیت موجود جامعه، نیازهای آتی و روند تطابق فعالیت‌های دینی همگام با برندها و برنامه‌های اجتماعی و سیاسی را فراهم آورد از این رو استفاده از دیدگاه‌های شخصیت‌های دولتی، سیاسی و متفکران اجتماعی می‌تواند در ایجاد نگاهی کلان به مسائل و دورنمایی از مسیر، موثر واقع شود.

«رییس مجلس شورای اسلامی در بخش دیگری از سخنان خود به شعار و عنوان برگزیده این دوره اشاره کرد و با توجه به وظایف و نقش دولت برای زمینه‌سازی ظهور حضرت مهدی (عج) گفت: «هنوز زمان برپایی دولت حق، به معنای دولتی که با حضرت حجت (عج) ارتباط داشته باشد، فرا نرسیده است اما این که دولت‌ها باید چه روش‌هایی را پیدا کنند تا زمینه ظهور را فراهم سازند، موضوعی است که باید آن را از نصوص و متون اسلامی استخراج کرد.»

دکتر لاریجانی نمونه‌های متعددی از روایاتی را که ائمه اطهار (ع) و اصحاب آنها درباره ظهور منجی عنوان کرده‌اند، برشمرد و گفت: «همچنان که از امام باقر (ع) نقل شده است، حضرت پس از رخ دادن پدیده حیرت ظهور می‌کنند. البته این حیرت غیر از حیرتی است که فیلسوفان بر آن تأکید می‌کنند. این حیرت به معنای مشوش شدن فضای فکری جامعه به نحوی

است که دیگر مردم فضا را درک نمی‌کنند.» وی یکی دیگر از نشانه‌هایی را که در زمان قیام حضرت مهدی (عج) رخ می‌دهد، با استناد به متون اسلامی، مواجه شدن با تاویل‌های گوناگونی خواند که از سوی افراد از قرآن کریم صورت می‌گیرد و گفت: «در زمان ظهور، عقول مستعد رشد کرده‌اند. اگر در زمان رسول خدا (ص) با بت پرستی مواجه بودیم، در زمان ظهور با پدیده پیچیده‌ای مواجهیم؛ عقول آمادگی پیدا کرده‌اند و کتاب خدا را تاویل می‌کنند و به راهی می‌برند که در سنت رسول خدا (ص) نیست.»

تاکون کوتاهی کرده‌ایم

فرهنگ‌سازی در هر جامعه‌ای مهم‌ترین رکن ایجاد تغییرات پایدار است و زمانی به ثمر می‌نشیند یا لزوم آن بیش از پیش احساس می‌شود که بر مبنای آموزه‌های دینی باشد. در این میان پرداختن به موضوع مهدویت و بررسی وضعیت موجود برای رسیدن به آرمان‌ها، از جمله مباحثی است که نیازمند نیازسنجی، بازشناسی و فرهنگ‌سازی است. در این باره دکتر سید محمد حسینی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی که از سخنرانان افتتاحیه بود، با تأکید بر ضرورت فرهنگ‌سازی در زمینه آموزه‌های مهدویت در عرصه‌های داخلی و خارجی، به منابعی که برای استخراج متون و امکاناتی که برای تولیدات گوناگون اعم از فیلم‌سازی و ادبیات داستانی در اختیار داریم، اشاره کرد و گفت: «فرهنگ‌سازی در این زمینه نیازمند نگاه به موضوع مهدویت و آخرالزمان در دنیای کنونی است.»

وی با اشاره به این که بررسی‌هایی از سال ۱۹۹۵ میلادی تا سال ۲۰۰۵ انجام شده است، عنوان داشت: «در این دهه از میان ۳۲ فیلم پرفروش دنیا، ۱۹ فیلم مربوط به آخرالزمان هستند که این موضوع نشان می‌دهد غربیان مساله آخرالزمان را به عنوان یک واقعیت پذیرفته‌اند و از تمامی ابزارها و هنر خود برای تبیین آن استفاده می‌کنند، البته آن گونه که خود می‌خواهند. آنها با استفاده از ابزارهای هنری و به ویژه سینما آینده را رعب‌انگیز و با وحشت ترسیم می‌کنند که در نهایت منجی از غرب می‌آید و دنیا را نجات می‌دهد. آنها گاهی این منجی را در لباس کشیش، گاهی اوقات قدیس یا همان حضرت مسیح (ع) یا دانشمند و متفکری در حوزه‌های گوناگون معرفی می‌کنند و می‌خواهند نشان دهند که تنها امید و ملجأ آنها هستند. در دیدگاه‌ها و آموزه‌های آنان بحث همگرایی و وحدت ادیان مفهومی ندارد و آنچه هست، جنگ است که با تعالیم و مکتب اسلام مغایرت دارد.» دکتر حسینی در جمعی که نویسندگان، پژوهشگران و متفکران اندیشه و کلام اسلام و کارشناسان حوزه مهدویت، قالب اصلی آن را تشکیل می‌دادند، با تأکید بر این که «ما تاکنون کوتاهی کرده‌ایم»، ادامه داد: «تا حدی که غربیان از فرصت‌های ایجادشده برای تثبیت ایده‌های خود استفاده کرده‌اند، با وجود آن که منابع فراوانی در این زمینه داریم، کار زیادی انجام نداده‌ایم، در حالی که غربیان بیشتر در آثار خود افسانه‌پردازی می‌کنند و با خیال سروکار دارند و عوامل گوناگونی نظیر حوادث و جریانات طبیعی، پیشرفت‌های علمی، موجودات فضایی و... را در هر دوره‌ای از عوامل زمینه‌ساز آخرالزمان طرح می‌کنند در نتیجه اگر ما به درستی به منابعی که در اختیار داریم رجوع کنیم، می‌توانیم اقداماتی را در جامعه صورت دهیم که تاثیرگذاری بیشتری داشته باشد. آینده‌ای که اسلام آن را ترسیم می‌کند، ظهور حضرت مهدی است که حضرت مسیح در کنار او قرار دارد، نه رو در روی او در حالی که غربیان دائماً در حال تفرقه‌افکنی‌اند.»

ادامه در صفحه ۹

آناهید خزیر

حجت الاسلام والمسلمین دکتر محمدجواد ادبی:

مفاخر فرهنگی، چراغ‌های معرفت و تجربه‌اند

از تجارب و دیدگاه‌های استادان برجسته و دانشگاهی که برخی از آنها بازنشسته شده‌اند، همچنین چهره‌های ماندگاری که کمتر به آنها پرداخته شده، از کارهایی‌اند که انجام خواهیم داد. می‌خواهیم نشست‌های پژوهشی و سلسله درس‌های معرفتی را در انجمن برپا کنیم تا جوانان راحت‌تر بتوانند با بسیاری از استادان و نخبگانی ارتباط برقرار کنند که معمولاً دستیابی و دیدار با آنان، به سبب مشغله‌های علمی، دشوار است.

در حوزه نشر، آثار با ارزشی درباره ایران و جهان اسلام منتشر می‌شوند که ضرورت ترجمه این آثار روشن است. آیا انجمن برنامه‌ای برای ترجمه آثار ایران و جهان اسلام در نظر دارد؟

یکی از برنامه‌های ما ترجمه آثار گرانقدر فرهنگ، هنر و حکمت اسلامی به زبان‌های زنده دنیا است. البته تا به حال بسیاری از نهادها با تشکیل کمیته‌های تخصصی گام‌هایی در این زمینه برداشته‌اند. در همین راستا انجمن آثار و مفاخر فرهنگی نیز کوشش می‌کند با همت مضاعف و کار مضاعفی که مقام معظم رهبری فرمودند، در این مسیر قدم بردارد و تأثیرگذار باشد. نظر ما این است که با یک سرمایه‌گذاری مستقل و همکاری با وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و نهادهای مختلف دیگر، زمینه چنین کاری را فراهم کنیم. طبیعی است که باید مترجمانی را از کشورهای مورد نظر پیدا کرد که نه تنها زبان مقصد را بشناسند، بلکه قادر به درک مفاهیم فرهنگی، حکمی و معرفتی زبان مبدأ نیز باشند و از عهده ترجمه متون معاصر برآیند.

در گفت‌وگوهایی که داشته‌اید، از برنامه انجمن برای معرفی هر شهر به نام یکی از مفاخر فرهنگی سخن گفته‌اید. لطفاً درباره این طرح انجمن توضیح بفرمایید.

ایران بزرگ و عزیز اسلامی، مملو از اندیشه‌ورزان دیروز و امروز است که به راستی نسیم و رایحه خوش آنها در هر جای ایران به مشام می‌رسد. کشور ما از چنین ظرفیتی برخوردار است که هر شهری از شهرهای ایران، به نام یکی از مفاخر فرهنگی نامیده شود. این طرح و برنامه‌ای درازمدت است که مد نظر داریم با همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت کشور و استانداران، انجام پذیرد. حتی شهرهای کوچک نیز به نام یکی از مفاخر همان شهر نام‌گذاری می‌شوند. البته بسیاری از شهرهای ما مفاخر متعددی دارند که می‌توان چنین شهرهایی را به نام همه مفاخر آن نامید. البته ضرورت توجه به دغدغه‌های قومیتی، سیاسی و امنیتی نیز نباید مغفول بماند.

بخش مهمی از میراث فرهنگی ما را دستنویس‌ها و متون کهن شکل می‌دهند. انجمن چه طرحی برای تصحیح و چاپ چنین متونی دارد؟

یکی از کارهای مهمی که در قسمت انتشارات انجمن تاکنون صورت گرفته و ما نیز می‌خواهیم آن را تداوم دهیم و گسترده‌تر به آن بپردازیم، همین تصحیح و انتشار متون دست‌نویس است. بسیاری از آن متون هادر خارج از کشورند و در موزه‌های پاکستان و هندوستان و کشورهای پارسی‌زبان استقلال یافته پیرامون ما، نگهداری می‌شوند که در پی آیم تا آنها را بازنشاسی، تصحیح و چاپ کنیم.

یکی دیگر از برنامه‌های شما، افتتاح نخستین خانه مفاخر در سمنان است. درباره اهداف این مراکز فرهنگی توضیح بفرمایید.

یکی از برنامه‌های ما فعال‌سازی دفاتر انجمن در تمام استان‌هاست که این کار با همکاری استانداران و مدیران کل ارشاد در هر استان انجام می‌شود. یکی از برنامه‌هایی که جزو تکالیف هر استان محسوب می‌شود

همایش‌های بین‌المللی است که به نام فرهنگ ایرانی و اسلامی کشور، برگزار می‌شود. می‌دانید که سال‌هایی نیز از سوی یونسکو به نام مفاخر و شخصیت‌های تأثیرگذار فرهنگی، نامگذاری شده‌اند. بنا داریم با توجه به نامگذاری سال‌ها، در همایش‌های مرتبط شرکت کنیم و حضور فعال خود را در عرصه‌های فرهنگی نشان دهیم. همچنین تعامل گسترده با سازمان یونسکو، سازمان منطقه‌ای آکو و سازمان کنفرانس اسلامی از دیگر برنامه‌های انجمن به‌شمار می‌آید.

بزرگداشت‌هایی برای فرهیختگان و مفاخر فرهنگی ایران توسط انجمن برپا شده است، آیا این بزرگداشت‌ها را ادامه خواهید داد؟

بزرگداشت‌ها را احتمالی خواهیم گرفت. به مصداق سخن قرآن که می‌فرماید: «مثل کلمه طیبه شجره طیبه اصلها ثابت و فرعها فی السماء» بزرگداشت‌ها و پرداختن به مفاخر فرهنگی مانند چشمه‌ای جاری است که آب حیات را به تشنگان معرفت و حکمت می‌رساند در نتیجه برگزاری آنها تداوم خواهد داشت اما گستره آن را تغییر می‌دهیم. این تغییر، نخست به لحاظ فضای برگزاری بزرگداشت‌هاست؛ دوم تنوع انتخاب و همچنین برگزاری بزرگداشت‌ها با فضاسازی تبلیغی بجای جذب مخاطبان جدید و مشارکت‌نهادهای مختلف توأم خواهد بود.

یک پرسش مهم که مایلیم پاسخ آن را از زبان شما بشنوم این است که اساساً چه رابطه‌ای میان هویت و یادکرد از مفاخر فرهنگی وجود دارد؟

مفاخر فرهنگی بخش بسیار جدی و گاهی اوقات مغفول مانده هویت هستند. جای تأسف است که برخی از جوانان ما نام بسیاری از فوتبالیست‌ها، هنرپیشه‌ها و خوانندگان غربی و زندگی‌شان را بهتر از مفاخر ماندگار خود می‌شناسند. در حالی که هویت اسلامی ایرانی ما می‌تواند با تکیه‌گاه قرار دادن مفاخر و مشاهیر فرهنگی خود، از هر عاریه مجازی هویتی بیرون از این ساختار فرهنگی، بی‌نیاز باشد. بنابراین پرداختن به مفاخر فرهنگی کشور در بازشناسی هویت ایرانی و اسلامی جزو ضروریات است.

اکنون بپردازیم به این مسأله که ارتباط انجمن مفاخر با نسل جوان و دانشگاهیان چگونه خواهد بود؟ یکی از رویکردهای اصلی انجمن، استفاده از پختگانی است که به تعبیر حافظ، می‌چون ارغوان دارند. روشن است که باید این پختگی را در اختیار جوانانی قرار دهند که در راه کمال گام برمی‌دارند. پروژه میان‌مدت باشگاه مفاخر فرهنگی پیگیری چنین ارتباطی است. ایجاد زمینه‌های گفت‌وگو و بهره‌گیری

اسلامی است. تحصیلات حوزوی را تا سطح رسایل و مکاسب گذرانده و در دانشگاه نیز رشته ادیان و عرفان تطبیقی خوانده است. دکتر ادبی حافظ ۲۰ جزء از قرآن کریم است و عضو کرسی نظریه‌پردازی فرهنگ و تمدن ایران و اسلام و همچنین عضو کمیسیون مشورتی شورای عالی انقلاب فرهنگی است.

آقای دکتر! شاید مناسب باشد با این پرسش آغاز کنم که ارتباط انجمن آثار و مفاخر، در زمان مسوولیت شما، با نهادهای فرهنگی دیگر چگونه خواهد بود؟ آیا برنامه‌ای برای توسعه این ارتباطات دارید؟

انجمن آثار و مفاخر، فضایی فرهنگی است که به شناخت مفاخر ایران زمین می‌پردازد و با هر حوزه مرتبطی که کارش پرداختن به مشاهیر و مفاخر و آثار ماندگار باشد، همکاری می‌کند. کم نیستند نهادهای بزرگ دولتی و نهادهای به نسبت میانه‌ای که در حوزه آثار و مفاخر کشور فعالیت‌های مختلفی دارند. از این روی همه نهادها می‌توانند در یک تعامل دوسویه با انجمن آثار و مفاخر فرهنگی قرار گیرند.

انجمن آثار و مفاخر فرهنگی برنامه‌های بلندمدت، میان‌مدت و کوتاه مدت در دست اجرا دارد. این انجمن، نهادی پویا، فعال و تأثیرگذار در حوزه آثار فرهنگی و مشاهیر ارجمند ایرانی اسلامی است. همچنین قرار دادن موقعیت انجمن در جایگاهی بهتر و همراه‌تر با نهادهای دیگر فرهنگی و در عین حال نوعی پردازش دوباره به مفهوم آثار فرهنگی و مفاخر فرهنگی، از وظایف دیگر ماست. بزرگداشت مفاخر در فضای کنونی یکی از دغدغه‌ها و اهداف اصلی ماست و بیشتر می‌خواهیم به مفاخر زنده کشورمان بپردازیم؛ مفاخری که در مسایل اجتماعی تأثیرگذارند و در دانشگاه‌ها مانند چراغ‌های تجربه و معرفت می‌درخشند. این برنامه جزو برنامه‌های ابتدایی و کوتاه مدت است.

برای برنامه‌های میان‌مدت بیشتر به تأسیس باشگاه مفاخر و خیرگزاری مفاخر کشور خواهیم پرداخت. برنامه‌های درازمدت نیز چنین‌اند که می‌خواهیم بعد از یک مقطع کوتاه، تأثیرگذاری جدی‌تر را در حوزه مفاخر داشته باشیم، چنان که سطح انجمن مفاخر، در موقعیتی متفاوت تعریف شود.

چه برنامه‌ای برای حضور در همایش‌های بین‌المللی دارید؟

یکی از بندهای اساسنامه انجمن آثار و مفاخر فرهنگی در سال ۶۶، مشارکت و حضور فعالانه در

پنهان نمی‌کنم، هنگامی که قصد مصاحبه با حجت الاسلام والمسلمین دکتر محمدجواد ادبی، رئیس جدید انجمن آثار و مفاخر فرهنگی را داشتم، گمان می‌بردم با روحانی احتمالاً خشک و چه بسا عبوسی، روبه‌رو خواهم شد! نمی‌دانم چرا این تصور در ذهن من نقش بسته بود؟ شاید به این دلیل که دورادور شنیده بودم وی می‌خواهد سامان و نظم تازه‌ای به انجمن آثار و مفاخر فرهنگی بدهد و مردی مصمم و پابرجاست.

فهرست آثار و تحقیقاتش را نگاه می‌کردم و زیر چشمی قفسه کتاب‌های پر و پیمانش را می‌دیدم. کتاب‌های عربی، انگلیسی و فارسی و حتی عبری را ردیف به ردیف چیده بود. می‌اندیشیدم، چند نفر را می‌شناسیم که زبان عبری بدانند و بتوانند از متون آن زبان استفاده کنند؟ پرسیدم: «چقدر انگلیسی می‌دانید؟» تبسمی کرد و گفت: «بیر بدک نیستم». پیدا بود که مرد خودنما و فضل‌فروشی نیست و با همه دانشی که دارد، فروتن و افتاده است.

آرام آرام ذهنیت از پیش ساخته‌ام فرومی‌ریخت. او را می‌دیدم که جدی و سخت‌کوش است، اما متین و آرام و بردبار. آماده بود تا پرسش‌هایم را با او در میان بگذارم اما قفسه کتاب‌ها، رهایم نمی‌کرد. مجموعه دو جلدی «اوپایشادها»، کتاب‌هایی از عهد عتیق، اعترافات سنت آگوستین و کتاب‌های ریز و درشت کتابخانه او درباره جهان ادیان، ذهن مرا با خود می‌برد و تصورم را آمیخته با ستایش می‌کرد. شگفت‌آور بود که این روحانی جوان، سروده‌های «ریگ ودا» را در کنار کتاب‌هایی چون شاهنامه، دیوان حافظ و کلیات سعدی می‌خواند.

کنجکاوی‌های من شروع شده و او را ناگزیر ساخته بود تا توضیح دهد که سال‌هاست با شعر جادویی سعدی دمخور و مانوس است و به حکمت متعالیه عشق می‌ورزد و بیش از ۱۰ سال است که با آثار پیچیده و دشواریاب ابن عربی همراه است و کتاب‌های این مرد کم‌مانند و بزرگ را می‌خواند، به ویژه سال‌هاست که در «فتوحات مکیه» ابن عربی، غور و بررسی می‌کند. می‌دانستم و شنیده بودم که درک و دریافت کتاب «فتوحات مکیه» تا چه اندازه دشوار است و این که کسی سال‌ها با چنین متن سنگین و پراز و رمزی زیسته باشد، می‌تواند دلیلی بر ژرفای دانش و دلبستگی او به مفاخر و مآثر باشد.

حجت الاسلام والمسلمین دکتر محمدجواد ادبی، متولد اسفند ۱۳۵۶ تهران است. در کنار تحصیلات حوزوی، مدارج دانشگاهی را پیموده و کارشناس حقوق و کارشناس ارشد ادیان و عرفان تطبیقی است. دامنه تحقیقات او را از مقالات بسیاری می‌توان دریافت که در کنفرانس‌ها ارایه داده است.

عنوان برخی از آن مقالات چنین است: گفت‌وگوی بین ادیان و صلح جهانی (اسلام و مسیحیت)، فلسفه طب در آینه تعالیم پیامبر اسلام (ص)، نقدی بر شرح جدید فصول الحکم محی‌الدین ابن عربی، بازنشاسی منابع اصلی به زبان انگلیسی پیرامون مکاتب نوپدید دینی و... وی کتاب «حکمت ادیان شرق (بودا)» و کتاب «فنایش» را نیز به فارسی ترجمه کرده است. این را هم یادآوری کنیم که تألیف کتاب «روزنه‌ای به دایره المعارف‌های ادیان» و «مجموعه مقالات اسلام و جهانی شدن» را در دست تألیف دارد.

ادبی همچنین، مدرس دروسی نظیر علم النفس، زن در اسلام، علوم قرآنی، الهیات تطبیقی، زبان عربی، خلاقیت در عرفان، الهیات اسلامی و عرفان

همچنین، در نظر دارم کار روی پروژه دیگری درباره دایره المعارف بزرگ ادیان را آغاز کنم. در این کتاب، آشنایی با روش شناسی هر دایره المعارف را در مباحث دین پژوهی تطبیقی مورد نظر قرار می دهم و مدخل هایی از هر دایره المعارف به صورت خاص ترجمه خواهد شد. این کتاب، ادیان ابراهیمی و ادیان غیر ابراهیمی را مد نظر داشته و به هر دو ساحت دینی می پردازد.

پرسی دیگر را با شما در میان بگذارم و درباره بزرگداشت هایی بی رسم که انجمن برگزار می کند. نخستین بزرگداشت به کدام یک از مفاخر فرهنگی ما اختصاص خواهد داشت؟

بزرگداشت مرحوم سید محمد مشکات خواهد بود. مرحوم مشکات از ادبا و معلمان فقه و از چهره های ارزشمند دانشگاه است. زندگی نامه علمی و فرهنگی وی نیز به شکل کتاب منتشر می شود و در دسترس علاقه مندان قرار می گیرد. همچنین در ماه مبارک رمضان یکی از شخصیت های ارزشمند قرآنی را تجلیل می کنیم. گفت و گوهای اولیه ای نیز با سازمان حج و زیارت انجام داده ایم تا زمینه قراردانی و تجلیل از مفاخر حج فراهم شود. همچنین با معاون امور فرهنگی وزارت آموزش و پرورش گفت و گو کرده ایم تا بتوانیم مفاخر آموزش و پرورش را نیز معرفی کنیم.

و سخن آخر...
حافظ می فرماید: بر برگ گل به خون شقایق نوشته اند/ کان کس که پخته شد می چون ارغوان گرفت. خودم جوانم و همه جوانان این مرز و بوم را دعوت می کنم که انجمن آثار و مفاخر فرهنگی کشور را با پتانسیل جوانی بنگرند و با مفاخر زنده کشور در ارتباطی وثیق و همه جانبه باشند. توصیه من برای آنان، بهره گیری از موارث ارجمند مفاخر فرهنگی در زندگی روزمره است.

سبک و سیاق قابل پذیرش تری آماده سازی می کنیم و با شمارگان بیشتری در کشور انتشار می دهیم.
اکنون بپردازیم به تحقیقاتی که شما انجام داده اید و کتاب هایی که منتشر کرده اید. لطفا در این باره توضیح بفرمایید.

تحصیلات دانشگاهی من در حوزه فلسفه و عرفان است و پرداختن به مباحث دین پژوهی تطبیقی نیز جزو علاقه مندی های جدی من به شمار می رود. اخیرا به صورت تخصصی درباره مکاتب عرفانی جدید یا عرفان های مجازی تحقیق می کنم. به همین دلیل ترجمه کتاب حکمت ادیان شرق (بودا) را به عهده گرفتم. این کتاب در حوزه ادیان شرق، بودیسم متقدم است و به نوعی به مراقبه گرایی عاطفی عرفانی زودگذر از دریچه بودیسم متأخر را پاسخ می دهد. کتاب حکمت بودا یا به زبان پالی «ذمه پده» جزو متونی است که منتسب به خود بوداست و یک متن دینی به شمار می آید. اینها را که می خوانیم، بهتر درک می کنیم که قرآن کریم در چه قله بلندی ایستاده است؛ بدان حد که می توان متون دیگر را با خط کش قرآن سنجید و اندازه گرفت. البته این کتاب نشان می دهد که بودیسم عرفی متأخر بسیار متفاوت از بودیسم متقدم است.

کتاب دیگری که ترجمه کرده ام «نیایش» نام دارد. این نکته ای اساسی است که بدانیم در سنت های دینی ادیان گوناگون، چگونه با خداوند سخن می گویند. گوناگونی نیایش الهی نشان از یک رنگین کمان ایمان دارد؛ هر کس به زبانی صفت و مدح تو گوید.

درباره کتاب هایی که در دست انتشار دارید هم توضیح بفرمایید.
پایان نامه دوره کارشناسی ارشد من درباره اسلام و جهانی شدن بود. این موضوعی مهم و مسأله ای چالش برانگیز است. در نظر دارم آن را با تغییر و دگرگونی، به صورت کتابی جداگانه منتشر کنم. نام کتاب را «اسلام و جهانی شدن» خواهم گذاشت تا پاسخی به بسیاری از چالش های پیش رو باشد. همچنین مجموعه مقالاتی را در نقد و بخشی تالیفی که جغرافیای مکاتب نوپدید دینی را در دست نگارش دارم. بخشی از آن

چه جایگاهی در انجمن آثار و مفاخر فرهنگی داشته باشند؟

پرداختن به مفاخر فرهنگی بزرگ، نورانی و تأثیر گذار شیعه، جزو برنامه های ماست. تلاش ما بر این است که تعادلی بین چهره های دانشگاهی و چهره های حوزوی برقرار کنیم چرا که تا به حال این تعادل وجود نداشته است. پس ما سعی می کنیم به شخصیت هایی بپردازیم که تأثیر گذاری مستقیم آنان بر حوزه های علمیه، در گذر تاریخ طولانی حوزه، کاملا مشهود است. به ویژه باید توجه ما به بزرگانی باشد که زنده اند و چراغ های پر نور و تابناک حوزه های علمیه به شمار می روند.

چه تلاش هایی برای نشان دادن لایه های معمول و سطوح عادی زندگی مفاخر به مردم خواهید داشت؟

بخشی از این کار در خانه مفاخر انجام خواهد شد، بخش دیگر آن در باشگاه مفاخر و برخی نیز در معاونت هنری وزارت ارشاد. همچنین بنا داریم فیلم های ۶۰ ثانیه ای درباره مفاخر ساخته شود و با همکاری سازمان صدا و سیما در رسانه های تصویری پخش شود و حتی بتوانیم در نمایشگاه های بین المللی نظیر اکسپو شانگهای در غرفه جمهوری اسلامی آنها را نمایش دهیم. البته برای بزرگداشت هایی که در انجمن آثار و مفاخر فرهنگی برگزار می شوند، مانند گذشته، کتاب هایی را منتشر می کنیم و به تمام زوایای زندگی مفاخر خواهیم پرداخت تا از این راه، اطلاعات و آگاهی های لازم، در اختیار علاقه مندان قرار می گیرند.

انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، نشریه ای به نام «نامه انجمن» دارد. آیا قصد ندارید گستره توزیع آن را بیشتر کنید و تغییراتی در ارایه مطالب آن بدهید؟
قصد داریم این نشریه را علمی تر و گسترده تر منتشر کنیم. در عین حال، به گوناگونی موضوع هایی توجه خواهیم کرد که ناظر به فضای علمی معرفتی کشور باشند و نیازهای امروزی ما در عرصه های فرهنگی را پاسخ دهند. از این رو «نامه انجمن» را با

و ما نیز از استانداران و مدیران کل ارشاد توقع داریم که در انجام آن بکوشند، راه اندازی خانه مفاخر و مشاهیر است. چه آنانی که زنده اند و چه مفاخری که در قید حیات نیستند. سمنان از جمله استان هایی بود که در این زمینه پیش قدم شد، البته امیدواریم بقیه استان ها هم این فضا را فراهم کنند.

خانه مفاخر سمنان قدمتی بیش از یک قرن دارد و یکی از مراکز تاریخی فرهنگی استان محسوب می شود. این بنا به همت شهرداری سمنان بازسازی شده و در اختیار اداره کل ارشاد قرار گرفته و قرار است با بودجه ای دو میلیارد ریالی، که نیمی از آن توسط استانداری سمنان و نیم دیگر آن توسط انجمن آثار و مفاخر فرهنگی تامین می شود، به نخستین خانه مشاهیر و مفاخر استانی کشور تبدیل شود. نخستین اقدام آن هم معرفی و تجلیل از ۴۰ نفر از مفاخر استان است.

شما در اجلاس ناشران جهان اسلام مسائلی را درباره نشر کتاب مطرح کردید و گفتید که باید سبک جدید را پیش روی خود قرار دهیم. این سبک جدید، دربرگیرنده چه مسائلی است؟

نشر الکترونیک و تغییر ساختارهای ظاهری نشر، از نظر کیفی و بازنویسی متون کهن با حفظ امانت و ارتباط گسترده با انجمن های فرهنگی که در کشورهای مختلف اسلامی بر میراث کهن دینی اسلامی تأکید می ورزند، جزو برنامه هایی اند که امیدواریم بخشی از آنها را در انجمن آثار و مفاخر فرهنگی اجرا کنیم. این امکان برای ما وجود دارد که با پرداختن به زبانی مشترک، دنیا و فضایی را ایجاد کنیم که در آن شیوه کمال یافته ای از زندگی حکمی نشان داده شود. این شیوه کمال یافته، تنها در اسلام متجلی است. به همین منظور در حوزه نشر نیز باید سبکی جدید را پیش روی خودمان قرار دهیم تا نسل جدید بتواند پیام اسلام را به زبان امروزی بفهمد.

شما از فرزندان سخنور و خطیب نامدار حاج شیخ علی ادبی هستید که در تعبیری، مقام معظم رهبری ایشان را فلسفی ثانی نامیده اند. شایسته است از شما بی رسم که چهره های مذهبی و روحانی، باید

فراخوان
جایزه ادبی پروین اعتصامی

چهارمین دوره جایزه ادبی پروین اعتصامی با هدف بزرگداشت مقام و شخصیت شاعر نامدار ایران پروین اعتصامی، رشد و اعتلای خلاقیت ها و آفرینش های ادبی بانوان، ترویج و تقویت زبان فارسی در خارج از کشور، ایجاد پیوند میان ادبیات ملل بویژه در حوزه جهان اسلام، معرفی چهره های شاخص زنان ادیب و پژوهنده و تقدیر از زنان در عرصه زبان و ادب فارسی با مشارکت معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و مؤسسه خانه کتاب، اسفندماه سال جاری هم زمان با روز بزرگداشت پروین اعتصامی برگزار می شود لذا از تمامی بانوان اهل قلم اهم از شاعران، نویسندگان، مترجمان، منتقدان و پژوهشگرانی که آثارشان برای نخستین بار در سال های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ منتشر شده دعوت می شود سه نسخه از آثار خویش را به دبیرخانه این جایزه ارسال نمایند.

حوزه مورد ارزیابی هیئت داوران کتاب های تالیفی و ترجمه ای بانوان است که به زبان فارسی منتشر شده و موضوعات آن عبارت اند از:

۱. شعر، ۲. ادبیات داستانی (داستان بلند و کوتاه)، ۳. ادبیات نمایشی (نمایشنامه)، ۴. ادبیات پژوهشی (نقد و پژوهش، پایان نامه های دانشجویی و مجموعه مقالات ادبی)، ۵. ادبیات کودکان (داستان و شعر کودک و نوجوان)

مهلت ارسال آثار: ۳۱ شهریورماه ۱۳۸۹
نشانی دبیرخانه: تهران، خ انقلاب، بین فلسطین جنوبی و برادران مظفر، پلاک ۱۰۸۰، طبقه منفی ۲
تلفن: ۶۶۹۶۶۲۱۸، دورنگار: ۶۶۹۶۶۲۱۸
www.parvin.ir

خانه کتاب

هفتمین دوره جشنواره نقد کتاب همزمان با هیجدهمین دوره هفته کتاب

مؤسسه خانه کتاب به منظور ارتقای سطح کمی و کیفی نقد، هفتمین دوره جشنواره نقد کتاب را همزمان با هیجدهمین دوره هفته کتاب در سال جاری برگزار می کند. لذا از تمامی منتقدان، مدیران مسئول مطبوعات، نشریات، سایت های خبری و نیز وبلاگ نویسان دعوت می کند مقالاتی را که در حوزه نقد کتاب در سال ۱۳۸۸ منتشر کرده اند، حداکثر تا پایان مرداد ماه ۱۳۸۹ به دبیرخانه جشنواره ارسال کنند.

نشانی: تهران، خیابان انقلاب، بین فلسطین و برادران مظفر جنوبی، شماره ۱۰۸۰، طبقه منفی ۲
تلفن تماس: ۶۶۴۱۵۲۵۵
تلفکس: ۶۶۹۶۶۲۱۸
سایت: www.naghdeketab.ir

خانه کتاب

از چهارشنبه تا سه شنبه با سرای اهل قلم خانه کتاب

جلوه‌گری داستان در گذشته و اهمیت انسانیت در آینده

سرای اهل قلم خانه کتاب با برگزاری نشست‌های نقد و بررسی و معرفی کتاب و همچنین ایجاد فضایی مناسب برای گفت‌وگو و تبادل نظر اهالی قلم، زمینه رشد و اعتلای فرهنگی کشور را مهیا می‌کند. نشست‌های هفته گذشته سرای اهل قلم علاوه بر ادامه سلسله نشست‌های حوزه ادبیات، موضوعاتی در حوزه روان‌شناسی، ادبیات داستانی و دین را نیز شامل می‌شد که خلاصه‌ای از مباحث مطرح شده در این جلسات در ادامه از نظر می‌گذرد.

رمان و داستان است و در واقع می‌توان چنین نتیجه گرفت که در دهه ۷۰ با ورود تخیل به عرصه داستان نیز مواجهیم. داستان‌ها اغلب با عدم قطعیت و نوعی نسبی‌نگری روایت می‌شوند و نویسنده مخاطب خود را در فضای حسی و فکری اثر خود دخیل می‌کند؛ چرا که داستان‌های این دهه از نوع داستان‌های بسته‌نیست. خوانندگان می‌توانند با خواندن داستان‌ها آزادانه تفکر کنند.

بلقیس سلیمانی: بر آثار نویسندگان دهه ۶۰ روح جمعی حاکم بود و شاخص‌ترین نویسندگان در دهه ۶۰ در آثارشان بیش از هر چیز به تاریخ و اجتماع تمرکز می‌کردند. در حالی که در دهه ۷۰، حیطه‌های فردی رشد می‌کند و جهان‌های فردی به وجود می‌آید. دهه ۷۰ از چند نظر مهم است. این دوران، دوران پس از جنگ و سازندگی است و سال‌هایی است که ما از گفتار سیاسی فاصله می‌گیریم. در دهه ۶۰ گفتار سیاسی غالب، گفتار ایدئولوژیک است و تبعات سیاسی خودش را نیز دارد، اما در دهه ۷۰ ما از این گفتار فاصله می‌گیریم و به حوزه فردیت نزدیک می‌شویم. سال‌های آغازین دهه ۷۰ سال‌های پررونق ادبیات داستانی به لحاظ کمی است. در سال‌های میانی این دهه، ما با افت عنوانین مواجه می‌شویم، ولی در سال‌های پایانی آن، رشد چشمگیر ادبیات داستانی و توقف در ادبیات پاورقی را شاهدیم. اوج پاورقی نویسی نیز در دهه ۷۰ است که به صنعت نشر کمک فراوانی می‌کند. در دهه ۷۰ آثار نظری خارجی توسط نویسندگانی مانند بابک احمدی در ایران منتشر و همچنین آثاری از فوکو و بارت نیز به فارسی برگردانده می‌شوند و ورود این نظریات سبب می‌شود که نویسندگان ما آنان را در داستان‌هایشان پیاده کنند و نقد ادبی ما بر پایه این نظریات شکل می‌گیرد، هرچند تا به امروز هنوز به درستی جا نیافتاده است.

همه حرفشان را در دهه ۶۰ زدند، ولی در اغلب آثار نویسندگان دهه ۷۰، تکیه بر فردیت سمت و سو یافت و در حوزه ساختار و تکنیک، در یک مسیر قرار گرفت.

جریان ادبیات عامه‌پسند نیز در دهه ۷۰ رشد چشمگیری دارد و بسیاری از نویسندگان در این مقطع بر مخاطب‌می‌شوند. این دهه، عرصه جلوه‌گری

عرصه جلوه‌گری رمان و داستان

سلسله نشست‌های «نقد ادبیات داستانی دهه ۷۰» که از دو هفته قبل در سرای اهل قلم آغاز شده است، این هفته نیز با حضور کامران پارسا نژاد و بلقیس سلیمانی ادامه یافت.

کامران پارسا نژاد: اتفاق مهم دهه ۷۰ این است که نویسندگان در ادبیات قدیم بازنگری کردند، ضمن آنکه جریان‌های مدرن را نیز به خدمت گرفتند. انقلاب، تغییر عمده‌ای در بستر ادبیات معاصر ایجاد کرد که ضمن داشتن نقاط قوت و ضعف، منجر به نوعی گسست ناخواسته شد.

در دهه ۶۰، حاصل کارگاه‌های آموزش داستان حوزه هنری، پرورش نویسندگانی توانا بود. برخی از نویسندگان نوقلم این دهه نیز مانند ابوتراب خسروی، حسین سنابور و شهریار مندنی‌پور، در دهه ۷۰ به پیشرفت‌های قابل توجهی در عرصه داستان دست یافتند. جریان‌های آرمان‌گرا و ایده‌آل

طرح مهارت‌های ارتباطی در زندگی زناشویی

نشست نقد و بررسی کتاب «ارتباطه موثر مهارت‌های زناشویی» با حضور نعیمه بزمی، استادیار دانشگاه و روان‌شناس، الهه مظاهری و سپیده باطنی، دبیر جلسه از دیگر برنامه‌های سرای اهل قلم در حوزه روان‌شناسی بود.

نعیمه بزمی: کتاب روابط زناشویی به عنوان اثری که می‌تواند دارای جنبه پیشگیری در مرحله ابتدایی زندگی زناشویی و پیش از ازدواج باشد، قابل تأمل است، اما از نقاط ضعف کتاب می‌توان به عدم اطلاع‌رسانی در حوزه سیستم‌های ادراکی و نپرداختن به مقوله رضایت زناشویی اشاره کرد. مطالب کتاب تنها به ارتباطات زناشویی پرداخته و رضایت نسبی را فراموش کرده است.

متأسفانه اکثر زوج‌های جوان بدون اطلاعات و مهارت لازم وارد زندگی زناشویی می‌شوند و پس از مدتی اختلافات آنها افزایش می‌یابد. عمده آمار طلاق هادر جامعه در سه سال ابتدایی زندگی مشترک اتفاق می‌افتد چرا که زوجین دوران نامزدی را بدون شناخت از طرف مقابل صرف کرده و در زندگی مشترک زمان کنونی را فدای آینده نامعلوم می‌کنند.

الهه مظاهری: این نوشتار توانسته مهارت‌های ارتباطی اولیه را به خوبی طرح و مطالب کلیدی را در قالبی مناسب تشریح کند. بخش نخست کتاب اصلی‌ترین مهارت ارتباطی، یعنی گوش کردن را به خوبی توصیف کرده است. مهارت‌های ابتدایی، موانع خوب گوش کردن همراه مثال‌های فراوان از نکات مثبت این اثر محسوب می‌شوند. انتهای هر فصل هم تمریناتی برای آموزش مهارت‌ها ترسیم شده است. فصل‌انتهایی کتاب نیز مبحث خشم را همراه روش‌های پیشگیری و کنترل بررسی کرده است.

برنامه این هفته سرای اهل قلم

برنامه هفته سرای دائمی اهل قلم از سوی خانه کتاب به ترتیب زیر اعلام شد:
 شنبه (۹ مرداد): نشست نخست: نقد و بررسی کتاب «کتاب درمانی» نوشته دکتر مصطفی تبریزی و امید تبریزی با حضور اسماعیل زیارتی، مهدیه رضایی، حکیمه قادری و سپیده باطنی از ساعت ۱۷ تا ۱۹. نشست دوم: نشست تخصصی «گستره شرقی ایران فرهنگی» با حضور محمد سرور مولایی، دکتر حسن انوشه، دکتر جواد منصوری و حبیب‌الله اسماعیلی از ساعت ۱۶ تا ۱۸.
 یکشنبه (۱۰ مرداد): نقد و بررسی ادبیات داستانی دهه ۸۰ با حضور حسین فتحی، مجتبی رحماندوست و کامران پارسا نژاد از ساعت ۱۷ تا ۱۹.
 دوشنبه (۱۱ مرداد): نشست نخست: کارگاه داستان نویسی با حضور فیروز نوزی جلالی از ساعت ۱۴:۳۰ تا ۱۶:۳۰. نشست دوم: نشست در حوزه فلسفه از ساعت ۱۷ تا ۱۹.
 سه شنبه (۱۲ مرداد): سلسله نشست‌های شاهنامه‌خوانی با موضوع «برداشتی دیگرگون از داستان بیژن و منیژه» با حضور دکتر قدمعلی سرامی، شیرین امامی و یاسر موحدفر از ساعت ۱۷ تا ۱۹.
 چهارشنبه (۱۳ مرداد): جلسه شعرخوانی با حضور جمعی از شاعران از ساعت ۱۶:۳۰ تا ۱۸:۳۰.

وقتی تنها انسانیت مهم است

نشست نقد و بررسی کتاب «جنسیت و زندگی روزمره» نوشته ماری هولمز با حضور محمدمهدی لبیبی، مترجم کتاب، دکتر شهلا اعزازی، جامعه‌شناس در حوزه مطالعات زنان، نویسنده و مترجم و عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبایی و الهه حبیبی، به عنوان دبیر جلسه، در سرای اهل قلم خانه کتاب، برگزار شد. **محمدمهدی لبیبی، مترجم کتاب «جنسیت و زندگی روزمره»:** نویسنده کتاب معتقد است بسیاری از تفاوت‌های زن و مرد ارتباطی با جنسیت و تفاوت‌های زیستی ندارد، بلکه این فرهنگ‌هاست که چنین تفاوت‌ها و تبعیض‌هایی را رقم می‌زند. هولمز در این کتاب ابتدا به تفاوت‌های زن و مرد می‌پردازد. به باور او، این تفاوت‌ها حاصل نگرش جامعه است، به این معنا که افراد در درون جامعه و در خلال رشدشان رفتارهای زنانه یا مردانه را می‌آموزند. در فرهنگ‌های متفاوت اجتماعات، افراد نسبت به نوزاد دختر یا پسر حس و جبهه‌گیری متفاوتی دارند و شیوه خاصی از پرورش را برای آنها اعمال می‌کنند. به اعتقاد او، زنان و مردان با یکدیگر متفاوتند، اما نه تا این اندازه که در جوامع مختلف بر آن تأکید می‌شود.

دکتر شهلا اعزازی: طبق یکی از مشهورترین نظریات جامعه‌شناختی، زندگی و سرنوشت افراد و تمامی اموری که فرد در زندگی با آنها رویه‌روست، به طبقه اجتماعی او بستگی دارد، اما واقعیت این است که جنسیت نیز هم پایه طبقه اجتماعی، بر زندگی افراد تأثیرگذار است. باید از مترجم تشکر کنم، زیرا کتاب خوبی برای ترجمه برگزیده، اما به نظر می‌رسد که وی با حوزه مطالعات زنان آشنایی جامعی نداشته باشد و تألیفات و ترجمه‌های پیشین مترجم نیز مؤید همین مطلبند. این کتاب ساختی زیبا، نمایه و فهرست منابع کاملی دارد و اشتباهات چاپی آن نیز اندک است. هولمز تفاوت‌های زنان و مردان را می‌پذیرد و منکر آن نیست، اما معتقد است که این تفاوت به معنای کمال مردان و نقص زنان است و همواره زنان به عنوان موجودات متفاوت و ناکامل تر از مردان پنداشته شده‌اند. او در بحث تاریخی این کتاب که از جذابیت خاصی برخوردار است، عنوان می‌کند که مفهوم زنانگی در فرهنگ‌های مختلف، متفاوت است. هولمز همچنین به دنبال پاسخ این سوال نیز بوده است که چرا اندیشمندان جامعه‌شناسی که تعداد آنان نیز اندک نیست، هیچ‌گاه به موضوع جنسیت نپرداخته‌اند. او می‌گوید این جامعه‌شناسان در بهترین حالت، کورجنس بوده و همواره بر طبقه و قومیت تأکید می‌کرده‌اند. نویسنده در بخش «آینده جنسیت» این کتاب، مباحث تازه و جالبی را مطرح می‌کند که شاید در سایر کتاب‌های حوزه زنان به چشم نمی‌خورد. به اعتقاد او، در آینده مرزهای جنسیتی دگرگون شده، شرایط مبهمی بروز می‌کند. در آن زمان تنها انسانیت مهم خواهد بود و جنسیت نقش چندانی در طرز تفکرها و برداشتها نخواهد داشت.

شیعیان اثنی‌عشری؛ منحصر به فرد در منجی‌باوری

نشست نقد و بررسی کتاب «گونه‌شناسی اندیشه منجی موعود در ادیان» در سرای اهل قلم برگزار شد. در این نشست، دکتر علی موحدیان عطار، سرپرستار کتاب، دکتر علیرضا ابراهیم، مدرس دانشگاه و پژوهشگر حوزه ادیان به عنوان منتقد و یاسر موحدیان به عنوان دبیر جلسه حضور داشتند.

دکتر علی موحدیان عطار، سرپرستار کتاب: صلح جهانی، هدف نهایی تمام موعودگرایی‌هاست و موعودباوری به انسان‌ها آرمان و پویایی می‌دهد و فرد را در شرایط دشوار زندگی به آینده امیدوار می‌سازد. در واقع، موعودباوری پس از توحید، از گسترده‌ترین اندیشه‌های بشری به حساب می‌آید که مبنای بسیاری از تحركات فکری و حتی اجتماعی قرار گرفته است. این پژوهش به دو پرسش درباره فراگیری موعودگرایی و تنوعات و گوناگونی آن در اندیشه‌های مختلف پاسخ می‌گوید. به عنوان مثال، این سوال که «آیا اعتقاد به منجی، با زندگی معنوی روزانه پیروان ادیان مختلف پیوندی دارد یا خیر؟» درباره گونه‌شناسی موعودگرایی نیز باید بگویم که در اندیشه‌های مختلف موعودگرایی، گاهی ظهور شخص وعده داده شده و گاهی تحقق یک وضعیت. برخی از منجیان کاملاً معین و حتی کتبی و نام پدر و مادر آنها نیز مشخص است نظیر امام زمان (عج)، اما برخی از آنها حتی متولد نشده‌اند و تنها ویژگی‌هایشان مشخص شده و شاید فرد خاصی نباشد. در برخی باورهای موعودگرایی، منجی فردی است که نجات‌گری معنوی و فردی دارد، نظیر منجی بوداییان و برخی نیز نجات‌گری جمعی دارند و اثرات ظهورشان جامعه را متحول می‌کند. به نظر من، منجی‌باوری شیعیان اثنی‌عشری منحصر به فرد است. در این مذهب، علاوه بر تحقق اموری نظیر آزادی و عدالت و استقلال، تحقق حقیقت وعده داده شده، به این معنا که حقیقت، تمام قامت ظهور خواهد کرد.

دکتر ابراهیم: تولید چنین پژوهش درخور توجهی در شرایطی که تراز بودجه پژوهشی دانشگاه‌ها پایین است، هزینه بسیاری دربر دارد، اما گروه آقای موحدیان با وجود کمبودها به خوبی از عهده کار برآمدند. این کتاب از معدود آثاری است که در ابتدا طرح پژوهش را به خوبی مشخص کرده و به این ترتیب از پراکنده‌گویی و نادیده گرفتن برخی دوره‌های تاریخی دور مانده، اما به نظر می‌رسد نویسندگان برخی مقالات، طرح اولیه را رعایت نکرده، موضوعات سطحی را برجسته کرده‌اند. از سوی دیگر، مشخص نبودن آوانوشت‌ها، یکی دیگر از اشکالات کتاب است. متأسفانه در حوزه ادیان چنین مشکلی بسیار به چشم می‌خورد و آوانوشت‌های مشخصی برای اصطلاحات بی‌شمار این حوزه وجود ندارد. بسیاری از این اصطلاحات متعلق به آیین هندو و از تلفظ‌هایی خاص برخوردارند که رعایت آوانوشت آنها در راهنمای مخاطب نقش به‌سزایی خواهد داشت.

تکه ای از زمین

الیزابت لرد / ترجمه: مهناز باقری / انتشارات امیر کبیر
چاپ اول ۱۳۸۸ / ۲۷۳ صفحه / ۴۵۰۰ تومان

این داستان ماجرای هیجان انگیز پسری معمولی است که در دنیای کنونی ما زندگی سخت و بر خوردهای غم انگیزی را تجربه می کند. همچنین ماجرای پسر بچه های فلسطینی ای است که تحت

حکومت اشغالگران نظامی صهیونیست زندگی می کنند. ماجرای آنها تجربه ای ویژه، در زمان و مکانی خاص است، اما تمام اشغالگری ها خشونت آفرین هستند و برای مردمی که سرزمینشان تحت اشغال است سختی های بی شمار، و برای ارتش اشغالگر نکبت و بدبختی می آورد. پسرهای ماجرای این کتاب به خاطر تمام آنهایی که در چنین شرایطی مجبورند زندگی کنند ایستادگی می کنند و با غلبه بر مشکلات غیر عادی شان رشد می کنند و بزرگ می شوند.

الیزابت لرد، نویسنده تراز اول بسیاری از داستان های بلند کودکان است. بوسه بر خاک (dust kiss the) تجربه ای از زندگی مردم گرد، برنده جایزه کتاب کودکان، برج جک (Jake's Tower)، آسمان سرخ صبح (Red Sky in the morning) و دوستان مخفی (secret friends) همه کتاب های مهم و معروفی هستند که کاندیدای مدال کارنگی شدند. او همراه شوهر نویسنده اش دیوید مک دوال به خاورمیانه رفت و در دوران جنگ های داخلی لبنان آنجا زندگی کرد. برای تحقیق و نوشتن کتاب تکه ای از زمین، از راهنمایی های دکتر سونیا نیمر بهره برد. وی سخنران دانشگاه بیر زیت در فلسطین است؛ همچنین داستان گو، مترجم کتاب های کودکان به زبان عربی و نویسنده سه داستان بلند برای کودکان است. وی همراه شوهرش در رام الله زندگی می کند.

باران های هفت تپه

خاطرات نادر بذری

گفت و گو و تدوین: حسن شیردل، حسین شیردل

انتشارات سوره مهر / چاپ اول ۱۳۸۹

۲۸۰ صفحه / ۳۹۰۰ تومان

کتاب حاضر درباره زندگی و دلآوری های نادر بذری است. شیردل در مقدمه کوتاه کتاب نوشته است: «نادر بذری را برای اولین بار در سپاه بابل ملاقات کردیم. از قبل درباره او و

خانواده اش حرف های زیادی شنیده بودیم. آنها در جنگ چه کرده اند و جنگ هم با آنها چه ها که نکرده است.

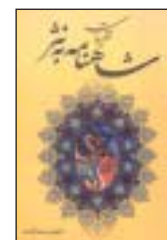
چند بار پیشنهاد گفت و گو را با او مطرح کرده بودیم و هر بار هم طفره رفته بود. اما آن روز با فروتنی تمام... که بهتر از من زیادند... بروید سراغ آنها... رضایت داد رویه روی هم بنشینیم و نشستیم. ۲۳ ساعت مصاحبه با او ماه رمضان سال ۱۳۸۶ را برای ما جذاب تر کرد.

قشنگ حرف می زد، فهمیدیم گاه شاعری هم می کند. آشنایی اش با ادبیات ما را در ادامه کار کمک کرد، اما فصل های پایانی کتاب به خاطر همان اتفاق های بزرگ و عجیب به سختی پیش می رفت. وقتی متن تمام شده را دوباره خواند و اصلاح کرد. آن روز به ما گفت تا به حال برای کسی این حرف ها را نگفته بودم! حالا شما در این کتاب - باران های هفت تپه - خاطرات او را می خوانید تا نادر بذری حرف هایش را به شما هم گفته باشد، حرف هایی که تا به حال برای کسی نگفته بود!

کلیات شاهنامه به نثر

به کوشش رحیمه گرجیان / نشر پویان

چاپ اول ۱۳۸۸ / ۱۴۶ صفحه / ۳۰۰۰ تومان

شاهنامه بزرگ ترین میراث ملی کهن ایران زمین است که نتیجه تلاش و درک و تحقیق سی ساله خردمند فرزانه، حکیم ابوالقاسم فردوسی است. فردوسی در حدود سال ۳۲۹ هجری قمری در قریه باژ از ناحیه

طابران طوس دیده به جهان گشود. او از خانواده دهقانان بود که در آن زمان، این خانواده جزو افراد ثروتمند و مرفه جامعه بودند. پدر فردوسی شرایط تحصیل را برای فرزندش فراهم کرد. او از همان آغاز جوانی با ادبیات فارسی و عربی آشنا شد و داستان های کهن ایرانی را از راه تفنن به نظم کشید. همسر فردوسی نیز زنی باسواد بود که زبان پهلوی را خوب می دانست و با موسیقی نیز آشنا بود. از این رو در به نظم کشیدن بعضی داستان های کهن که به زبان پهلوی بود، به فردوسی کمک کرد. در آن دوران، نوعی از نوشته ها وجود داشت که به آنها شاهنامه یا خدای نامه می گفتند. این شاهنامه به صورت منثور و منظوم به روایت حماسی نوشته می شد که سرگذشت شاهان ایران را روایت می کرد.

برخی شاهنامه ها عبارت بودند از: ۱- شاهنامه ابوالمؤید بلخی ۲- شاهنامه ابوعلی محمد ابن احمد بلخی ۳- شاهنامه ابومنصوری ۴- شاهنامه دقیقی فردوسی در حدود ۳۷۰ هجری قمری اقدام به سرودن شاهنامه خود کرد. او در این راه از کتاب شاهنامه ابومنصوری، بعضی از روایات شفاهی و برخی آثار مکتوب دیگر کمک گرفت تا کتاب خود را کامل کند. ابیات شاهنامه به بیش از شصت هزار بیت می رسد که در نسخه های امروزی این رقم کمی بیشتر یا کمتر است. موضوع شاهنامه فردوسی تاریخ و داستان های ایران باستان است که از آغاز تمدن نژاد ایرانی تا انقراض حکومت ایران به دست اعراب، این سرگذشت بلند و طولانی شامل سه دوره است.

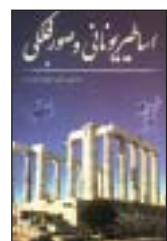
یک - دوره اساطیری از عهد کیومرث تا ظهور فریدون ۲- دوره پهلوانی از قیام کاوه تا قتل رستم ۳- دوره تاریخی از اواخر عهد کیانیان به بعد. ولی این بخش با افسانه ها و داستان های حماسی آمیخته است. در شاهنامه فردوسی از چهار سلسله بحث شده است.

۱- پیشدادیان ۲- کیانیان ۳- اشکانیان ۴- ساسانیان. کتاب حاضر کلیات شاهنامه فردوسی به نثر روان است. آنطور که در مقدمه گفته شده، کتاب حاضر برگرفته از نسخه چاپ مسکو است که به متن اصلی شاهنامه نزدیک تر است رحیمه گرجیان در پیشگفتار آورده است: «مخاطبان این نوشته، عام هستند. چه یک نوجوان یا یک زبان آموز خارجی یا یک مادر خانه دار که دوست دارد قصه های شاهنامه را برای فرزند خود تعریف کند و یا افراد تحصیل کرده که تخصص آنها در رشته ادبیات فارسی نیست، اما علاقه مند به فراگیری ادبیات کهن هستند و به خصوص جوانان ایرانی که برای تکامل و بالندگی خود ناگزیر از دانستن فرهنگ و تاریخ و اندیشه های گذشته سرزمین خود می باشند تا در این راستا جایگاه خود را در جهان امروزی بهتر بشناسند و با معرفت و بینش درست راه زندگی خود را در پیش گیرند و در برخورد با فرهنگ های دیگر با چشمی باز در مورد پذیرش یا عدم قبول آنها تصمیم بگیرند...»

اساطیر یونانی و صور فلکی

گردآوری و تالیف: نیلوفر فشنگ ساز / نشر سیزان

چاپ اول ۱۳۸۹ / ۱۶۰ صفحه / ۳۸۰۰ تومان

دانشمندان اغلب اسطوره را کوششی ابتدایی برای توصیف پدیده های طبیعی و به منزله دانشی بدوی تلقی می کنند. فیلسوفان و الهیون گرایش دارند که اسطوره را فلسفه یا دین بدوی بدانند. مورخان و کسانی که نگرش

تاریخی دارند داستان های اسطوره ای را رسوبات وقایع تاریخی نیمه فراموش شده ای می دانند که به این صورت در ذهن یک قوم باقی مانده است. انسان شناسان و جامعه شناسان معتقدند که اساطیر تغییراتی را که در ساختار اجتماعی رخ داده است توصیف می کنند. حدود هفتصد سال پیش از میلاد، هومر و هسیود بخش اعظم گنجینه اساطیری یونان را نقل کردند که این کار موقعیت جدیدی به وجود آورد و ثبت داستان های اساطیری باعث شد تا بحث درباره آنها آغاز شود.

منجمان باستان برای این که بتوانند ستارگان و موقعیت شان را به راحتی به خاطر بسپارند آنها را در گروه هایی چند تایی دسته بندی کرده و به هر گروه شکل خاصی نسبت داده اند. این اشکال و گروه ها همان صورت های فلکی بودند. یونانیان، اسطوره های جالبی به صورت های فلکی نسبت می دادند. در میان کتب متعدد و پرمحتوای نجومی و رصدی، نبود مجموعه ای که صرفا به اساطیر نجومی پرداخته باشد احساس می شد اما در این اثر، تلاش شده تا اسطوره های یونانی مرتبط با صورت های فلکی به تفصیل بیان شود.

فوق طبیعت

کنکاشی در دریافت های مرموز و ادراکات فراحسی از دیدگاه علم و قرآن کریم
ابراهیم کلانتری / دفتر نشر فرهنگ اسلامی
چاپ اول ۱۳۸۹ / ۲۴۰ صفحه / ۲۵۰۰ تومان

بدون شک شما هم در زندگی خود «جرقه های مرموز» و یا «نشانه های راه گشا» را تجربه کرده اید، گرچه شاید سرگرمی ها یا کارها و گرفتاری های روزگار هرگز به شما اجازه نداده باشد درباره آنها به تفکر

و مطالعه بپردازید. ممکن است شما هم درباره یک موضوع حیاتی یا مساله علمی نسبتا مهم، مدت ها به کنجکاوی و تفکر پرداخته، ولی به راه حل منطقی و قابل قبولی نرسیده باشید، اما در حالتی دیگر و وضعیتی کاملا متفاوت که هیچ ارتباطی با مساله مورد نظر تان ندارد، بر اثر یک جرقه، لحظه ای، به پاسخ اصلی و نهایی خود دست یافته باشید.

جرقه های مرموز و حوادث اسرار آمیز در زندگی بسیاری از انسان ها رخ می دهد. گرچه برخی به این گونه حوادث به دیده تامل نگریسته و با دقت درباره آنها به کنجکاوی می پردازند و برخی نیز بی توجه از آنها عبور می کنند، همچنان که پاره ای از این حوادث، بسیار رازناک، معماگونه و پیچیده اند و برخی دیگر ساده و طبیعی می نمایند.

سخن این است که آیا در ورای این گونه حوادث و جرقه های راز آلود، حقیقتی دیگر نهفته است؟ کتاب حاضر به جست و جو درباره همین موضوع پرداخته و آن را از زوایای مختلف مورد مطالعه قرار داده و در نهایت پاسخ قابل قبول و مستندی برای آن ارائه کرده است.

خواننده با مطالعه این کتاب، در فصل نخست از ابعاد و اطلاعات وسیع تری از جرقه های مرموز و حوادث اسرار آمیز در زندگی بشر آگاه می شود و در فصل های دوم، سوم و چهارم نسبت به آنچه علوم تجربی، اندیشمندان دینی و قرآن کریم در این عرصه بیان کرده اند دست می یابد.

در فصل پنجم، پنج حادثه خواندنی مرتبط با همین موضوع مورد توجه و تحلیل قرار گرفته است. این حوادث، علاوه بر آن که خود نمونه های آشکاری از حوادث اسرار آمیز پیرامون ما به شمار می آیند، به لحاظ معنوی نیز بسیار سازنده و تاثیر گذارند و در نهایت مهم ترین نتایج کتاب در فصل ششم مورد بازخوانی قرار می گیرند. نویسنده در مقدمه کتاب آورده است: «...بدون شک خواننده دقیق و نکته سنج، پس از مطالعه این مجموعه، به دیدگاه تازه تری درباره این گونه حوادث و همچنین جهان هستی می رسد که با نگاه گذشته او تا حدودی متفاوت خواهد بود.» نگارنده با اعتراف این نکته ناگزیر است که بضاعت ناچیز و فرصت اندک اجازه نداده است تا آن گونه که شایسته موضوعاتی از این دست می باشد، تلاش نماید؛ اما اطمینان دارد که این گام کوچک می تواند به نوبه خود موثر افتد و خواننده کنجکاو و حقیقت طلب را تا حدودی به مقصد و مقصود خود نزدیک نماید...»

تبلیغ کتاب
agahicketab@yahoo.com

ترجمه روان از قرآن کریم
نشر پویان

دیوان جام بلور
سراپنده: ایران نقیبی (افسون)
نشر: افراز
تلفن: ۶۶۴۰۱۵۸۵-۶۶۹۷۷۱۶۶

گزارشی درباره ضرورت وجود تشکل های تخصصی نشر

حمایت از نشر در سایه اتحادیه ها

فیلسوف حاذقی هم بود، اما در عصر کنونی، تخصصی شدن علوم و پدیدار شدن زیرشاخه های مختلف موجب شده است که افراد عادی فقط بتوانند در یک رشته متبحر شوند.

عباس حسینی نیک، مدیر مسوول انتشارات «مجد» (ناشر کتاب های حقوقی) تخصص را رمز موفقیت افراد در دنیای کنونی می داند و می گوید: «از آنجایی که همه علوم دسته بندی شده اند، معتقدم افراد باید در دسته بندی و گروه های مختلف به فعالیت بپردازند و این موضوع شامل انجمن های تخصصی ناشران نیز می شود.»

وی با اشاره به تخصصی بودن انجمن ها و تشکل های نشر در نقاط مختلف دنیا می افزاید: «رمز موفقیت و بقای افراد یک صنف در گرو عضویت در گروه های تخصصی و بهره مندی از جلسات و مشاوره های گروهی است، زیرا انجمن ها ظرفیت بسیار خوبی برای بیان راهکارهای علمی و تخصصی دارند.»

حسینی نیک ضمن حمایت از شکل گیری انجمن های تخصصی، ادامه می دهد: «این انجمن ها می توانند به ارتقای سطح دانش کتاب ها و علم و دانش در صنعت نشر کمک کنند و همچنین در گسترش مباحث علمی نیز موثر باشند.»

وی با بیان این که انجمن های تخصصی می توانند به عنوان زیرمجموعه اتحادیه ها و ناشران کل فعالیت کنند، سخنانش را این گونه تکمیل می کند: «انجمن ناشران دانشگاهی می تواند به عنوان یک انجمن و مرجع کلی، بر همه رشته های دانشگاهی شامل پزشکی و غیرپزشکی احاطه داشته باشد و انجمن و زیرشاخه های تخصصی به عنوان زیرشاخه شکل بگیرند.»

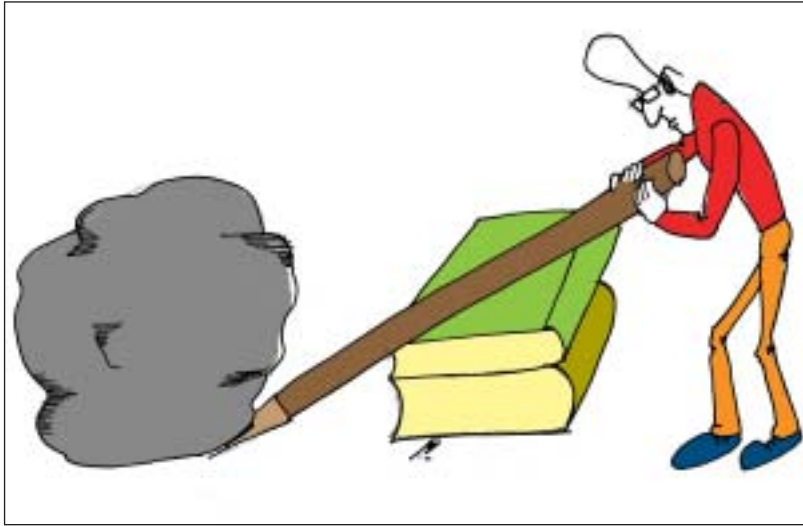
مدیر مسوول انتشارات «مجد» از این اقدام به عنوان حرکتی برای جلوگیری از به هدر رفتن انرژی و ظرفیت جامعه نشر کشور نام می برد و می افزاید: «با این حرکت، همه انرژی ها در یک مسیر قرار می گیرد و پیشکسوتان و دست اندرکاران قدیمی صنف نشر به یاری ناشران فعال و پویا می آیند. در این میان بهره گیری از دانش آکادمیک جوانان نیز راهگشای بسیاری از امور خواهد بود.»

حسینی نیک تصریح می کند: «این انجمن ها نباید در مقابل یکدیگر قرار بگیرند، بلکه هر انجمن باید اعضای مخصوص به خود را داشته باشد و اعضا نیز از میان خود یک نفر را به عنوان رابط با اتحادیه یا انجمن سراسری انتخاب کنند تا نیازها و درخواست های آنان را از بدنه صنف طلب کند.»

وی با حمایت از تشکیل انجمن تخصصی ناشران کتب حقوقی ادامه می دهد: «اکنون ۵۰ ناشر در حوزه کتاب های حقوقی مشغول کارند که می توان با تجمیع و گردآوری آنان در کنار یکدیگر، زمینه شکل گیری انجمن های تخصصی نشر را فراهم کرد.»

وی درباره کارکردهای این انجمن ها نیز توضیح می دهد: «از جمله فعالیت هایی که در سایه این انجمن ها انجام خواهد شد، می توان به تشکیل حلقه ارتباطی بین انجمن ها و وزارت ارشاد برای بررسی کتاب های دانشگاهی در انتظار مجوز اشاره کرد. این انجمن ها می توانند با نظارت بر آثار آماده چاپ آنها را از حیث مناسب بودن و نیز ارزشمند بودن بررسی کنند.»

به گفته وی، تعیین ملاک های استاندارد برای اعطای مجوز نشر به کتاب و نیز جلوگیری از کپی برداری های غیرقانونی، دیگر کارکردهای این انجمن ها خواهند بود.

سودجو باشد، اما متأسفانه سطحی نگری های موجود در بخش های مختلف نشر، آسیب های بسیار زیادی به بدنه آن خواهد زد.

به گفته وی، تشکیل انجمن های تخصصی ناشران نه تنها به بدنه نشر آسیب نمی زند، بلکه موجب تقویت فعالیت ها و نیز اثربخشی کارکردهای صنف خواهد شد.

تشکل های فعلی کفایت می کنند

اگر چه تشکیل انجمن های تخصصی نشر، به عنوان مثال در قالب انجمن ناشران پزشکی، انجمن ناشران کتاب حقوقی، انجمن ناشران کتاب رایانه و... می تواند از بسیاری مشکلات موجود در حوزه نشر جلوگیری کند و این موضوع خواست اصلی برخی ناشران است، اما محمدرضا حاتمی، مدیر مسوول انجمن ناشران دانشگاهی، بار دین موضوع می گوید: «به نظر من لزومی ندارد که انجمن ها به طور جداگانه در یک رشته از یکدیگر منقطع شوند، زیرا تشکل ها اکنون به اندازه کافی کوچک شده اند.» وی می افزاید: «اکنون علاوه بر اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران، انجمن ناشران کودک و نوجوان، انجمن ناشران کتاب دانشگاهی و انجمن ناشران بین الملل نیز به طور مجزا فعالیت می کنند و بقیه رشته ها می توانند در زیرگروه این انجمن ها شکل بگیرند.»

حاتمی این موضوع را به صلاح صنف ناشر نمی داند و معتقد است: «اکنون رشته های دانشگاهی و غیردانشگاهی متعددی در کشورمان وجود دارد که جداسازی آنها از یکدیگر موجب ایجاد شکاف در بدنه نشر خواهد شد.»

وی تصریح می کند: «معتقدم ناشران بخش های مختلف باید از ظرفیت و توانایی بخش های گوناگون نشر حداکثر استفاده را ببرند، زیرا در غیر این صورت، متحمل آثار ناخوشایندی می شوند.»

مدیر مسوول انتشارات «دانش نگار» همچنین به لزوم تعیین اهداف و برنامه های پیش رو تاکید می کند و یادآور می شود: «معتقدم ناشران باید برای جلوگیری از تعدد انجمن ها و تشکل ها، به اتحادیه و تشکل های موجود بسنده کنند و مسائل و مشکلات خود را از طریق آنان برطرف کنند.»

کمک به ارتقای دانش با تشکیل انجمن های تخصصی

تخصصی شدن علوم مختلف در دنیای امروز اگر چه به پیچیده شدن علوم منجر شده، اما فواید بسیاری نیز داشته است. در گذشته یک دانشمند علاوه بر این که طبیب بود، منجم، ریاضیدان و

است که به تنهایی برای مبارزه و برخورد با افراد سودجو به میدان نبرد آمده ام، هیچ نهاد و سازمانی نیز از من حمایت نمی کند و البته به تنهایی نیز نتوانسته ام حق خودم را بازپس بگیرم.» وی می افزاید: «چند سال پیش تصمیم گرفتیم انجمن تخصصی ناشران پزشکی را با هدف مقابله با کپی برداری های غیر قانونی راه اندازی کنیم، ولی متأسفانه به دلیل وجود برخی مشکلات ساختاری این موضوع محقق نشد.»

روشنایی درباره چرایی شکل نگرفتن این انجمن توضیح می دهد: «ابتدا گروهی شامل ۱۰ نفر بودیم که به مرور زمان به دلیل این که برخی از این ناشران نیز در زمره ناشران کپی بردار قرار داشتند، از انجمن خارج و در عمل فقط دو ناشر باقی ماندند.»

وی از شفاف نبودن مسائل قانونی به عنوان یکی از معضلات و مشکلات کپی برداری کتاب های پزشکی و دانشگاهی نام می برد و می گوید: «وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بیشتر نقش نظارتی دارد و نمی تواند اقدام قضایی انجام بدهد. از سوی دیگر، وزارت دادگستری نیز روی این موضوع اشرافی ندارد و هیچ کارشناسی در این وزارتخانه در این حوزه فعالیت نمی کند.»

قوانین و مقررات حوزه نشر در سال ۱۳۴۸ تدوین و تصویب و در سال ۱۳۵۳ اصلاح شدند، اما در این ۳۶ سال، اقدام قابل تاملی در حوزه قوانین نشر انجام نشده است. در حالی که به روز بودن یکی از نیازهای این صنعت به شمار می آید، ولی متأسفانه بی توجهی به آن موجب بروز برخی سوءاستفاده ها شده است.» روشنایی با بیان این که انجمن های نشر می توانند به طور جدی از بروز یا ادامه این پدیده های غیرفرهنگی جلوگیری کنند، ادامه می دهد: «اکنون یک کتاب به راحتی توسط دستگاه های دیجیتال کپی می شود و برخی فایل PDF کتاب ها را روی سایت خود قرار می دهند، بدون این که حق و حقوق قانونی مولف و ناشر رعایت شود. من معتقدم تشکل های تخصصی با ساختار قوی می توانند مانع این کار شوند.»

وی به برخی فعالیت های شخصی خود در مقابله با کپی برداران اشاره می کند و می افزاید: «تاکنون به افرادی که این کار را آگاهانه یا ناآگاهانه انجام می دهند، با روش های مختلفی نظیر ارسال نامه به دفتر نشر، تماس تلفنی، درخواست، خواهش و... تذکر داده ام ولی ثمربخش نبوده است.»

وی معتقد است: «اقدام از طریق یک تشکل صنفی و نهاد قدرتمند می تواند مانع ادامه کار این افراد

تشکل های نشر به عنوان بازوی ناشران بخش خصوصی، نقش مهمی در رشد و ارتقای صنعت نشر کشور را به عهده دارند، به گونه ای که این اتحادیه ها می توانند به عنوان ناظران و مجریان بخش های مختلف نشر از تولید کتاب های غیراستاندارد جلوگیری کنند.

اگر چه اتحادیه های صنفی در ایران قدرت اجرایی ندارند، ولی می توانند در تعامل با مسوولان دولتی، از سوءاستفاده های حوزه نشر جلوگیری و زمینه را برای نزدیک شدن به نشر حرفه ای در کشور فراهم کنند.

جستاری درباره ضرورت تشکیل انجمن های تخصصی نشر در این گزارش آورده شده است.

چتری برای حمایت از نشر

انجمن ناشران بین الملل از سال ۱۳۸۳ فعالیت خود را با هدف ایجاد هماهنگی بین نمایندگان ناشران خارجی آغاز کرده است و اکنون ۱۷ عضو دارد و حدود ۸۵ درصد کتاب های خارجی مورد نیاز دانشگاه ها، مراکز و موسسات تحقیقاتی را تامین می کند.

رضا رضایی، رئیس این انجمن، درباره لزوم فعالیت تشکل های نشر می گوید: «وجود تشکل های نشر ضرورتی انکارناپذیر است، اما در این میان به دلیل روشن نبودن خط کاری، اتحادیه ها و انجمن ها در کار به مشکل برخورد می کنند.»

وی ادامه می دهد: «البته شاید لزومی وجود نداشته باشد که هر رشته و حوزه ای انجمن یا اتحادیه مخصوص به خود داشته باشد، زیرا این ناشران می توانند در قالب کارگروه های تخصصی در اتحادیه ناشران مشغول به کار شوند.»

رضایی با بیان این که در اغلب کشورها، اتحادیه ها قدرتمندترین بخش صنف اند، می افزاید: «این کارگروه ها می توانند از قدرت اتحادیه استفاده کنند و به جای اجاره یا خرید ساختمان های جداگانه، هزینه های آبنمان بالا و... در یک مجتمع، مسائل و مشکلات صنف خود را بررسی کنند.»

وی رمز تحقق این موضوع را تعیین خط کاری مشخص برای صنف می داند و می گوید: «مدیریت اتحادیه می تواند با برگزاری جلسات منظم برای ارتقا و رشد صنعت نشر در بخش ها و حوزه های مختلف برنامه ریزی کند و چتر حمایت خود را بر سر همه رشته ها بگسترد.»

مبارزه با کپی برداران

بسیاری از ما با حکایت پیرمرد و پند او به پسرانش آشنایم: پیرمردی که بر بالین مرگ به دست هر یک از پسرانش چوبی می دهد و از آنان می خواهد آن چوب را بشکنند و پس از آن همه چوب ها را جمع می کند و بار دیگر از آنها می خواهد چوب های دسته شده را بشکنند که آنها موفق نمی شوند.

این حکایت بازگوکننده نقش جمع در مقابله با دشمن و سودجویانی است که به هر طریقی به دنبال اختلال در گروهند. انجمن ها و تشکل های نشر نیز هر یک به نوبه خود می توانند از سودجویی افراد متخلف جلوگیری کنند.

بحث کپی برداری های غیرقانونی برخی کتاب های پزشکی و دانشگاهی از جمله مسائلی است که در سال های اخیر بخش فراوانی انرژی و وقت ناشران این حوزه ها را به خود مشغول کرده است.

حسن روشنایی، مدیر مسوول انتشارات «گلبان» با تایید تلاش های ناموفق خود در راه مقابله با کپی برداری های غیرقانونی می گوید: «دو سه سالی

کاوه رحمانی

کتاب «جامعه‌شناسی احساس امنیت» به تازگی توسط دکتر بهرام بیات، از سوی نشر امیرکبیر راهی بازار کتاب شده است. دکتر بیات در این کتاب به وجوه نظریه پردازانه جامعه‌شناسی امنیت پرداخته است، با این توضیح که از مصادیق اجتماعی نیز غافل نبوده است، یکی از شاخصه‌های کار وی، نگاهی تطابقی به نظریه‌های جامعه‌شناسانه و مصادیق‌های آن در روانشناسی است. بهرام بیات که دکترای جامعه‌شناسی از دانشگاه اصفهان دارد، عضو هیات علمی دانشگاه دفاع ملی است. او علاوه بر چندین مقاله علمی، کتاب‌هایی چون «پیشگیری اجتماعی با رویکرد اجتماع محور» (با همکاری جعفر شرافتی پور و نرگس عبدی) و «فراتحلیل آسیب‌های اجتماعی» را در کارنامه فرهنگی اش دارد. وی کتاب «آسیب‌شناسی مناطق حاشیه‌ای شهر تهران» را نیز در دست چاپ دارد.

گفت و گو با مولف کتاب «جامعه‌شناسی احساس امنیت»

درک احساس امنیت از خود امنیت مهم‌تر است

دارد...

از جمله فرهنگ‌سازی. درست است؟

بله، اگر ما این فرهنگ احساس امنیت را در جامعه ایجاد کنیم، که کاری سهل و ممتنع به حساب می‌آید. مسایلی به شکل صحیحی ایجاد می‌شود. من در این کتاب همان‌طور که شما نیز اشاره کردید، من به ابعاد روانشناسی توجه کرده و این ابعاد را به سوی پارادایم‌های جامعه‌شناسی پیش برده‌ام. شاید پاسخ سوال شما را در اینجا بتوانم بدهم. دلیل این کار من این است که پارادایم‌های جامعه‌شناسی از مسایلی روانشناسی جدا نیستند. یعنی مسایلی در ذهنیت فرد قرار دارند. اما فرد محصول اوضاع اجتماعی و مناسبات آن است. یعنی متغیرهای اجتماعی است که ذهنیت فرد را شکل می‌دهد. مثلا در شامپو، تخم مرغ و لباسی که امروزه مصرف می‌کنیم، مقهور مارک و برندیم. این مارک‌ها، این رسانه‌ها و این قالب‌های نمادین، این گفتگوها و ارتباط سینه به سینه، ذهن ما را شکل می‌دهند. مثلا کافی است یکی از اقوام بگوید که فلان رستوران خوب است. ما حرف او را معمولاً بدون داشتن شاخصی می‌پذیریم. چون این بحث‌ها همواره مطرح بوده، من میان روانشناسی و جامعه‌شناسی همواره در نوسان بوده‌ام. از همین روست که در جایی از آرای کارن هورنای بهره‌جسته‌ام و در جایی دیگر از آرای گیدنز. هورنای هنگامی که روانشناسی به شدت فردگرایانه شده بود، مولفه‌های اجتماعی را وارد آن کرد. همین‌طور از اندیشه‌های ساختارگرایی چون گیدنز بهره گرفته‌ام که اصلاً نمی‌توان آنها را در قالب خرد جای داد. اما وقتی آموزه‌های گیدنز و هورنای را ترکیب می‌کنم به نتایج تازه‌تری می‌رسم.

نوشتن کتاب چقدر زمان می‌برد؟

این مساله از سال ۸۰ دغدغه ذهنی من بود. عنوان پایان‌نامه دوره کارشناسی ارشد من هم «بحران هویت‌یابی نسل جدید» بود که در آن پایان‌نامه من به همین احساس امنیت توجه ویژه‌ای داشتم، چرا که معتمد این مساله، چه در آن دوران و چه در زمان حال در نسل جوان به شدت وجود دارد. این نسل احساس بی‌هویتی و تهیایی می‌کند، چرا که ارزش‌های خود را به خوبی نمی‌شناسد. بعد کم‌کم به جمع‌آوری منابع و تالیف کتاب مشغول شدم.

مخاطبان کتاب چه کسانی هستند؟

به گمان من دانشجویان حوزه‌های روانشناسی، جامعه‌شناسی و امنیت، مخاطبان اصلی این کتابند. البته خوشبختانه در چند وقت اخیر، مفهوم مطالعات امنیت، بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته است.

همان اغراقی که در رفتار روزمره داریم...

احسنت. همین نکات کوچک سبب می‌شود که احساس امنیت آنچنان که باید شکل نگیرد. مثال دیگری که در کتاب آورده‌ام درباره تعداد خودروهایی است که در ایران سرت می‌شوند. من تعداد خودروهایی را که در تهران سرت می‌شوند با تعداد خودروهایی که در توکیو سرت می‌شوند مقایسه کرده‌ام. در توکیو ۱۰ برابر تهران سرت خودرو انجام می‌شود، در حالی که تعداد خودروهایش ۲ برابر اینجاست.

این آمار را از کجا می‌آورید؟

منبع من برای این آمار، سایت پلیس‌های منطقه‌ای است. همچنین از سایت اینترپل نیز بهره برده‌ام. همان‌طور که می‌دانید تا دو، سه سال قبل، پلیس‌های منطقه‌ای همه آمار جرایم را به پلیس اینترپل می‌دادند و آنها نیز این آمار را منتشر می‌کردند. اما از دو، سه سال قبل این اجبار از سوی پلیس اینترپل برداشته شده است و به همین دلیل، برخی کشورها آمار جرایم خود را اعلام نمی‌کنند. همان‌طور که در یونسکو نیز برخی کشورها ناهنجاری‌های فرهنگی خود را اعلام نمی‌کنند.

به همین جهت باور من این بود که کار ما روی احساس امنیت سبب می‌شود حتی خود امنیت شکل گیرد اما در این زمینه کار روی آمار، نظریه پردازی و کاربردی کردن آن بسیار دشوار است. مثلا ما بعد از کاهش چشمگیر آمار تلفات تصادفات، در طول این سال‌ها به‌طور میلی‌متری شاهد کاهش این آمار هستیم، چرا که شاخصه‌های عینی، به عوامل فراوانی نیاز

عامل دیگر را باید در فضای حاکمیت رسانه جست‌وجو کرد که این نظام رسانه‌ای به قالب‌های ذهنی و نمادین ما شکل می‌دهد. این دو عامل سبب شده تا احساس امنیت ما از امنیت واقعی ما همواره کمتر باشد.

با توجه به مصادیق‌هایی که در جامعه ما وجود دارد، بخش‌های کمی را به این مساله اختصاص داده‌اید و حجم بیشتر کار شما روی مسایلی تئوریک است. چرا؟

فصل چهارم کتاب را می‌توان آزمونی برای فصل‌های تئوریک کتاب دانست. در این فصل مثلا سطح انتظار از پلیس بررسی شده است...

اما همین مصادیق‌ها هم بیشتر جنبه نظریه‌پردازی دارند...

درست است. من در این کتاب در جستجوی آزمون مصادیق علمی بوده‌ام. به عنوان مثال، پلیس زمانی بخش ۱۱۰ نداشت. در آن زمان سطح توقع ما از پلیس، با توجه به شرایط تعریف می‌شد. مثلا اگر پلیس پس از حدود نیم ساعت نیز به محل ماجرا می‌رسید، برای ما قابل توجه بود. حال وقتی پلیس به دلایل مختلف و زیر عنوان یک ضرورت ادعا می‌کند که کمتر از ۱۰ دقیقه خود را به محل حادثه می‌رساند، سطح توقعات بالاتر می‌رود. در این شرایط وقتی پلیس بعد از ۱۲ دقیقه برسد، هرچند نسبت به گذشته ۱۸ دقیقه زودتر رسیده، اما نسبت به توقعاتی که خود ایجاد کرده، دو دقیقه تأخیر دارد. این دو دقیقه در یک مقیاس اغراق شده ممکن است کمی غلو آمیز جلوه کند، حال آنکه در واقعیت، زمان چندانی نیست.

شما در این کتاب، هم از منابع جامعه‌شناسی و هم از منابع روانشناسی بهره گرفته‌اید. روش و شیوه کار شما برای هم‌آمیزی این دو حوزه چه بوده است؟

موضوع احساس امنیت اجتماعی، در کنار موضوعی مهم‌تر و کلی‌تر تحت عنوان امنیت قرار می‌گیرد، اما متأسفانه این روزها آنچه بیشتر مورد توجه قرار می‌گیرد، تنها بحث امنیت و شاخصه‌های آن است؛ این در حالی است که به گمان من، اهمیت موضوع احساس امنیت بسیار بیشتر از خود امنیت است، هر چند که این دو مبحث، دوروی یک‌سکه‌اند، ولی این روی سکه، یعنی احساس امنیت در شرایط فعلی از اهمیتی بسیار بیشتر برخوردار است. ما در اوضاعی زندگی می‌کنیم که به قول مک‌لوهان می‌توان آن را به انسان‌های دگر رها بر تعبیر کرد. در عصر ما رسانه‌ها همه چیز را تحت الشعاع خود قرار داده‌اند. یعنی حریم‌های شخصی در حال گسستن است و همه چیز به سطح اجتماع می‌آید...

بله، این نکته بسیار مهمی است. ما در روزگاری زندگی می‌کنیم که باید حتما در آن به مسایلی جانبی توجه کنیم. مثلا حتما باید توجه داشته باشیم که گاه احساس وجود چیزی، ما را به سوی وجود آن رهنمون می‌کند. ما مسایلی بسیاری را حتی در کشور خودمان داریم که از سطح جهانی بسیار بالاتر است، اما به دلیل آنکه روی آن کار رسانه‌ای نکرده‌ایم، مورد غفلت قرار گرفته‌اند. مثلا شما به همین موضوع مورد بحث خودمان، یعنی شاخصه‌های امنیت نگاه کنید. همان‌طور که من در کتاب نیز اشاره کرده‌ام، می‌توان ادعا کرد که شاخصه‌های امنیت در کشور ما، از همه کشورها بالاتر است. شاخصه‌های امنیت در اینجا به معنای میزان جرایم و هرآن چیزی است که در حوزه امنیت قرار می‌گیرد. اما متأسفانه ما این حس را به جامعه منتقل نکرده‌ایم؛ یعنی برخی از قسمت‌های جامعه ممکن است به دلیل ناآگاهی، احساس امنیت نکنند. یعنی احساس امنیت ما پایین است. مثلا شما اگر از یک نمونه آماری مردمی پرسید که چقدر احساس امنیت می‌کنند، به احتمال فراوان پاسخ‌ها به سوی کم و حتی خیلی کم متمایل است، اما وقتی می‌خواهیم برای این ادعا، مصادیق‌هایی بیاوریم، اغلب نکته‌ای برای بیان کردن وجود ندارد. یعنی بیشتر قضاوت‌ها بر اساس شنیده‌هاست. به نظر من این مساله به دو علت برمی‌گردد که من اشاره کرده‌ام؛ نخستین علت را باید در فرهنگ شفاهی و سینه به سینه ما جست‌وجو کرد. این فرهنگ در طول تاریخ با ما بوده و جاهایی نقش آفرینی کرده است.

یکی از مولفان کتاب «مبانی مدیریت غذا و نوشابه»:

ذائقه ایرانی یعنی کباب با دوغ

روزبه نوری: نیاز روزافزون جامعه به غذا، رشد بی‌رویه جمعیت و کاهش منابع غذایی، یکی از مهم‌ترین مسایلی است که توجه دولتمردان، اندیشمندان و محققان را به خود معطوف کرده است. در این راستا، اهمیت مدیریت منابع غذایی موجود برای استفاده بهینه از آن و تأمین منابع جدید غذایی بر هیچ کس پوشیده نیست. دفتر پژوهش‌های فرهنگی به لحاظ اهمیت موضوع مدیریت در این عرصه، اقدام به نشر کتابی تحت عنوان «مبانی مدیریت غذا و نوشابه» کرده است. ترجمه، پژوهش و تألیف این کتاب حاصل همکاری سحر سلیمیان و تهیمینه صمدی از فارغ‌التحصیلان رشته مدیریت هتلداری و مهمانداری دانشگاه استراتکلاید اسکاتلند است.

نام شما به عنوان مترجم روی کتاب ثبت شده. آیا کل کتاب را شما ترجمه کرده‌اید؟

این کتاب برگرفته از یک مرجع انگلیسی زبان در زمینه صنعت غذا و نوشابه است و ما بخش‌هایی را که مطابق با استانداردهای جهانی بود مثل طرز قرار گرفتن قاشق و چنگال روی میز غذاخوری، فقط ترجمه کردیم، اما بخش‌هایی که با فرهنگ و ذائقه ایرانی‌ها تطابق نداشت مثل برخی نوشیدنی‌ها، غذا و دسرها را مطابق سلیقه خواننده فارسی زبان تغییر دادیم. به عنوان مثال، کوکاکولا در آمریکا خیلی طرفدار دارد، اما ذائقه ایرانی کباب با دوغ را بیشتر می‌پسندد.

هدف شما از تألیف این کتاب چه بود؟

همزمان با فارغ‌التحصیلی ما از دانشگاه استراتکلاید اسکاتلند، رشته مدیریت هتلداری به تازگی در برخی از دانشگاه‌های ایران تدریس می‌شد، ولی کتاب مرجعی در این زمینه به زبان فارسی وجود

نداشت. ما با هدف دسترسی دانشجویان ایرانی به کتابی جامع و مدون، اقدام به ترجمه و تألیف این کتاب کردیم.

البته این کتاب به تازگی وارد بازار شده، ولی امیدواریم با تأیید صاحبانظران به زودی به عنوان یک کتاب مرجع در محافل علمی و دانشگاه‌ها مورد توجه قرار بگیرد.

مخاطب اصلی این کتاب چه کسانی‌اند؟

دست اندرکاران صنعت هتلداری و رستوران‌داری، دانشجویان و خانم‌های کدبانو‌هایی که دوست دارند هنگام پذیرایی از مهمانانشان سرویس دهی کاملی داشته باشند.

می‌گویند هر کتابی ارزش یک بار خواندن را دارد اما من به تمام کسانی که به نوعی با غذا و نوشیدنی سروکار دارند چه به عنوان تولیدکننده یا مصرف‌کننده توصیه می‌کنم که چند بار این کتاب را بخوانند.

نگاهی به رمان «دلک و هیولا» نوشته پیتر اکروید

وقایع نگاری چند قتل از پیش تعیین شده

کاراکترها ارائه می دهد. وی فیلسوفان حاضر در داستان، از جمله مارکس را آدم هایی معرفی می کند که نوع نگاهشان به زندگی متفاوت است. آنها در دنیای خاصی زندگی می کنند که برای آدم های معمولی قابل فهم نیست و مدام دنبال روابط علت و معلولی هستند. برای همین در شناخت قاتل، که انگیزه های روانی (و نه عقلانی) دارد، دچار اشتباه می شوند و فرضیه های خنده داری ارائه می دهند که گاه مضحک و احمقانه است.

نویسنده از سویی نگاهی نوبه رمان جنایی - معاملی داشته است و ضمن استفاده از عناصر این گونه ادبی مثل قربانی، پلیس، انگیزه قتل، قاتل و مدرک، با تغییر زوایای دید و استفاده از شیوه های مختلف نوع روایات داستان، سعی کرده کار تازه ای در این زمینه انجام دهد. کار آگاه پلیس وی، علاوه بر ناکام بودن در یافتن قاتل، ابله و خرافاتی نیز هست و تامدتی دنبال گولم می گردد! با این حال، نویسنده برای جذب خواننده نتوانسته ساختار را تغییر دهد و گره گشایی اصلی که به صورت پایان شگفت انگیز انجام می شود در پایان کتاب می آید، چرا که بخش عمده ای از جذابیت قصه به جنبه معاملی آن بازمی گردد و ماجرا تعلیق چندانی ندارد. داستان با اعدام الیزابت کری به اتهام قتل شوهر آغاز می شود و پس از آن تمام داستان در دو بخش دادگاه و رویدادها به صورت موازی روایت می شود. اکروید، با زیرکی خواننده را فریب می دهد و وی از سنت پلیسی نویسان دهه طلایی نظیر آگاتا کریستی، فریمین ویلز کرافتز، اس اس وان راین و دوروی سایر استفاده می کند تا با ارایه همه اطلاعات به خواننده در پایان قصه، شگفتی بیافریند.

کتاب از فضا سازی و توصیف های مناسبی دربارۀ شخصیت ها برخوردار است و تناسب خوبی با آنها دارد. برای مثال در توصیف منزل مارکس از کلمات و رنگ هایی استفاده می شود که نوعی آرامش حاکم بر فضا را بر ذهن خواننده مستولی می کند. اما در توصیف محل جنایت، کلمات برنده و رنگ ها هاولنا کند و جنس کتاب تفاوت مشهودی دارد.

مسئله ای که باید به آن توجه شود، برخی نوشته های بینامتنی هستند که گاه طولی اند و وجودشان چندان لزومی ندارد و از سوی دیگر ممکن است حتی خواننده را خسته کند. حذف آنها می توانست کشش داستان را بیشتر و آن را خواندنی تر کند.

ترجمه فارسی «دلک و هیولا» امسال توسط نشر افراز منتشر شده و قیمت آن هفت هزار و ۸۰۰ تومان است.

است که اکروید با دقت آن را انتخاب کرده است. «هنر زیبای قتل» مقاله ای از جورج گیسینگ است که به دلیل تکرار زیاد به صورت درونمایه درمی آید و خواننده را با خود درگیر می کند. این مقاله توسط عمده شخصیت ها خوانده می شود و جالب این جاست که مورد پرستش قاتل داستان است. اکروید در کتاب شخصیت پردازی خوبی از

درگیر این قتل ها هستند به سخره می گیرد. در بخشی از داستان، قاتل از شدت عصبانیت دست به قتل یک خانواده بی گناه می زند تا مردم بدانند که او یک هنرمند است نه یک هیولا! اکروید در این فصل جهالت و خرافات موجود را دشمن اصلی مردم و مسبب این جنایت ها اعلام می کند. وی با هوشیاری برای تاثیر بیشتر متن بر خواننده از نمادهای مختلفی استفاده می کند تا رمان «دلک و هیولا» زمانی بینامتنی باشد. مثلا آثار افراد مشهوری چون کارل مارکس، جری بنتهام، امیل زولا و جورج گیسینگ در رمان «دلک و هیولا» وجود دارند. نکته جالب دیگر کتاب، حضور برخی از همین افراد و آدم های مشهور دیگری مثل اسکار وایلد، گریمالدی و جان کری در داستان به صورت مستقیم است.

دو بخش از کتاب نیز توجه خواننده را به شدت جلب می کند؛ یکی آن جا که قاتل با کارل مارکس سوار یک درشکه شده و با او همراه می شود تا نشانی منزلش را یاد گرفته و سر فرصت او را به قتل برساند! دیگری، زمانی است که دان لوئی همان دلک داستان که از کمترین های معروف لندن است و قدم به خانه ای می گذارد که در آن گریمالدی، کمترین مشهور قبل از او زندگی می کرده و حالا پدر و مادر چارلی چاپلین در آن زندگی فقیرانه ای دارند. این درست زمانی است که یک ماه به تولد چاپلین نایفه در آن خانه مانده است. یک نکته ظریف دیگر کتاب، درونمایه داستان

گاهی اوقات کتابی را دست می گیریم تا تورتی کوتاه و سپس در فرصتی مناسب مطالعه کنیم. اما برخی نکات جالب یا تفاوت های مشهود باعث می شوند که آن را زمین نگذاریم و به خود که می آیم چند بخش از آن را خوانده ایم. رمان «دلک و هیولا» از این دسته کتاب هاست.

«دلک و هیولا»، کتابی نوشته پیتر اکروید؛ نویسنده انگلیسی است که به تازگی ترجمه مشترک سعید سبزیان و انسیه لرستانی از آن در ایران منتشر شده است. کتاب شامل ۳۲۲ صفحه متن داستان به انضمام سه مقاله مرتبط با کتاب و گزیده ای از یک مصاحبه با نویسنده در پایان است. نام اصلی کتاب «دان لنو و جن لایم هاوس» نام دارد که مترجمان کتاب ترجیح داده اند آن را به «دلک و هیولا» برگردانند، هر چند کتاب در آمریکا با نام «محاکمه الیزابت کری» به چاپ رسیده است.

قتل های زنجیره ای، همواره موضوع جذابی برای صفحات حوادث روزنامه ها و اخبار رسانه های تلویزیونی بوده است. این موضوع بالطبع در ادبیات نیز جای خود را باز و پس از آن به سینما تسری پیدا کرده است. قاتلان سریالی، افرادی هستند که سلامت روانی ندارند و بر اثر تغییرات شدید منفی ناگهانی در زندگی نظیر بیکاری، طلاق، آزار یا ناراحتی های دوران کودکی، سرخوردگی های اجتماعی و نظایر آن، به قتل انسان ها روی می آورند اما از آنجا که ادبیات متأثر از اوضاع هر جامعه ای است که نویسنده در آن زندگی می کند، این موضوع در ادبیات اروپا و آمریکا بیشتر مطرح شده است.

نویسندگان انگلیسی نیز بارها به این مقوله پرداخته اند و از داستان های مشهوری که در این زمینه وجود دارد و در ایران نیز ترجمه شده و به چاپ رسیده می توان به «دکتر جکیل و مستر هاید» (رابرت لویی استیونسون)، «تصویر دوریان گری» (اسکار وایلد)، «جنایت در وایت شاپل» (فردریک شارل) و ... اشاره کرد.

نکته ای که در این آثار وجود دارد و در «دلک و هیولا» هم مشهود است، آمیزش خرافات فراوان نظیر جن های قاتل یا ارواح خبیثه است که از قضا در انگلستان به شدت رواج دارد؛ تاجایی که مردم این کشور به خرافاتی ترین مردم اروپا مشهورند.

اکروید، در یک داستان قرن نوزدهمی، یک قاتل زنجیرای را به خواننده معرفی می کند که قتل را هنر می داند و در کنار آن، با نمایش حقیقتی که در پس پرده وجود دارد، خرافات ساده لوحانه مردمی را که

جذابیت پنهان یک قلم

پیتر اکروید، نویسنده هفتاد ساله انگلیسی است که ۴۵ کتاب را به نام خود ثبت کرده است. «هاکسمور»، «خطابه های افلاطون»، «چستر تون» و «فرانکشتاین» چهار رمان از او هستند که قرار است به زبان فارسی ترجمه شوند، اما اکنون از اکروید در ایران تنها رمان «دلک و هیولا» توسط سعید سبزیان و انسیه لرستانی ترجمه شده که برگردانی از کتاب «دان لنو و جن لایم هاوس» است.

اکروید سال ۱۹۴۹ در خانواده ای کارگری ساکن لندن متولد شد. علاقه وی در ادبیات رمان نویسی و پس از آن نمایشنامه نویسی، شعر و زندگینامه نویسی بود. وی تحقیقات زیادی درباره اندیشمندان و ادبای جهان دارد و از این رو آنها را به صورت بینامتنی در رمان های مختلفش از جمله «دلک و هیولا» به کار برده است. این نویسنده انگلیسی در طول زندگی ادبی خود جوایز معتبری را کسب کرد که «وایت بورده» از آن جمله است. یکی از ویژگی های داستان های اکروید از بین رفتن مرز خیال و واقعیت است که برای خواننده تازگی می آفریند و جذابیت ایجاد شده را از ابتدا تا انتهای قصه حفظ می کند. اکروید علاقه زیادی به نوشته های سیمون دوبوار و گوستاو فلوبر دارد. ویلیام بلیک و چارلز دیکنز، نویسندگانی بوده اند که بیش از دیگران از نوشته های آنها الهام گرفته است و «افسانه های کانتربری» بوکاپیو نیز در این زمینه کم تاثیر نبوده است. این نویسنده نظیر بسیاری از نویسندگان دیگر خلق و خوی خاص خود را دارد، به این صورت که برای رفع خستگی مسواک می زند، آرزویش این است که مردم به طبقات بالای ساختمان ها که جای جالبی هستند بیشتر توجه کنند و با وجود اینکه فیلسوفان جهان را خوب می شناسد و درباره برخی از آنان کتاب نوشته است، به فلسفه علاقه ای ندارد!

ادبیات جنایی و قاتلان سریالی

قتل های زنجیره ای، همواره موضوع جذابی برای رسانه ها بوده و استفاده از آن در داستان های قدیمی و ادبیات گوتیک رواج داشته است.

جک ریپر، معروف ترین و قدیمی ترین قاتل سریالی لندن است که هیچ گاه ماهیتش کشف نشد و پلیس نتوانست وی را دستگیر کند. این قاتل سنگدل، بیش از ۶۰ زن را در شب های تاریک در کوچه پس کوچه های لندن قرن هجدهم، تکه تکه کرد و با خون آنها نام خودش را بر دیوارها نوشت. پلیس ۹۹ مظنون را در طول این جنایات دستگیر کرد که به دلیل نبود مدارک مستدل، هیچ یک محکوم نشدند. داستان این شخصیت بارها نوشته شد و نویسندگانی چون لویی استیونسون، اسکار وایلد، آگاتا کریستی، پاتریشیا های اسمیت، سر آرتور کنان دوپل، موریس لوبلان و بسیاری دیگر متأثر از این جنایات، داستان های مختلفی نوشتند. فیلم ها و سریال های زیادی نیز در این زمینه تولید و پخش شد. در سال های اخیر نیز دو بازی رایانه ای با عناوین «جک ریپر» و «شرلوک هولمز در برابر جک ریپر» به بازار آمده

است که مستقیما به این موضوع می پردازند؛ بازی هایی نظیر «از مرگ بازگشته» و «حیات خاموش» نیز توزیع شده اند که غیر مستقیم به این موضوع پرداخته اند. تلویزیون های کابلی نیز از قافله عقب نمانده اند و سریال های مشهوری چون «دکستر» یا «ذهن های مجرم» نمونه های موفقی از این دست هستند.

ردپای جک ریپر را به خوبی می توان در داستان های قدیمی دنیای ادبیات نظیر «دکتر جکیل و مستر هاید» دید. این داستان که از نوشته های معروف رابرت لویی استیونسون، نویسنده انگلیسی و خالق اثر معروف «جزیره گنج» است، درباره یک دکتر است که شب ها بدون آنکه خودش بداند، به صورت یک قاتل روانی درمی آید و با رفتن به خیابان، آدم می کشد. این داستان بر اساس یک بیماری روانی به نام «دو شخصیتی بودن فرد» نوشته شده. اما نویسنده به صورت ناخود آگاه از شیوه های قتل جک ریپر استفاده کرده است.

بعد از او نیز نویسندگان زیادی به این موضوع پرداخته اند. جذابیت موضوع برای مردم، نویسندگان را به نوشتن در این زمینه تشویق می کرد. از چهره های امروزی ترین نویسندگان می توان به پاتریشیا های اسمیت، بانوی جنایی نویسنده انگلیسی اشاره کرد که بیش از ۲۰ داستان

بلند و کوتاه درباره یک قاتل زنجیره ای به نام «تام ریپلی» دارد؛ مرد روانی باهوشی که با قتل آدم ها (حتی دوستانش) به رضایت روحی می رسد و البته در کنار آن به دنبال منافع مالی قضیه نیز هست.

شاید از اینکه یک شخصیت منفور جذابیت حضور در بیش از ۲۰ داستان را دارد حیرت کنید. اما مسئله به همین جا ختم نمی شود. از روی این داستان، فیلم ها و سریال های زیادی ساخته شد که در آنها سه ستاره مشهور سینما یعنی آلن دلون، جان مالکوویچ و مت دیمن نقش ریپلی را به ترتیب در فیلم های «زیر آفتاب سوزان»، «معمای ریپلی» و «آقای ریپلی با استعداد» بازی کردند.

یکی از دلایل موفقیت سری ریپلی، قلم توانای های اسمیت در پرداخت حالات روحی شخصیت ها به ویژه ریپلی است. پردازش های روان شناسانه شخصیت ها توسط نویسنده با ظرافت و نکته سنجی زیادی صورت می گیرد به طوری که خواننده، معما و ماجرا را رها می کند و جست و جو درباره شخصیت ها دغدغه او می شود، برای همین بسیاری، آثار های اسمیت را با ژرژ سیمون، نویسنده مشهور فرانسوی مقایسه می کنند و آنها را داستان های فراپلیسی می خوانند؛ اتفاقی که برای اثری چون «دلک و هیولا» نوشته پیتر اکروید نیز افتاده است.

مهدی محبعلی

وقتی سید عباس سجادی، مجری آیین گشایش نخستین همایش شاعران ایران و جهان، که با حضور دکتر محمود احمدی نژاد برگزار شد، از رییس جمهور خواست تا برای حوزه شعر مثل بسیاری از هنرهایی که عظمت و قدمتی به اندازه شعر ندارند، اداره کلی در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تشکیل شود، شاید انتظار نداشت که رییس جمهوری از وزیر ارشاد بخواهد تا قائم مقامی در این وزارتخانه برای حوزه شعر و ادب منصوب کند. اما این اتفاق افتاد و چند ماه بعد، دکتر سید محمد حسینی، دکتر «یحیی طالبیان» را که «استاد تمام» زبان و ادبیات فارسی است و سال‌ها عضو هیات علمی دانشگاه‌ها بوده، به این سمت برگزیدند تا در کنار دیگر برنامه‌هایی که در چند سال اخیر برای حوزه شعر خوش یمن بوده، رخدادهای مهمی در این عرصه محسوب شود. طالبیان نیز که اساسا روحیه‌ای آرام و به دور از جنجال‌های رسانه‌ای دارد، در کنار این مسوولیت، رییس حوزه وزارتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز شده تا شاعران از قدرت و نفوذ خود در این وزارتخانه بیش از گذشته اطمینان خاطر پیدا کنند. نخستین ملاقات و نشست شاعران و طالبیان، هفته گذشته در باغ زیبای قلهک برگزار شد تا وی به شاعران این اطمینان را بدهد که قرار نیست حوزه شعر دولتی شود، بلکه هدف از تاسیس چنین ساختار تازه‌ای، رونق حوزه شعر است که به گفته طالبیان، سال‌ها مورد غفلت واقع شده است. در گفت‌وگو کتاب هفته با دکتر طالبیان، روشن شد که وی با تسلط بر ادبیات فارسی و با آرامشی کامل سخن می‌گوید و البته تلاش دارد تا سایر حوزه‌هایی که در گذشته متولی حوزه شعر در کشور بوده‌اند، همچنان به فعالیت خود ادامه دهند.

یحیی طالبیان، قائم مقام وزیر ارشاد تاکید کرد

خلاقان حوزه شعر و ادب زیر چتر حمایتی وزارت ارشاد

مساله البته چیزی را عوض نمی‌کند و این آثار را بیشتر در معرض نقد قرار می‌دهد. بسیاری از اشخاص مدعی شعرند و شاعری، اما از دل این همه سایت و نوشته و کتاب، تنها چند اثر خواهند ماند که ویژگی‌های ابتدایی و بنیادین هنر و شعر را دارا هستند و ادب‌شناسان آنها را فاخر و ارزشمند عنوان خواهند کرد.

ببینید! در طول تاریخ چندین هزار نفر غزل سروده‌اند، اما چند صد سال است که هنوز شعر حافظ مورد توجه علاقه‌مندان شعر است. دلیل ماندگاری شعر حافظ بحثی علمی است. امروزه نیز شاید صدها هزار نفر مدعی باشند، اما از این میان آثار واقعی توسط هنرشناسان بررسی و نقد می‌شوند و ماندگارتر خواهند شد.

ولی ما در حوزه نقد شعر نیز چندان جدی نبوده‌ایم. قائم مقام وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در حوزه نقد شعر چه راهکارهایی دارد؟

نقد را باید اصحاب شعر و هنر و ادب و سخن‌شناسان در باب تاملاتی که درباره ادبیات و شعر دارند، پدید آورند. در همین سال‌های اخیر بسیاری از نشریات روزانه، دانشگاهی و دیگر رسانه‌ها در این حوزه مقاله‌های مختلفی را منتشر کرده‌اند. در حال حاضر نیز مجله‌های نقد ادبی منتشر می‌شود و آثار زیادی را در حوزه نقد داریم. ما باید از آثار موجود حمایت کنیم و با برگزاری همایش‌ها، نظرات جدید حوزه نقد را بشنویم که در این زمینه دیدگاه‌های زیادی به چشم می‌خورند. به اعتقاد من زمینه رشد نقد وجود دارد و مدیر فرهنگی در این میان باید برنامه ریزی کند تا آستانه تحمل نقد در سطح جامعه افزایش یابد.

در حوزه نظارت بر آثار شعری، مسایل و دیدگاه‌های مختلفی مطرح شده‌اند؛ این نظارت را چگونه اعمال می‌کنید؟

در مجموعه معاونت امور فرهنگی، اداره کل کتاب مسوولیت نظارت بر کتاب‌های منتشر شده را برعهده دارد. در حوزه‌های مختلف نیز افرادی وجود دارند که به بررسی کیفی آثار منتشر شده می‌پردازند. ما نیز به ایشان کمک خواهیم کرد و قرار است حوزه‌های مختلف تازه‌ای نیز در این زمینه تعریف شوند.

به اعتقاد من در میان کارشناسان کتاب، افراد جوانی دیده می‌شوند که حوصله بیشتر و ذهن بازتری دارند و نتیجه‌ای که این گروه می‌گیرند، می‌تواند به میانگین سنی جامعه نیز نزدیک تر باشد. درباره اهمیت فرم و محتوا در شعر چه عقیده‌ای دارید؟ خوب است نظر شما را در این باره بشنویم. این موضوعی است که این روزها بسیار طرفدار دارد.

گرایش سنتی و گرایش جدید، هر دو، مبتنی بر مکاتب مختلف فلسفی اند و دشوار است تا در این گفت‌وگو به آن پرداخته شود. کارشناسان ادبیات و زبان فارسی می‌توانند این مسایل را بررسی کنند و نظر قطعی خود را اعلام دارند. این نظرات با توجه به زمان تغییر می‌کنند و بر اساس شرایط نیز رنگ می‌بازند.

مسوولان فرهنگی کشور بر گسترش شعر و هنر ایرانی در عرصه بین‌المللی تاکید زیادی دارند، شما برای حوزه شعر در عرصه جهانی چه تدابیری دارید؟

در پی آنیم تا دومین همایش شاعران ایران و جهان را برگزار کنیم و از دل این همایش، نظرهای صاحب نظران و شاعران را گردآوری و بررسی کنیم. هر شاعری در هر جای جهان که حرفی می‌زند، اگر زبانی مشترک داشته باشد، شاید برای مخاطب، دنیای تازه‌ای را بگشاید که این لزوم ترجمه آثار ایرانی را به زبان‌های دیگر و همین‌طور برعکس، فراهم خواهد کرد.

کمی بحث محتوایی هم داشته باشیم. به اعتقاد شما آیا تعریف مشخصی از شعر وجود دارد؟ شاید نتوان به هر نوشته‌ای شعر گفت!

در تعریف واحد از شعر، کلیاتی را می‌توان گفت. اگر کلیات تعریف شود، شاید بتوان به زبان مشترکی رسید. امروز با توجه به سهولت و در دسترس بودن رسانه‌ها و امکانات و فضاهای اینترنتی، هر کسی قادر است تایتک سایت برای خود تعریف کند و در این فضا آنچه را که شعر می‌پندارد، منتشر کند که البته باز خورد بیشتری را نیز خواهد داشت. این

در میان کارشناسان کتاب، افراد جوانی دیده می‌شوند که حوصله بیشتر و ذهن بازتری دارند و نتیجه‌ای که این گروه می‌گیرند، می‌تواند به میانگین سنی جامعه نیز نزدیک تر باشد

آفرینش خود را به منصفه ظهور می‌رسانند و اساسا اصل مبانی نظریه دولتی کردن شعر، مبنای نادرستی است.

ما از لحاظ سیاست‌های ارشاد در پی دولتی کردن شعر نیستیم؛ بلکه در پی تقویت سازمان‌ها و نهادها و ارگان‌های صنفی هستیم و از این حوزه حمایت خواهیم کرد. اما ممکن است حمایت‌ها از کسانی که در راستای نظام و کلمه‌الله هستند به نوعی بیشتر باشد، ولی چتر حمایتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بر سر همه کسانی که خلاقیتی در حوزه شعر و ادب دارند، عمومی و گسترده است. با این تاکید‌های جنابعالی مبنی بر حمایت از انجمن‌ها و تشکل‌های صنفی شعر، برای فضای شعر جوان چگونه برنامه ریزی کرده‌اید؟ اساسا برای حمایت از شعری که به اصطلاح «شعر نو» نامیده می‌شود با شعر کلاسیک و سنتی تفاوتی قایلید یا خیر؟

در حال حاضر انجمن شعر جوان، در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مسوولیت و موجودیت دارد.

هر دو گونه شعری برای ما پذیرفتنی و قابل قبول است. بحث بر سر نوع آفریده‌های این حوزه است. در درون همه تعامل‌ها، آثار خلاق پدید می‌آیند. انجمن‌های شعر کهن و نو هر دو مورد حمایت ما قرار دارند.

البته هنوز هم رقابت‌های شدیدی میان این دو تفکر وجود دارد. این سلیقه انسان هاست که آن هم نمی‌تواند پذیرفتنی نباشد. علائق و سلیقه‌هایی که در خانواده، تاریخ و هنر ریشه دارند را کسی نمی‌تواند نفی کند.

مهم این است، آثاری که از دل این انجمن‌ها بیرون می‌آیند، قابل عرضه و فاخر و از حداقل‌های شعریت شعر به عنوان یک اثر قابل ارائه که در برابر چشم ناقدان برجسته قرار می‌گیرد، برخوردار باشد.

به عنوان نخستین سوال، فکر می‌کنید چه دلیلی موجب شد تا رییس جمهور دستور تاسیس ساختار تازه‌ای را در حوزه شعر صادر کند؟

من چندان به ساختار تشکیلاتی نمی‌اندیشم؛ بیشتر فکر می‌کنم شعر کشور نیاز به یک توجه معنوی و پشتیبانی مالی، اداری و تدارکاتی دارد و البته گلایه‌های بسیاری از شاعران نیز در این حوزه شنیده می‌شود. از شعر مانند دیگر حوزه‌هایی چون سینما، تئاتر، موسیقی و دیگر حوزه‌های هنری حمایت نشده است؛ با اینکه این حوزه‌ها از قدمت و عظمت شعر بهره‌مند نبوده‌اند و در تاریخ اسلام و ایران چنین جایگاهی را نداشته‌اند، اما بیش از شعر مورد توجه قرار می‌گرفتند. نظر به این گذشته و قدمت، طبیعی است که باید جایگاه اصیل تری را برای شعر تعریف کنیم.

بنابراین روند حمایت از شعر نیز سرعت خواهد گرفت؟

اگر قرار بر تاسیس تشکیلات جدیدی در این حوزه باشد، شاید اصل هدف تحت الشعاع قرار گیرد، ولی اگر آرام آرام توجه معنوی و نگاه رسانه‌ای به این حوزه افزایش یابد، ساختارهای موجود متولی شعر تجمیع، حمایت و تقویت شوند و شکل منسجم تری به خود گیرند و در نهایت نظارت و نقد جدی تری از لحاظ کیفی روی شعرها انجام شود، قطعاً محصول بهتری به دست خواهد آمد.

یکی از این ساختارهای موجود در وزارت ارشاد، جشنواره شعر فجر و شورای سیاست‌گذاری آن است. شما قایل به ادامه فعالیت این جشنواره در قالب فعلی هستید؟

شورای سیاست‌گذاری جشنواره بین‌المللی شعر فجر می‌تواند در همان قالب فعلی و در درون معاونت فرهنگی به فعالیت خود ادامه دهد. مثل همایش شاعران ایران و جهان و البته باید بیش از گذشته حمایت شوند. بحث ما بیشتر حمایت از انجمن‌ها و تشکل‌های صنفی شعری است.

باید بحث آموزش در این تشکل‌ها شکل جدی تری به خود گیرند. در این صورت و با رونق جدی و علمی حوزه شعر، بعد از چند سال از دل این تشکل‌های صنفی شاعرانی باقریحه و ذوق بیرون می‌آیند که در تعامل با دیگر جریان‌های شعری کشور، آن‌شالله در سال‌های آینده فضای درخشانی را در حوزه شعر ترسیم خواهند کرد.

با انتصاب شما به این سمت، برخی افراد معتقد بودند که شعر به سمت دولتی شدن خواهد رفت. با این نوع نگاه موافقت می‌کنید؟

من با توجه به تجربه علمی، تاریخی، آموزشی و پژوهشی خود، تصورم این است که دولتی شدن شعر اصلا حرف درستی نیست و اگر کسانی در پی تحقق این گزاره باشند، چندان توفیق نخواهند یافت. جلوی خلاقیت و آفرینش را نمی‌توان گرفت، چون خلاقیت و ایجاد و خلق، اسم خداوندی است و انسان‌ها نیز مظهر ظهور صفات الهی اند. این صفات، ذاتی اند و به شکل کامل نمی‌توان جلوی آن را گرفت، شاید بتوان عرصه را بر خلاقیت تنگ کرد؛ اما انسان‌ها راه‌های فرعی پیدا می‌کنند و

نگاهی به مجموعه داستان «امیر براون» نوشته پائولا دانزیگر

کتاب‌هایی برای همه

شک به دنبال کارهایی از این دست می‌گردد که باید گفت انگیزه کتابخوانی از همین جا آغاز می‌شود. یکی دیگر از جنبه‌های مثبت این کتاب‌ها تبلیغ نامحسوس همدلی‌ها در سطح بین‌المللی است و خواننده کودک و نوجوان به شکلی آرام به عنوان مثال با کشوری مانند چین آشنا می‌شود و خوبی‌های آن‌جا را در ذهن نگه می‌دارد: «چین، کشوری است زیبا و دیدنی. وقتی از هواپیما پیاده شدیم، آقای کوهمن فیلمی درباره چین برایمان نشان داد و بعد روی آلبوم بریده روزنامه‌ها درباره سفر کار کردیم. من و جاستین عکس‌هایی را از برکه‌های تبلیغاتی بریده بودیم و آنها را طوری شکل کارت پستال درست کرده بودیم تا به نظر برسد واقعا در چین هستیم. بعد در آلبوم بریده روزنامه‌ها مان مهم‌ترین نکته‌ها را درباره جاهای دیدنی‌اش نوشتیم. جاستین عکس‌پاندا بزرگی را در دستش گرفت و گفت خوب است این را برای دنی براترست بفرستیم. منظورت از دنی براترست برادر چهار ساله‌ات است که چون با او هم اتاقی، ازش متنفری؟...»

مجموعه ۹ جلدی امیر براون سال ۱۳۸۸ در شمارگان سه هزار نسخه و با قیمت هر جلد ۵۰۰ تومان توسط نشر افق عرضه شده است.

است که به هر حال جزئی از ادبیات کودکان و نوجوانان است. اما شکل به کارگیری آنها شیوه‌ای است که مخاطبش را با دست کم گرفتن پس نمی‌زند: «... ما دونفر چه گروه بزرگی هستیم و چه طوری به هم کمک می‌کنیم. ما تقریباً همزمان چیزها را یاد می‌گیریم، وقتی یکی مان اول یاد می‌گیرد، به آن یکی کمک می‌کند که او هم یاد بگیرد. وقتی من یاد گرفتم «ی» را این جوری می‌نویسند و نه برعکس. به جاستین هم یاد دادم، جاستین کسر را به من یاد داد، البته من فقط نصفش را فهمیده بودم...»

نویسنده در کتاب اول از این مجموعه به شکلی نامحسوس و به دور از شعار دادن‌های معمول، روح همکاری را در قالب گفتاری دلنشین تبلیغ می‌کند، زیرا او در درجه اول تصمیم داشته داستان بنویسد. سازوکار روایتی هریک از کارهای این مجموعه به گونه‌ای است که همه عناصر داستانی را دارا هستند، یعنی اینکه نویسنده با این تصور که ممکن است خواننده در پس گفتار زیبا و موعظه‌های غیر مستقیم تحت تاثیر قرار گیرد از مسوولیت داستان نویسی بودن شانه خالی نکرده است. نکته جالب اینکه دانزیگر در تک تک کارهای این مجموعه به شدت متعهد به احترام گذاشتن به شعور مخاطب خود است، به این معنا که با ایجاد تعلیق‌هایی مناسب خواننده‌اش را لحظه به لحظه به دنبال ماجرا می‌کشاند و در عین حال لذت خواندن و آموختن را هم از او دریغ نمی‌کند. سازوکار همه آثار مجموعه امیر براون به گونه‌ای است که به خودی خود می‌توانند آشنایی هر چه بیشتر با مطالعه را رقم بزنند، یعنی اینکه خواننده کم سن و سال به محض تمام کردن این مجموعه، بدون

گرفت، زیرا نشان دهنده این موضوع مهم است که مخاطب نوجوان امروزی رانمی‌توان با کارهایی پیش پا افتاده سرگرم کرد. موفقیت اثری چون هری پاتر در سطح جهانی و گسترده شدن دامنه‌اش در ایران و استقبال مخاطبان باعث شد که مترجمان ایرانی با نگاهی جدی‌تر به خوانندگان کودک و نوجوان خود نگاه کنند. حاصل آن انتشار کتاب‌هایی بود که عرضه آنها به مثابه گشودن راه و رسمی تازه بود.

مجموعه ۹ جلدی «امیر براون» نوشته پائولا دانزیگر با ترجمه فرهمر منجزی کاری است که سلیقه مخاطب نوجوان یا کودک را ارتقا می‌دهد، زیرا نوع نگاه پیچیده در طنز نویسنده هر ذهنیت کنجکاوی را به مشارکت فرامی‌خواند، نکته قابل توجه در این کار به رسمیت شناختن وجود کودک یا نوجوان است که به هر شکل باید به گونه‌ای با شخصیت‌ها همذات‌پنداری کند.

امیر براون شخصیتی آسیب‌پذیر است که میزان آسیب‌پذیری او بعد از جد شدن پدر و مادرش بیشتر می‌شود. به تعبیری می‌توان گفت که او قربانی اختلافی است که مخصوص بزرگترهاست و او در این میان باید همه مشقات را تحمل کند، بدون آنکه سهمی در پدید آمدنشان داشته باشد. «امیر براون» پیش از آن که اثری برای کودکان یا نوجوانان باشد، هجویه‌ای برای مناسبات خانوادگی خودخواهانه است، نکته‌ای که هیچ مرزی نمی‌شناسد و می‌تواند در همه جا مصداق داشته باشد.

ماجراهایی که شخصیت داستانی نخست این مجموعه با آنها درگیر است ماجراهایی صرفاً برای خواننده شدن و گذشتن نیست. بلکه حاوی نکاتی

امروزه بسیاری از کتاب‌ها تهیه و منتشر می‌شوند که ما حتی نامی از آنها هم نمی‌شنویم، یعنی اطلاع‌رسانی به گونه‌ای است که گویی بخشی از بازار کتاب رابه رسمیت می‌شناسند و بخش‌های عظیم و تاثیرگذار دیگر را نادیده می‌انگارند.

کتاب‌هایی که امروزه در حوزه کودک و نوجوان منتشر می‌شوند گاهی به دلایل مختلف با سکوت در عرصه اطلاع‌رسانی مواجه می‌شوند. در حالی که اگر تبلیغی در زمینه کتاب وجود داشته باشد باید بیشتر حول همین محور باشد، زیرا کتاب‌های مربوط به این قشر از دیرباز بای مهری‌های رسانه‌ای مواجه بوده‌اند و امروزه خیزشی لازم است که نوع نگاه‌ها را به سمت و سوهای اصولی معطوف کنیم. یکی از مواردی که باید اهل رسانه مورد توجه قرار دهند، این موضوع است که آرزوی همیشگی ما مبنی بر جای گرفتن کتاب در سبد خرید خانواده‌ها نیاز به نگاه‌های همه‌جانبه و خالی از حب و بغض دارد، نگاه‌هایی که فقط به اعتلای فرهنگ مکتوب، آن هم به شکل پایه‌ای باشند.

نباید انتظار داشت که همه کتاب‌های موجود در بازار کتاب نخبه‌گرا باشند، به ویژه اگر در چارچوب آثار کودکان و نوجوانان قرار بگیرند. به هر شکل باید پذیرفت که حجم کارهای ترجمه شده در این زمینه بسیار کمتر از تالیف است، اما کیفیت ترجمه‌ها در مقایسه با کارهای تالیفی چشمگیرتر است. موفقیت جهانی بسیاری از آثار مربوط به کودکان و نوجوانان باعث شده که مخاطبان در این سن و سال، آشنایی بیشتری با نویسندگان کشورهای دیگر داشته باشند که این امر را باید از جهاتی به فال نیک

نگاهی به رمان «سنجاقک‌های رستم آباد» نوشته فریبا خادمی

مرز میان انتخاب خواننده دو طیف

پیچ و تابش برقصاندم، یک پاتیناژ شگفت‌انگیز که از من رقصنده‌ای پر اعتنا ساخت که منم. چند ماه پیش برای اولین بار رفت و آمد بارقه‌ای از وحشت غافلگیرم کرد، و وحشت فراموشی. درست از زمانی

که تسبیح فیروزه‌ای عزیز جون را که به جانش بسته است بعد از دو هفته زبرور و کردن همه زوایای خانه‌ته فریزر پیدا کردم و سرمای سبز دانه‌هایش به من گفتند که فصل سرد عزیز جون آغاز شده...»

خواننده در همین آغاز کار تا حدودی به ابعاد روانی و روحیه شخصیت داستانی خو گرفته، زیرا متوجه شده که با شخصیتی از نوع شخصیت‌های سرگیجه‌آور روبه‌رو نیست،

بلکه با کسی روبه‌روست که قصد دارد چیزهایی از نهان ناپیدای خود را برایش شرح دهد.

ایجاد تعلیق داستانی در سطور اولیه نکته‌ای است که اغلب منتقدان ادبیات داستانی از آن به عنوان نکته‌ای مثبت یاد کرده و کاربرد آن را در نگاه داشتن تسلسل ذهنی مفید ارزیابی می‌کنند، نکته‌ای که از یک سو حامل پیام و نوع نگاه نویسنده به مخاطب و از سوی دیگر نجات‌دهنده یک کار نزد خواننده تیزهوش است.

به مرور زمان جای خود را به عناصری جدی‌تر می‌دهد، به گونه‌ای که در اواسط کار آرام آرام لایه‌ای دیگر از تکنیک‌های داستانی رخ می‌نمایاند و روایت را به مسیری تازه می‌کشاند.

نوع نگاه به شخصیت پردازی و گنجاندن گفت و گوهای باورپذیر، نشان می‌دهد که نویسنده تمام تلاشش را برای نوشتن اثری خواندنی به کار گرفته که البته اگر حد انتظار خود را درباره این‌گونه کارها مشخص کرده باشیم، باید گفت که موفق هم هست.

«سنجاقک‌های رستم آباد» از آن دست کارهایی است که می‌توان آن را در زمره کتاب‌هایی برای جذب دوباره خواننده گریزان از کتاب قرار داد، زیرا آن گونه که از حال و هوای این کار استنباط می‌شود، احترام به شعور مخاطب را مد نظر قرار داده است.

همان گونه که گفته شد می‌توان از آغاز این کار به عنوان یکی از محاسن کتاب یاد کرد، آغازی که به دلیل انتخاب ضرابهنگ مناسب و ایجاد فضایی داستانی قابل تأمل است: «می‌توانستم یک نویسنده قابل باشم، یک خطاط برجسته و یا حتی یک پزشک متخصص. ولی نمی‌شدم، نه، گذاشتم تا زندگی با هر

گرچه بسیاری از ناشران آن گونه که باید و شاید هنوز نویسندگان جوان را به رسمیت نشناخته‌اند و برای انتشار آثار آنها حساسیت لازم به خرج نمی‌دهند، اما این نکته را باید یادآوری کرد که توجه به این قشر را تا همین حد و حدود هم باید به فال نیک بگیریم.

اگر اهل به رسمیت شناختن نویسندگان جوان باشیم، حتما دریافته‌ایم که خیزش آگاهانه آنها در نوشتن تا چه حد به نفع پیشرفت ادبیات داستانی عمل کرده است. البته دلایل گرایش به نوشتن در این دوره به خودی خود نیاز به نگاهی ژرف‌تر دارد که در این مقال نمی‌گنجد.

با این مقدمه سراغ رمان «سنجاقک‌های رستم آباد»، اثر فریبا خادمی می‌رویم؛ رمانی که به هر شکل باید انتشار آن را به جهت معرفی یک نویسنده ارج می‌نیم. سنجاقک‌های رستم آباد پیش از هر مورد دیگر به نگه داشتن خواننده‌اش می‌اندیشد، یعنی این که کار فوق با تمام زیر و بم‌هایش کتابی است که سعی دارد خواننده‌اش را آزار ندهد و در حد توان لحظاتی زیبا را برایش بیافریند.

خادمی در این کار به عرض اندام‌های نویسندگی توجهی نشان نداده، بلکه سعی کرده است در بدو امر، نام خود را به عنوان یک نویسنده به اثبات برساند؛ موضوعی که «سنجاقک‌های رستم آباد» بر محور آن استوار است؛ موضوعی بکر و نوآورانه به معنای دقیق کلمه نیست، اما انصاف نیست اگر قابلیت‌های روایتی و بعضاً تصویری آن را نادیده بگیریم.

آغاز این رمان که به کارهای عامه‌پسند پهلوی می‌زند، ظاهراً شگردی است که نویسنده برای جذب اولیه خواننده‌اش به کار برده، زیرا این آغاز

ادبیات داستانی حالا دیگر از مسیرهای دشوارنویسی عبور کرده و نوعی جذب مخاطب را مد نظر قرار داده است، نکته‌ای که ضرورت آن از سوی نویسندگان جوان هم حس شده و کارهای آنها به شدت میل به این سمت و سو دارند.

به هر شکل، چه این رمان را یک رمان در حد و اندازه مخاطب امروزی بدانیم چه ندانیم، باید گفت که یک بار خوانندش باعث نمی‌شود که فکر کنیم چند ساعت از عمرمان را هدر داده‌ایم، یعنی این که نویسنده همه توانش را برای نگه داشتن مخاطب به کار گرفته که این امر جدای از داوری در مورد موفقیت یا عدم موفقیتش کاری قابل ستایش است.

رمان «سنجاقک‌های رستم آباد» مرز میان جذب خواننده عامه‌پسند و خواننده جدی‌تر و هدف دار را انتخاب کرده که همین امر نشان دهنده شناخت نویسنده از وضعیت کنونی مخاطب این حوزه است، ادبیات داستانی با سمت و سوی تازه‌اش می‌رود که شاهد ظهور چهره‌هایی موثرتر باشد، پس از همین الان باید خود را برای پذیرش این ظهور آماده کنیم.

ای کاش ناشرانی که جرات چاپ کارهای جوان‌ترها را دارند این زحمت را هم به خود بدهند که با تشکیل یک گروه ارزیاب کیفیت کارها را تا حدودی صیقل بدهند و از زیاده‌گویی‌های مرسوم بکاهند. نکته دیگری که باید آن را جدی‌تر گرفت، ویراستاری کارهاست که در بسیاری موارد بسیار آزردهنده است و باید هر چه سریع‌تر در رفع آن بکوشیم.

رمان «سنجاقک‌های رستم آباد» سال ۱۳۸۸ در ۱۶۵۰ نسخه و با قیمت ۳۲۰۰ تومان توسط نشر افراز منتشر شده است.

۴۰۰ سال در انتظار پرواز

دانش فضایی و نجوم در بین سایر علوم جایگاه ویژه ای دارد و یکی از حوزه های میان رشته ای به شمار می آید که می تواند زمینه پیشرفت و توسعه دانش را فراهم سازد. البته چگونگی نگریستن به این رشته و فراهم آوردن بسترهای رشد و توسعه آن، تاثیر بسزایی در سایر علوم نظیر؛ فیزیک، شیمی، ریاضی و حتی زیست شناسی خواهد داشت.

تولید علم که یکی از نتایج توسعه پژوهش، به ویژه در حوزه دانش های فضایی و نجوم است، در قالب کتاب متبلور می شود. این گزارش با بررسی کتاب های عمومی و تخصصی این حوزه برای افشار گوناگون، نگاهی به رشد و توسعه این علم و انعکاس آن در آثار مکتوب دارد.

علم نجوم بر خلاف توجه و بهای اندکی که ما به آن می دهیم، جایگاه ویژه ای در آموزش و پرورش دنیا و آموزش عالی بسیاری از کشورهای پیشرفته جهان دارد. آنها می کوشند با کاربردی کردن این علم و توسعه آن در سایر رشته های مرتبط، به گسترش این علم دامن بزنند. یکی از کاربردهای این علم انجام تحقیقات و پژوهش هایی در حوزه هایی نظیر فیزیک و شیمی است که امکان آزمایش های آن روی زمین فراهم نیست.

نجوم آماتوری در ایران

مهداد صمدی، موسس کانون نجوم فرهنگسرای خانواده و موسس شرکت ستاره شناسان «برسآش» بزرگ ترین مساله ای را که در این باره با آن مواجهیم گسترش نجوم آماتوری در ایران می داند و معتقد است: «هنگامی که واژه «آماتور» در هر مبحثی عنوان می شود، مقصود انجام مطالعات غیر حرفه ای برای ورود به عرصه های گوناگون و از سر تفنن و علاقه مندی است چرا که افراد آماتور بدون داشتن دغدغه های مالی و به طور غیر حرفه ای به این رشته ها وارد می شوند.»

وی با تاکید بر این که علم نجوم در ایران طرفداران فراوانی دارد، می افزاید: «در این علم مطالعه کتاب به تنهایی کافی نیست و ما نیازمند تولید علم در این حوزه ایم که البته وابسته پژوهش و تابعی از تالیف و تدوین کتاب است. متأسفانه در ایران پژوهشگر نجوم نداریم و بیشتر آثاری که تدریس یا ارائه می شوند، گردآوری یا ترجمه آرا و افکار دیگرانند. این مسیر منجر به تولید علم و توسعه دانش نخواهد شد. شاید استفاده از این علم در مسایل دینی نظیر رویت هلال ماه و تعیین ساعات شرعی برای ما مهم باشد، اما از نظر علمی هنوز اهمیت آن را به درستی درک نکرده ایم. پس از خواجه نصیرالدین طوسی، حدود ۴۰۰ سالی می شود که در این حوزه اندیشه جدیدی در ایران نداشته ایم و مطالب فراوانی به این علم نیفزوده ایم.»

مدیر طبیعت گردی و مدرس نجوم در باره کتاب هایی که در حوزه علم نجوم در کشورمان وجود دارند و تدریس می شوند، گفت: «کتاب، محصول تولید علم است. از آنجایی که ما پژوهش های گسترده ای در این حوزه نداریم، کتاب هایمان نیز دستاوردهای پژوهشی ایرانیان نیستند و اغلب آنها یا گردآوری یا ترجمه شده اند - که قدیمی اند - یا نظریاتی را از دانشمندان خارج از کشور بیان می کنند. در حقیقت جدای از آثار خواجه نصیرالدین، آثار چشمگیری نداریم که بگویم دستاوردهای پژوهشگران ایرانی است. البته نظریاتی از پروفیسور حسینی وجود دارد که ارتباط مستقیمی با این علم ندارند.»

ستارگان در دنیای کودکان

یکی از حوزه های تاثیرگذار که می تواند بسترهای علاقه مندی و توجه در نسل های آتی را به این حوزه از

علم معطوف دارد، آوردن سوژه های این علم در کتاب های کودک و نوجوان یا در کتاب های درسی است. زمانی که کودکان در مراحل آغازین رشد خود و شناخت دنیای اطراف با این دانش آشنا شوند، علاوه بر علاقه مندی، پرسش های متفاوتی در ذهن آنها ایجاد می شود که یافتن پاسخ آنها می تواند زمینه های توسعه این علم و گرایش های فراوان آن را ایجاد کند.

مروج نجوم رصدی و نجوم کروی درباره تاثیر آوردن چنین موضوعاتی در کتاب های کودک و نوجوان عنوان می دارد: «دانش های فضایی و علم نجوم در میان کودکان، خاستگاه خاص خود را دارد و برای آنها کتاب های فراوانی نیز در این باره تالیف و تولید شده اند، اما نکته مهمی که در این حوزه به چشم می خورد، خلأیی است که در میان کتاب های کودکان و بزرگسالان این حوزه وجود دارد، چرا که آثار جامع و غنی برای نوجوانان و جوانان نوشته نشده اند. کودکان علاقه مند به این حوزه پس از مطالعه کتاب هایی که برای آنها تالیف شده اند، بلافاصله باید سراغ کتاب های بزرگسال بروند و از این آثار استفاده کنند. در حالی که زبان، ادبیات و اطلاعات موجود در کتاب های بزرگسالان برای کودکان سنگین و دیر فهم اند. همچنین در کتاب های درسی مطالب خاصی در معرفی یا مرتبط با علم نجوم وجود ندارد. حتی در کتاب های دانشگاهی این رشته نیز مطالب علمی تقییلی آموزش داده می شوند که از نظر کارایی (کاربرد) یا علاقه مند ساختن دانشجویان به این رشته، تاثیر بسیار اندکی دارند.»

غفلت کتاب های درسی از نجوم

و دانش های فضایی

مهداد صمدی که یکی از فعالیت هایش در ارتباط با دانش آموزان است ادامه می دهد: «من در بازدیدهای دانش آموزان و توضیحاتی که برای آنها درباره علم نجوم، ستارگان، سیارات و ... ارائه می کنم، با وجود علاقه و انگیزه فراوانی که در آنها می بینم، مشخص می شود اطلاعاتی که آنها از طریق کتاب های درسی شان در این باره دارند، بسیار اندک، سطحی و ابتدایی اند؛ به گونه ای که وقتی تفاوت ستاره با سیاره را برای آنها می گویم، شگفت زده می شوند!»

صمدی کتاب هایی را که در معرفی این علم برای عامه مردم به رشته تحریر درآمده اند، خوب توصیف می کند و می گوید: «در حوزه کتاب های بزرگسالان کمبودی احساس نمی شود، اما متأسفانه کتاب های تخصصی ما محدودند و پیشرفتی در حوزه مباحث جدید علم نجوم در ایران دیده نمی شود.»

در توسعه و پیشرفت علوم گوناگون و تالیف کتاب های بومی، علاوه بر ظرفیت های داخلی، فراهم بودن بسترهای اقتصادی و پژوهشی از دیگر محرک ها و عناصری است که نمی توان تاثیر آن را در حوزه های گوناگون انکار کرد.

علم نجوم بر خلاف توجه و

بهای اندکی که ما به آن

می دهیم، جایگاه ویژه ای

در آموزش و پرورش

دنیا و آموزش عالی بسیاری

از کشورهای پیشرفته

جهان دارد

در این باره، نیمانعی می خواه کارشناس نجوم رادیویی و مدرس این حوزه از علم نجوم، یکی از معضلات کم رنگ بودن تولید علم و تالیف کتاب در این حوزه را محدودیت های فراوان در دسترسی به منابع روز دنیا می داند که تا حدی نظیر سایر علوم تابعی از وضعیت و روابط سیاسی میان دولت هاست.

وی با تاکید بر مهجور واقع شدن علم نجوم در ایران، دانش کنونی که ما به آن دسترسی داریم را متعلق به ۴۰ سال گذشته می داند و می گوید: «من نیز از علاقه مندانی ام که به صورت آماتور وارد این رشته شدم. رشته اصلی من برق و الکترونیک بود، اما با مطالعات پرانگنده و استفاده از آثار و ترجمه های گوناگون موفق شدم آگاهی هایی در این باره به دست بیاورم.»

وی می گوید: «به نظر من یکی از مسایلی که رشد این حوزه را با کندی همراه کرده است، انحصار این علم در یکی از دستگاه های نظامی است. در صورتی که دانشگاه های ما بتوانند ارتباطات گسترده ای با دانشگاه ها و دانشمندان جهان داشته باشند، می توانند این پژوهشگر نجوم رادیویی، حمایت از موسسات و فعالیت های شخصی از طریق تخصیص بودجه و فرایندهای حمایتی و هدایتی را از عوامل رشد و توسعه این دانش می داند و معتقد است: «با این وجود، نسبت به حدود هشت سال گذشته که مطالعه و پژوهش در این رشته را آغاز کردم، کتاب های این حوزه به چند برابر افزایش یافته اند و اکنون بیش از ۴۰ اثر ارزشمند را در این باره می شناسم و می توانم به علاقه مندان آماتور معرفی کنم تا بدون آگاهی های قبلی و با خواندن این آثار به درستی به این عرصه وارد شوند.»

نعی می خواه تمامی آثار انتشارات «گیتاشناسی» را برای مطالعه علاقه مندان به حوزه نجوم و علوم فضایی مفید و سودمندی خواند و اظهار می کند: «علاقه مندان برای ورود به این عرصه می توانند کتاب های «نجوم به زبان ساده» که سال ها از انتشار آن می گذرد و هنوز هم با افزودن مطالب و تصاویر جدید باز چاپ می شود، کتاب «ستارگان» اثری از توفیق حیدرزاده، «جهان در پوست گردو» نوشته دکتر ویلیام استیون هاف کینگ، در حوزه کیهان شناسی و آثار نویسندگانی مانند دکتر دانشیار، موحذرتاد و کامبیز خالقی را مطالعه کنند.»

وی با تاکید بر لزوم سرمایه گذاری برای ورود این رشته از علوم به کتاب های درسی، تبیین ضرورت اهمیت به این رشته و کاربردی کردن آن را از دیگر اقداماتی می داند که باید از سوی مسوولان توجه خاصی به آن شود و عنوان می کند: «به عنوان مثال، برای پیشرفت علم فیزیک و شیمی نیازمند پژوهش بر ذرات بنیادی هستیم که باید آنها را در فضا ردیابی کنیم یا به دام بیندازیم. با آگاهی از کاربردهای این دانش در توسعه سایر علوم، به ضرورت توجه به نجوم و دانش های فضایی بیشتر واقف خواهیم شد.»

وی با بیان این که آگاهی از این حوزه و تالیف کتاب برای مخاطبان هیچ محدودیتی از نظر سنی ندارد و تمامی افراد جامعه می توانند در این وادی وارد شوند، می گوید: «هیچ علمی به اندازه علم نجوم و دانش های فضایی گستردگی ندارد. با وجود آن که مطالعه آثار این حوزه - به شکل تخصصی - برای افرادی که مقطع دبیرستان را طی می کنند، آسان تر است.»

دغدغه ای به نام یافتن منابع معتبر

اغلب دغدغه مترجمان این حوزه را یافتن منابع معتبر و ارزشمندی که در دسترس محققان باشد، تشکیل می دهند و در عین حال از دیگر آسیب های آثار

ترجمه ای این حوزه می توان تسلط اندک مترجم و آگاهی کم آنها در این باره را یاد کرد.

گاهی اوقات آنها با تجارب درست و اشتباه خویش یا یافته هایی که دیگر زمان استفاده از آنها سپری شده، به ترجمه آثاری می پردازند که ممکن است صحت آنها را تا حدی دستخوش تغییر سازد.

تمامی این مطالب در حوزه علم نجوم بیان شده اند. البته صاحب نظران دانش های فضایی نیز آرای متفاوتی دارند که آگاهی از آنها خالی از لطف نخواهد بود.

به عنوان نمونه، شهرام یزدان پناه پژوهشگر و مدرس فناوری فضایی و نویسنده کتاب «پسماندهای فضایی» با بیان این که مبحث دانش فضایی را به تازگی در کشور آغاز کرده ایم، پرداختن به این موضوع را مستلزم بستر سازی در این حوزه می داند تا کودکان و نوجوانانی که امروز در مقاطع تحصیلی به سر می برند، علاقه مند به تحصیل، مطالعه و پژوهش در این حوزه شوند.

وی با انتقاد از این که انتشاراتی در زمینه دانش فضایی، به ویژه در حوزه کودک و نوجوان نداریم می گوید: «تاکنون چند عنوان کتاب برای نوجوان درباره دانش های فضایی منتشر شده اند که آثار خوبی به شمار می آیند، اما با توجه به نوپدید بودن این رشته باید سرمایه گذاری و حمایت های بیشتری از دست اندرکاران و پژوهشگران این حوزه صورت گیرد، چرا که هزینه تولید محتوا، تولید علم و تدوین کتاب بسیار بالاست.»

با توجه به این که این حوزه، به عنوان مثال حوزه نجوم و ستاره شناسی، هنوز ناشناخته است و مردمی سازی نشده، انتشار در این حوزه فرایندی اقتصادی است که با مصائب خاصی روبه روست.»

وی درباره توجه به دانش های فضایی در کتاب های درسی اظهار می کند: «متأسفانه پرداختن به این موضوع در کتاب های درسی ما بسیار ضعیف است و با توجه به جلساتی که با برخی از مسوولان آموزش و پرورش داشته ایم، به این نتیجه رسیدیم که تغییر محتویات کتاب ها بسیار دشوار به نظر می رسد.»

وی می گوید: «کودکان و نوجوانان آشنایی بسیار اندکی با این حوزه دارند، در حالی که به سادگی می توان در کتاب ها اطلاعات فراوانی را در اختیار آنها قرار داد و ارتباط این دانش را با سایر علوم آشکار ساخت. ما هنوز در مراحل نخست دانش فضایی قرار داریم که برای طرح مباحث بومی سازی آن خیلی زود است، در نتیجه باید با مشاهده، بررسی و مطالعه فعالیت هایی که دیگران انجام داده اند، مسیر را شناسایی کنیم و در امتداد این راه گام برداریم.»

ویراستار علمی کتاب «۵۰ سال در فضا» و مدیر وب سایت «دانش فضایی» یکی از دغدغه های این حوزه به ویژه در حوزه ترجمه آثار را ناآگاهی یا کم اطلاعی افرادی می داند که در این مسیر گام می نهند و بیان می کند: «با توجه به این که در حوزه کتاب هنوز در مرحله خواندن آثار دیگرانیم، بهتر است افرادی در حوزه ترجمه کتاب های این حوزه وارد شوند که دست کم با تاریخچه و اصطلاحات تخصصی این دانش آشنایی داشته باشند؛ چرا که اشتباه در ترجمه یک واژه یا اصطلاح موجب تغییرات بزرگ و اشتباهات فراوانی در تفهیم مطالب این رشته می شود.»

بیرونی، استاد
اخترشناسی و جغرافیا

کتاب‌ها و مقالات زیادی درباره ابوریحان و پژوهش‌هایش در ایران نوشته و منتشر شده‌اند. اما شمار آثار ویژه کودک و نوجوان برای بیرونی اندک است. بنا به همین ضرورت، حسن سالاری کتاب «بیرونی، استاد اخترشناسی و جغرافیا» را به تازگی ترجمه کرده است. آنچه که مترجم می‌گوید در دو فصل از متن اصلی کتاب، مطالب نادرستی درباره بیرونی و فعالیت‌های او آمده بود که مترجم با کمک پژوهشگران تاریخ علم، برخی از آن‌ها را اصلاح کرده است. همچنین مطالبی کوتاه را درون کادرهایی جدا از متن به آن افزوده است تا فهم مطلب کتاب برای خوانندگان نوجوان آسان‌تر شود. این کتاب توسط انتشارات فاطمی چاپ شده و علاقه‌مندان می‌توانند آن را با قیمت ۳۲۵۰ تومان از کتابفروشی‌ها خریداری کنند.

خدمات انتفاعی در کتابخانه
و مراکز اطلاع‌رسانی

امروز اطلاعات از اهمیت خاصی برخوردارند و یکی از ارکان قدرت کشورها به شمار می‌آیند. اطلاعات به عنوان کالایی ارزشمند در عرصه تجارت جهانی نمایان شده و خرید و فروش آن فعالیت سودآور محسوب می‌شود. بر همین اساس، نقش کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی به عنوان ارائه‌دهندگان خدمات اطلاعاتی برجسته می‌شود. آیا دریافت وجه از مراجعه‌کنندگان کتابخانه‌ها صحیح است؟ دریافت وجه چگونه توسط کتابخانه‌ها طراحی، اجرا و ارزیابی می‌شود؟ اینها پرسش‌هایی‌اند که کتابخانه‌ها را با چالش‌هایی جدید مواجه ساخته است که کتاب «خدمات انتفاعی در کتابخانه و مراکز اطلاع‌رسانی» سعی کرده است برای آنها راهکارهایی مناسب ارائه دهد. این کتاب توسط نویسندگان توانا که از مشاوران، نویسندگان و مدرسان حوزه مدیریت اطلاعات هستند تألیف شده است و علیرضاستمی‌گومه، فرانک زمردیوش و زهرا کاظم پور آن را ترجمه کرده‌اند. نشر چاپار مجموعه علمی حاضر را چاپ کرده است که در کتابفروشی‌ها با قیمت ۳۰۰۰ تومان عرضه می‌شود.

آن لاین! راهنمای استفاده از منابع
اینترنتی در نوشته‌های علمی

ویژگی‌های فراوانی در منابع اینترنتی وجود دارند که آنها را از هرگونه منبع چاپی متمایز می‌کنند. از جمله این که پژوهشگران و نویسندگان باید با حفظ تمام اصول علمی صحیح، این نوع منابع را در مقالات خود مورد استناد قرار دهند. کتاب «آن لاین! راهنمای استفاده از منابع اینترنتی در نوشته‌های علمی» برای آشنایی مخاطبان با اصول معتبر و مستند به منابع اینترنتی ترجمه شده است که پژوهشگران، دانشجویان و نویسندگان می‌توانند از آن استفاده کنند. کتاب حاضر به تازگی توسط انتشارات دبیرش چاپ شده است که با قیمت ۵۰۰۰ تومان در فروشگاه‌های کتاب عرضه می‌شود.

بسیاری از مشکلاتی که برای سلامت انسان پیش می‌آید، ریشه در ناآگاهی از دانش پزشکی دارد و از این روست که متخصصان حوزه‌های مختلف علم پزشکی معتقدند با افزایش آگاهی‌های عمومی در زمینه بهداشت و سلامت جسم و روح، می‌توان از بروز درصد بالایی از بیماری‌ها در انسان پیشگیری کرد. یکی از بهترین ابزارهای رواج علم پزشکی در میان مردم، کتاب است که با متنی ساده و قابل درک می‌تواند در این راستا موثر باشد و در این میان، «کتاب جامع سلامت خانواده» یکی از این مجموعه‌های علمی چاپ انتشارات تیمورزاده است. با دکتر علیرضا عزیز آهاری، یکی از مترجمان آن گفت‌وگو کردیم. وی دانشجوی رشته تخصصی رادیولوژی در دانشگاه علوم پزشکی تهران است.

دکتر علیرضا عزیز آهاری مترجم کتاب «سلامت خانواده»:

عموم مردم مخاطبان اصلی‌اند

نمی‌کنید فهم این مطالب برای عموم مردم دشوار باشد؟

در بخش‌هایی که ترجمه کرده‌ام تا حد امکان از واحدها به کیلوگرم. که برای عموم مردم قابل استفاده باشد. سخن گفتم اما فرض مترجمان در مواردی که از واحدهایی مثل پوند سخن گفته‌اند این بوده که مخاطبان از یک سطح دانش ابتدایی برخوردارند و می‌توانند با ماشین حساب تبدیلات محاسباتی را انجام دهند.

حتی در بخش‌هایی از کتاب به میوه‌ها و گیاهانی اشاره شده که در ایران یافت نمی‌شوند. فکر نمی‌کنید ارائه راه‌حل‌های اینچنینی مطالب کتاب را غیر کاربردی می‌کنند؟

تا آنجا که امکان داشته است سعی کردیم از گیاهان و میوه‌هایی در کتاب به عنوان راهکارهای تغذیه‌ای نام ببریم که در ایران یافت می‌شوند. به عنوان نمونه، در بخش دیابت، عصاره‌ای گیاهی معرفی شده بود که معادلش تمشک را معرفی کرده‌ایم اما با تمام این تلاش‌ها هنوز هم به میوه‌هایی در کتاب برخورد می‌کنیم که در کشور ما قابل کشت و بهره‌برداری نیستند.

اگر کتاب به چاپ بعدی برسد چه تغییراتی در محتوای آن اعمال می‌شود؟

چاپ جدید نسخه اصلی این کتاب به زودی منتشر می‌شود که مطالبش به روزتر خواهند بود. ما نیز اگر بخوایم عموم مردم به اطلاعات تازه‌ای در زمینه پزشکی دسترسی داشته باشند، باید آن نسخه جدید را ترجمه کنیم و در اختیار مخاطبان قرار دهیم.

دکتر معالجشان را با کیفیت بالاتری به کار گیرند. به عنوان مثال، در بخش گوارش، علاوه بر این که از مسائل بهداشت تغذیه برای پیشگیری سخن گفته شده، بیماری‌های گوارشی و درمان‌های آنها نیز تشریح شده‌اند.

اگرچه مخاطبان کتاب عموم مردم هستند اما در بخش‌هایی به مطالب تخصصی مثل تبدیل واحدها در سیستم متریک سخن گفته شده است. فکر

این اطلاعات تخصصی را چگونه ترجمه کرده‌اید که برای عموم نیز قابل استفاده باشد؟

اگرچه پزشکان هم می‌توانند این کتاب را مطالعه کنند، اما مخاطبان اصلی این مجموعه علمی عموم مردم هستند. در دوره‌ای که پزشک عمومی بودم، هنگام معالجه بیماران به علت اطلاعات محدود آنها در حوزه علم پزشکی با مشکلاتی مواجه می‌شدم. به عنوان نمونه فردی که به سرماخوردگی مبتلا شده بود اصرار داشت که به وی آنتی بیوتیک تزریق شود در حالی که به نظر من چنین تجویزی مناسب نبود. این موارد بارها برای بسیاری از پزشکان تجربه شده است که بیماری به آنها مراجعه می‌کند و به دلیل اطلاعات محدود، به تشخیص پزشک اعتماد ندارد و از دستورات وی پیروی نمی‌کند. پیروی نکردن بیمار از دستورات دکتر معالج نه تنها وی را، بلکه پزشک را نیز با مشکلاتی از جمله درمان با مراحل طولانی و صرف انرژی بیشتر مواجه می‌کند. به همین دلیل، فکر کردم کتابی که بتواند سطح اطلاعات مردم را از علم پزشکی افزایش دهد می‌تواند در درجه نخست به پیشگیری و سپس برای درمان به موقع بیماری‌های افراد جامعه مناسب باشد.

آیا مطالعه این کتاب مردم را از مراجعه به پزشک بی‌نیاز می‌کند؟

خیر. مطالعه کتاب و مراجعه به پزشک دو امر ضروری‌اند که به موازات یکدیگر کارایی دارند. مطالعه این کتاب سبب می‌شود عموم مردم از راه‌های پیشگیری و درمان بیماری‌های مختلف آگاهی یابند و هنگام مراجعه به پزشک، راهکارهای پیشنهادی

گفت‌وگو با دکتر جیران خوانساری، مترجم کتاب «مرجع شناسی لاتین»

تورق کتاب برای کتابداران ضروری است

کتابخانه‌ها کمک می‌کنند؟

مرجع شناسی لاتین یکی از واحدهای درسی بسیار مهم و پایه در رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی است که کتابداران دوره کارشناسی آن را مطالعه می‌کنند. به ویژه کتابداران بخش مرجع یا میز امانات که باید با منابع مرجع لاتین از جمله دایره‌المعارف‌ها، فرهنگ‌های جغرافیایی، سالنامه‌ها، آلماناک‌ها، آمریکانا، بریتانیکا و... آشنا باشند. این منابع در کتابخانه‌ها کاربران فراوانی دارند که کتابداران بدون شناخت کامل نمی‌توانند آنها را در اختیار مراجعه‌کنندگان قرار دهند.

اگرچه کتابخانه‌ها به سمت الکترونیکی شدن پیش می‌روند اما چرا در کتاب، به شیوه سنتی منابع مرجع تأکید شده است؟ تا زمانی که دانشجویان کتابداری و اطلاع‌رسانی کتاب‌ها و منابع علمی موجود در کتابخانه‌ها را به طور فیزیکی نبینند، لمس و تورق نکنند، نسبت به آنها شناخت کافی نمی‌یابند. اگرچه دانشجویان کتابداری بسیاری از این منابع را در قالب الکترونیکی می‌شناسند اما تا نسخه اصلی کتاب‌ها و به ویژه دایره‌المعارف‌ها را نبینند نمی‌توانند در امر اطلاع‌رسانی موفق باشند. به همین دلیل از دانشجویان در کلاس درس می‌خواهم کتاب‌های مرجع و قسمت‌های مختلف آنها را مثل ایندکس و مقدمه‌ها را بخوانند و حتی ترجمه کنند.

مخاطبان این کتاب کتابداران کتابخانه‌های تخصصی‌اند یا عمومی؟

در کتابخانه‌های عمومی منابع مرجع گوناگونی مثل فرهنگ نامه‌ها، دایره‌المعارف‌ها، سالنامه‌ها، زندگی‌نامه‌ها، منابع جغرافیایی و غیره وجود دارند که باید در اختیار پژوهشگران قرار داده شوند، بنابراین کتابداران این نوع کتابخانه‌ها نیز می‌توانند از مطالب این کتاب بهره‌مند شوند.

بخش مرجع به عنوان قلب یک کتابخانه شناخته می‌شود که در ارائه خدمات اطلاعاتی به کاربران، نقش ویژه‌ای ایفا می‌کند در نتیجه، کتابداران بخش مرجع نیز دارای جایگاه ویژه‌ای‌اند که باید بتوانند در یافتن پاسخ‌های سوالات پژوهشگران موثر باشند. برای آشنایی کتابداران با چنین خدماتی در کتابخانه‌ها، شناخت منابع و خدمات مرجع به عنوان یکی از سرفصل‌های دروس دانشگاهی رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی در نظر گرفته شده است که توسط استادان این حوزه تدریس می‌شود. «جیران خوانساری» یکی از این استادان است که به تازگی کتاب «مرجع شناسی لاتین» را با همکاری مرضیه سیامک توسط نشر کتابدار برای دانشجویان ترجمه کرده است. خوانساری دارای دکترای کتابداری و اطلاع‌رسانی است که در دانشگاه‌های قم، علوم پزشکی تهران و دانشگاه شهید بهشتی تدریس می‌کند.

کتاب‌های متعددی در زمینه مرجع شناسی لاتین ترجمه و تألیف شده‌اند. چرا دوباره کتابی با همین موضوع را ترجمه کردید؟

کتابی که ما ترجمه کردیم، نسبت به منابع مکتوب دیگر که با همین عنوان منتشر شده‌اند، تفاوت‌های عمده‌ای دارد. ما در این مجموعه علمی بخش‌هایی از جمله مطالب درباره منابع مرجع الکترونیکی را به متن اصلی اضافه و بخش‌هایی مرتبط با کشور هند را که در کتابخانه‌های ایران کاربردی نداشت نیز حذف کردیم. با این تغییرات مطالب کتاب بومی شده و پاسخگوی نیازهای علمی دانشجویان در ایران است.

مطالب کتاب تا چه اندازه کتابداران را در امر اطلاع‌رسانی به کاربران

نگاهی به دنیای داستانی آنا گاولدا، نویسنده فرانسوی

صاف و ساده اما همه چیز

در شرایطی که براساس جدیدترین آمار، یک سوم مردم فرانسه در سال یک جلد کتاب هم نمی خوانند، مجله اینترنتی «لیور ابدو» (کتاب هفته) راهی برای تحریک کتابخانه ها و ترویج نقش آنها در پیوند دوباره کتاب و مردم پیدا کرده است و آن در برگزاری نخستین جایزه بزرگ کتابخانه هاست. در این جایزه که با هدف حمایت از تلاش کتابخانه های عمومی برگزار می شود در چهاربخش «جایزه بهترین نوآوری»، «جایزه بهترین پذیرش»، «جایزه زیباترین فضای داخلی» و «جایزه فعال ترین کتابدار» به کتابخانه ها و کتابفروشی ها اهدا می شود.

نویسنده جوانی به نام «آنا گاولدا» که در میان چهره های ادبی فرانسه ارتباط بیشتری با کتابخانه ها دارد نیز به عنوان رییس هیات داوران این مسابقه برگزیده شده است. وی اکنون ۴۰ سال دارد. او در یکی از محله های خوش آب و هوای پاریس بزرگ شده است. قبل از آن که برای ادامه تحصیل بتواند از دانشگاه سوربن پذیرش بگیرد، چند سالی مدام در حال تغییر شغل بود. هفته ای پیشخدمت و فروشنده بود و ماه بعد در آژانس املاک و گل فروشی کار می کرد اما کار گل فروشی را از همه بیشتر دوست داشت.

پس از چند سالی از این شاخه به آن شاخه پریدن، سرانجام در دبیرستانی به عنوان معلم مشغول تدریس شد. در همان سال های تدریسش بود که برای نخستین بار دست به نوشتن برد و اولین اثرش هنگامی منتشر شد که تنها ۲۴ سال داشت. این کتاب که مجموعه داستانی کوتاه بود با نام «دوست داشتم کسی جایی منتظرم باشد» در سال ۱۹۹۹ میلادی منتشر شد و توانست نام گاولدا را بر سر زبان ها بیندازد و موفقیت کتاب های فرانسوی زبان را از آن خود کند. در چند سال پس از انتشار «دوست داشتم کسی جایی منتظرم باشد» این کتاب به زبان های بسیاری ترجمه و در ۲۷ کشور دنیا با استقبال روبه رو شد. در ایران هم برای بسیاری از علاقه مندان به کتاب و کتابخوانی این اثر آنا گاولدا با آن جلد قرمز و ترجمه الهام دارچینیان کتابی آشناست که در خیلی از کتابفروشی ها به چشم می خورد.

این مجموعه داستان برگرفته از اتفاقات روزمره نویسنده است. گاولدا عادت دارد بسیار ساده، روان و به زبان گفتاری بنویسد. یکی از منتقدان نشریه نیویورک تایمز نوشته های گاولدا را بسیار زنانه می داند. شاید دید زنانه این نویسنده است که سبب شده محوریت اصلی داستان هایش عشق باشد؛ عشقی اسرارآمیز که وارد زندگی تک تک شخصیت های داستانش می شود. وی در کتاب «من او را دوست داشتم» این گونه می نویسد: «زندگی حتی وقتی انکارش می کنی، حتی وقتی نادیده اش می گیری، حتی وقتی نمی خواهی اش از تو قوی تر است. از هر چیز دیگری قوی تر است. آدم هایی که از بازداشتگاه های اجباری برگشته اند، دوباره زاد و ولد می کنند. مردان و زنانی که شکنجه دیده بودند، که مرگ نزدیکان و سوخته شدن خانه هایشان را دیده بودند، دوباره به سمت اتوبوس ها دویدند، به پیش بینی هواشناسی با دقت گوش کردند و دخترهایشان را شوهر دادند. باور کردنی نیست اما همین گونه است. زندگی از هر چیز دیگر قوی تر است.»

یکی از مشکلاتی که کتاب های اروپایی همیشه با آن روبه رو بودند، مسأله ترجمه آنها به زبان های دیگر بعد از چاپشان است. نشریه «گاردین» در مقاله ای که

چندی پیش در سایتش منتشر کرد، ترجمه ادبیات فرانسه را به کل برای خوانندگان زبان های دیگر بسیار سخت و دشوار دانست. منتقد این نشریه معتقد بود که آن دسته از آثار گاولدا که از زبان انگلیسی به دیگر زبان ها ترجمه شده اند نسبت به آثاری که مستقیماً از زبان فرانسه ترجمه شده اند، محبوب تر بوده اند. بخش ادبی سایت «ایندپندنت» در مقاله ای انتقادی از آثار گاولدا، نوشته های وی را «راضی مسری» در ترجمه به زبان انگلیسی می داند. بسیاری از منتقدان نیز نوشته های وی را نوشته هایی عامه پسند معرفی کرده اند. اما از طرفی، هستند منتقدانی که این آثار را نوشته های عامه پسندی معرفی کردند که در پیچه ای را به سوی نوشته هایی با سبک و سیاقی سنگین تر در برابر خوانندگان می گشاید.

ماهنامه «ماریا کالر» که ماهنامه ای ویژه بانوان است، در نقد آثار گاولدا می نویسد: «آثار این زن، دنیای تجارت کتاب را دیوانه می کند.» و در ادامه می نویسد که انتشارات ماریا کالر به تنهایی حاضر نیست مسئولیت چاپ و نشر آثار گاولدا را برعهده بگیرد چرا که هر بار معتقد است، نوشته های این نویسنده در دنیای امروز دیگر طرفداری ندارند.

گاولدا، این نویسنده ۴۰ ساله با آن قد بلند و نگاه مهربان و خیره که در صورت معلمان دبیرستان زیاد دیده می شود، سبک ویژه ای در نوشتن داستان های کوتاهش دارد. بسیار روان، بی طمطراق، سلیس و سهل می نویسد. او به همان راحتی که شوخی می کند و حرف می زند، به تحلیل مسایل روزمره می پردازد به همان راحتی هم می نویسد. در مقدمه کتاب «دوست داشتم کسی در جایی منتظرم باشد» به نقل از منتقد مجله ادبی بانوان (ماریان) نوشته شده: «قوت گاولدا در این است که مانند حرف زدن می نویسد. در نوشته هایش کلام مکتوب از کلام شفاهی پیشی نمی گیرد. از آن عقب نمی ماند، آن را دوچندان نمی کند، بلکه با سادگی جایگزین آن می شود.»

تلگراف نیوز معتقد است که این نویسنده فرانسوی با نخستین کتاب خود توانسته خواندگانش را طلسم کرده و خیره که در صورت معلمان دبیرستان زیاد دیده می شود، سبک ویژه ای در نوشتن داستان های کوتاهش دارد. بسیار روان، بی طمطراق، سلیس و سهل می نویسد. او به همان راحتی که شوخی می کند و حرف می زند، به تحلیل مسایل روزمره می پردازد به همان راحتی هم می نویسد. در مقدمه کتاب «دوست داشتم کسی در جایی منتظرم باشد» به نقل از منتقد مجله ادبی بانوان (ماریان) نوشته شده: «قوت گاولدا در این است که مانند حرف زدن می نویسد. در نوشته هایش کلام مکتوب از کلام شفاهی پیشی نمی گیرد. از آن عقب نمی ماند، آن را دوچندان نمی کند، بلکه با سادگی جایگزین آن می شود.»

تلگراف نیوز معتقد است که این نویسنده فرانسوی با نخستین کتاب خود توانسته خواندگانش را طلسم

آنا گاولدا در ایران

کتاب «دوست داشتم کسی جایی منتظرم باشد» مجموعه داستانی است نوشته نویسنده فرانسوی آنا گاولدا، این نویسنده ۴۰ ساله با انتشار چند کتاب توانسته شهرت زیادی را برای خود به دست آورد. این کتاب در سال ۱۳۸۵ با ترجمه الهام دارچینیان توسط نشر قطره در ایران هم منتشر شد. در این اثر شخصیت ها ثابت و راکندند. قصه ها بیشتر در حوالی مسایل و مشکلات زنانه اتفاق می افتد. نگاه گاولدا در داستان هایش بسیار روانتیک است و شاید برای همین است که حتی جدال های بین زن و شوهرها در این اثر به نوعی لطیف و پراحساس اند. بسیاری عنوان این کتاب را یکی از جادویی ترین جملاتی دانسته اند که یک زن شاید هیچ گاه این گونه به اعتراف آن نپرداخته باشد.

این کتاب شامل ۱۲ داستان است که به نوعی به خوانندگان کمک می کند تا با مفاهیم و فرم داستان های کوتاه بیشتر آشنا شوند. یکی از خوانندگان این اثر در سایت گودریز (سایتی اینترنتی که کاربران می توانند نظرات خود را درباره کتاب هایی که می خوانند با هم به اشتراک بگذارند) درباره این اثر می نویسد: «حتی اگر هیچ دلیل احساسی و منطقی برای خواندن این کتاب نداشته باشم، لافاقل خوشحالم که آن را برای نام جادویی اش خوانده ام. به نظر من نویسنده داستان به خوبی معنی زندگی را فهمیده و از سویی دیگر از دل خواننده اش هم بی خبر نبوده است.»

«من او را دوست داشتم» کتاب دیگری از این نویسنده است که در سال ۲۰۰۲ توسط انتشارات لو دیل تانت به چاپ رسید و توانست مانند اثر قبلی فروش چشمگیری داشته باشد. گاولدا در روز رومانی «من او را دوست داشتم» گفته است که این رمان را خیلی دوست دارد و به آن افتخار می کند. این اثر حکایت زنی را بازگو می کند که شوهرش وی را ترک کرده است. نارضایتی وی را از گفت و گوهای مکرر وی با پدر شوهرش می توان به راحتی فهمید. گاولدا با سبک همیشه ساده خود، آنقدر با کشش این گفت و گوها را بر کاغذ آورده که خواننده خود را در تجربه تلخ زن شریکی می بیند. وی توانسته به خوبی درونمایه طنز را در جدال های زن و شوهر جای دهد و تلخی بحث را از بین ببرد.

منتقدان آلمانی نگاهشان جدی تر است. انگار عواطف فرانسوی ها را ندارند. در نوشته کوتاهی از یک منتقد آلمانی نوشته های گاولدا «خیلی وارفته و ساده» توصیف شده اند. یکی از این منتقدان در مقاله خود می نویسد: «روزانه ده ها کتاب درباره جر و بحث ها و اختلافات زنان و مردان می خوانیم. دیگر بس است. کسی اگر بخواهد کار تازه ای انجام بدهد، نباید در این حیطه بیشتر بنویسد.»

اما آمار فروش آثار گاولدا در دنیا بیانگر چیز دیگری است. به نظر می آید که دنیا هر چه بیشتر غرق تکنولوژی شده و روابط مکانیکی پیش می رود، مردم بیشتر دوست دارند احساسات پایمال شده و فراموش شده خود را به یاد بیاورند و آثار گاولدا (با آثاری با این سبک و سیاق) کمک بزرگی است.

گاولدا در کتاب دیگری با عنوان «۳۵ کیلو امیدواری» به بیان جسته و گریخته از خاطرات دوران مدرسه اش پرداخت: «از مدرسه متنفرم. بیشتر از هر جای دیگری در دنیا. بدتر از آن این است که می دانم مدرسه زندگی ام را نابود می کند.» او کتابش را با چنین جملاتی آغاز و از همان ابتدا موضع خودش را در برابر تمام صفحات باقیمانده روشن می کند. این رمان رومی توان اثری بااستخوان تراز دیگر نوشته هایش به حساب آورد چرا که خود نویسنده سال ها تجربه معلمی داشته و به طور طبیعی تجربه اش در این زمینه جلوتر از قلمش در حرکت است. خود درباره این اثرش این گونه می گوید: «این داستان را با یاد دانش آموزانی نوشتم که در درس هایشان ضعیف بودند و همیشه نمره پایین می گرفتند. این دانش آموزان عموماً دارای استعداد شگفت انگیزی بودند. فقط می خواستم با این کتاب از آنها تشکر کنم.»

در این داستان گاولدا قصه پسری با هوش اما درس نخوان را بازگو می کند که همیشه در سش دچار مشکل بوده تا سرانجام مجبور می شود پا به مدرسه شبانه روزی بگذارد. برای ورود به این مدرسه به مدیر آنجانه ای می فرستد و در انتهای آن این گونه می نویسد: «من آدم بزرگی نیستم. وزنم تنها ۳۵ کیلو امیدواری است.» از آن پس، همین ۳۵ کیلو کیلید حل معمای زندگی اش شده و به خواسته هایش می رسد. ضریاهنگ داستان به نوعی راحت و روان خواننده را به دنبال خود می کشد. گاولدا در تصویر سازی صحنه های مشاجرہ پسرک با مدیر و ناظم مدرسه اش آنقدر موفق بوده که پس از انتشار این اثر، منتقد گاردین در تجلیل از آن نوشت: «۳۵ کیلو امیدواری شاید کتابی باشد که نوجوانان از خواندن آن بسیار لذت ببرند، اما شک نکنید که حرف هایی هم برای آدم هایی بالای ۳۵ کیلو دارد!»

به طور کلی می توان گفت که آنا گاولدا از سال ۱۹۹۹ میلادی که دست به نوشتن برده در حرفه خود سیری صعودی داشته است. روزنامه فیگارو که یکی از مشهورترین روزنامه های صبح فرانسوی است، گاولدا را این گونه معرفی می کند: «یک فرشته خوب، که باقلبش می نویسد. برای اودیالوگ ها مثل جرقه هایی در ذهنش می آیند و می تواند با لغاتش معجزه بیافریند.»

گزارش آماری هفته

«گزارش آماری هفته» از سوی بخش کتابداری و اطلاع‌رسانی «خانه کتاب» و براساس اطلاعات ثبت شده در بانک اطلاعات این موسسه ارائه می‌شود. از شنبه ۸۹/۴/۲۶ تا چهارشنبه ۸۹/۴/۳۰، ۱۳۷۴ عنوان کتاب در بانک اطلاعات خانه کتاب ثبت شده است. بیشترین تعداد کتاب‌ها در موضوع علوم عملی و سپس دین بوده است. پس از آن به ترتیب موضوعات علوم اجتماعی، ادبیات، کودک و نوجوان، و سایر موضوعات قرار دارند.

شاخص‌های آماری کتاب‌های بزرگسال

شاخص‌ها	مقدار	مشخصات کتاب‌ها
ارزاترین کتاب	۲۰۰۰ ریال	وصیت‌نامه؛ احمد شریف‌زاده؛ ناشر: موسسه بنیاد خیریه الزهرا (ع)؛ چاپ ۲۸:۲ صفحه؛ ۵۰۰۰ نسخه
گرانترین کتاب	۴۹۲۰۰۰ ریال	GubXfU; ' Gc Uja Ub; cUh gWYbW' UbX' dfeXi Wjcb; ناشر: پردیس باوران؛ چاپ ۱: ۴۵۰۰ صفحه؛ ۵۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۳۵۶ مرتبه	دفتر برنامه‌ریزی به روش قلم‌چی؛ کاظم قلم‌چی؛ ناشر: کانون فرهنگی آموزش؛ ۱۸۴ صفحه؛ ۵۰۰۰ نسخه؛ ۴۵۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۳۰۰۰۰ نسخه	دعای معراج؛ همراه با آیه‌الکرس؛ مهدی الهی‌قمش‌های؛ ناشر: حفظی؛ چاپ ۱۱: ۳۲ صفحه؛ ۵۰۰۰۰ ریال
کمترین شمارگان	۱۵۰ نسخه	مبانی فقهی قصاص در قانون مجازات اسلامی؛ حمید مسجدسرای؛ ناشر: دانشگاه سمنان؛ چاپ ۱: ۲۲۲ صفحه؛ ۵۰۰۰۰ ریال
بیشترین صفحه	۱۶۷۴ صفحه	درنامه جامع کاردانی به کارشناسی علوم آزمایشگاهی؛ علی برادران؛ ناشر: سماط؛ چاپ ۱: ۵۰۰ نسخه؛ ۳۵۰۰۰ ریال
کمترین صفحه	۲۴ صفحه	ورود خانمها ممنوع...!؛ ناشر: جاودان خرد؛ چاپ ۱: ۲۴ صفحه؛ ۲۰۰۰ نسخه

گزارش آماری کتاب‌های منتشره در هفته گذشته (به تفکیک موضوع)

ردیف	موضوع	تعداد کل	تالیف*	ترجمه	چاپ اول	تجدید چاپ	تهران	شهرستان	شمارگان متوسط	متوسط صفحه
۱	کلیات	۳۱	۲۸	۳	۱۷	۱۴	۲۸	۳	۲۱۳۱	۲۶۵
۲	فلسفه و روانشناسی	۷۷	۳۹	۳۸	۳۸	۳۹	۵۹	۱۸	۲۳۹۴	۲۴۹
۳	دین	۲۲۰	۱۸۲	۳۸	۹۸	۱۲۲	۱۰۱	۱۱۹	۳۴۰۷	۳۱۶
۴	علوم اجتماعی	۱۶۱	۱۲۳	۳۸	۹۱	۷۰	۱۵۱	۱۰	۲۲۲۳	۲۷۳
۵	زبان	۶۳	۵۵	۸	۴۱	۲۲	۴۷	۱۶	۲۶۳۹	۴۱۷
۶	علوم طبیعی و ریاضیات	۲۸	۱۹	۹	۲۰	۸	۲۰	۲	۱۵۸۶	۲۲۳
۷	علوم عملی	۲۷۰	۱۷۴	۹۶	۱۷۶	۹۴	۲۲۹	۴۱	۲۰۳۷	۲۵۷
۸	هنر	۷۹	۴۷	۳۲	۴۸	۳۱	۶۰	۱۹	۲۲۱۷	۲۲۸
۹	ادبیات	۱۵۰	۱۲۵	۲۵	۹۹	۵۱	۱۱۶	۳۴	۲۱۰۷	۲۹۵
۱۰	تاریخ و جغرافیا	۸۷	۷۲	۱۵	۴۳	۴۴	۷۳	۱۴	۲۶۰۵	۳۶۷
۱۱	آموزشی و کمک درسی**	۷۲	۷۱	۱	۱۸	۵۴	۶۹	۳	۳۰۱۶	۲۶۴
۱۲	کودک و نوجوان	۱۳۶	۸۹	۴۷	۶۸	۶۸	۱۱۵	۲۱	۴۳۹۲	۷۰
	جمع پندی	۱۳۷۴	۱۰۲۴	۳۵۰	۷۵۷	۶۱۷	۱۰۷۴	۳۰۰	۲۵۶۳	۲۶۹

* «تالیف» به تمامی آثاری اطلاق می‌شود که ترجمه نباشد. آثاری چون تصحیح، تدوین، گردآوری، تحقیق، شعر و نظایر آن.
** منظور از موضوع «آموزشی و کمک درسی» کلیه کتاب‌هایی است که به نحوی یا مواد درسی و برنامه‌های آموزشی تمام مقاطع تحصیلی ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان مربوط هستند و مخاطبان آنها دانش‌آموزان از پیش‌دستانی تا دبیرستان هستند.

شاخص‌های آماری کتاب‌های کودک و نوجوان

شاخص‌ها	مقدار	مشخصات کتاب‌ها
گرانترین کتاب	۸۰۰۰۰ ریال	۱۴ اقصه، ۱۴ معصوم؛ حضرت محمد (ص)؛ برای دبستانی‌ها؛ حسین فتاحی؛ ناشر: قدیانی، کتابهای بنفشه؛ چاپ ۷: ۴۳۲ صفحه؛ ۵۵۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۳۱ مرتبه	آداب معاشرت برای دختران و پسران جوان؛ ژان-لویی فورنیه؛ شهین‌دخت بهزادی؛ ناشر: هیرمند؛ ۱۹۲ صفحه؛ ۱۰۰۰۰ نسخه؛ ۱۷۵۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۱۵۰۰۰ نسخه	خاله سوسکه نازنازی رخت و لباس پوست بیازی؛ ارغوان اشتراپی؛ ناشر: پژوه؛ چاپ ۶: ۱۲ صفحه؛ ۶۰۰۰ ریال
کمترین شمارگان	۱۰۰۰ نسخه	طلمس دهکده؛ مریم علیخانی؛ ناشر: کارآفرینان؛ چاپ ۱: ۱۶ صفحه؛ ۵۰۰۰ ریال
بیشترین صفحه	۴۸۸ صفحه	رمان‌های سه‌گانه جان کریستوفر؛ جان کریستوفر؛ مهرداد مهدویان؛ ناشر: قدیانی، کتابهای بنفشه؛ چاپ ۴: ۱۶۵۰ نسخه؛ ۷۰۰۰۰ ریال

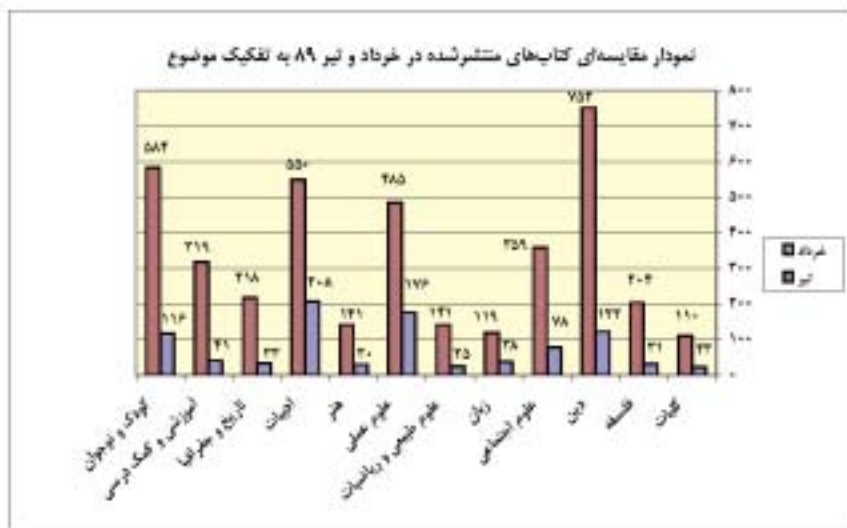
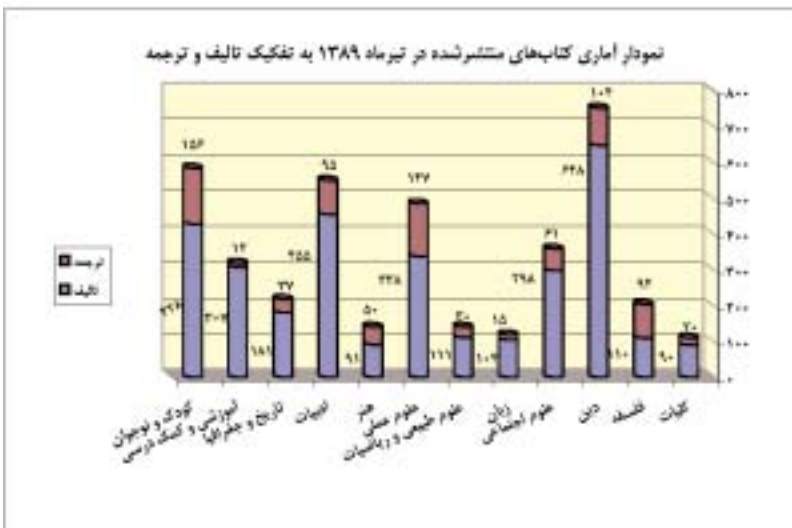
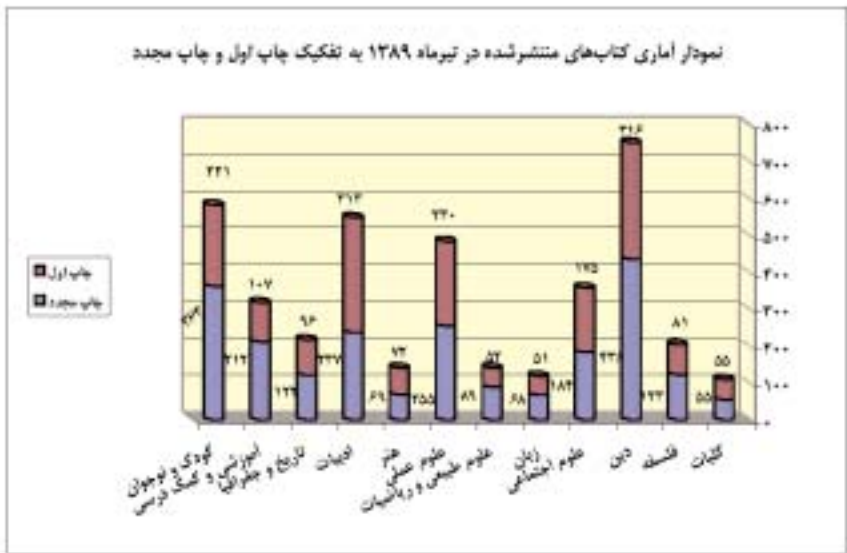
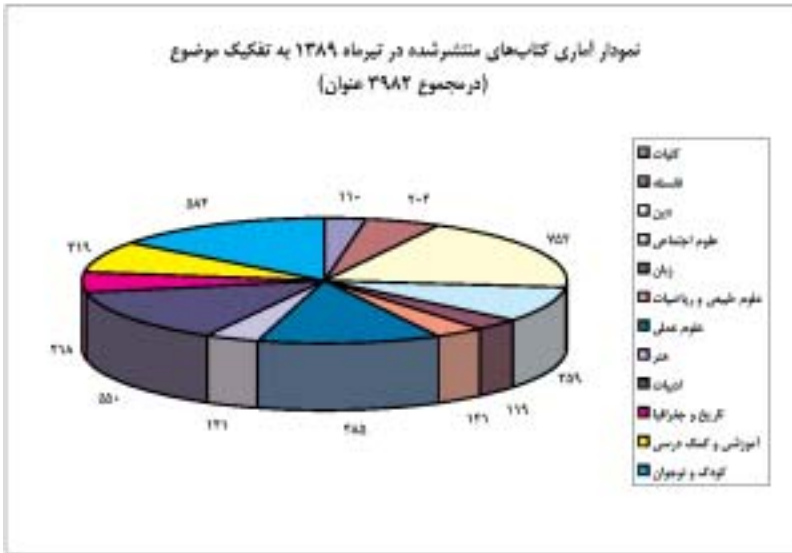
شاخص‌های آماری کتاب‌های کمک‌درسی

شاخص‌ها	مقدار	مشخصات کتاب‌ها
ارزاترین کتاب	۴۰۰۰ ریال	گسسته - فصل احتمال، احسان موسوی؛ ناشر: علمی فار؛ چاپ ۱: ۵۲ صفحه؛ ۵۰۰۰ نسخه
گرانترین کتاب	۱۲۰۰۰۰ ریال	زبان انگلیسی پیش‌دانشگاهی (۱) و (۲)؛ شهاب اناری؛ ناشر: مبتکران؛ چاپ ۳۱: ۴۸۰ صفحه؛ ۳۰۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۸۰ مرتبه	۱۰۰۰ سوال چهارگزینه‌ای ریاضیات پنج ابتدایی؛ قابل استفاده دانش‌آموزان سرآمد مقطع ابتدایی؛ حسین انصاری؛ ناشر: مبتکران؛ ۴۳۲ صفحه؛ ۳۰۰۰ نسخه؛ ۶۸۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۱۰۰۰۰ نسخه	تعلیم نقاشی درنا؛ مخصوص دوره‌های راهنمایی و دبیرستانها و علاقمندان؛ اسماعیل نژادفرد لرستانی؛ ناشر: کتاب درنا؛ چاپ ۲۴: ۳۲ صفحه؛ ۸۰۰۰ ریال
کمترین شمارگان	۵۰۰ نسخه	مجموعه آزمون‌های ۱۰ سال کنکور ارشد؛ ریاضیات مهندسی؛ فنی مهندسی؛ محمدجواد خوش‌گفتار؛ ناشر: ارشد؛ چاپ ۱: ۱۸۴ صفحه؛ ۳۵۰۰۰ ریال

تعداد ناشران در این هفته	تعداد ناشران در این هفته	تعداد پدیدآورندگان		تعداد کتاب‌های بدون قیمت	تعداد کتاب‌های افست
		مرد	زن		
۵۲۰	۱۴۲	۸۴۶	۹۴	۹۹	۹

* مؤلف: تمامی پدیدآورندگان (مانند نویسنده، شاعر، گردآورنده، مصحح و ...) به جز مترجم.

نمودار آماری کتاب‌های منتشرشده در تیرماه ۱۳۸۹

دهمین دوره انتخابات هیات مدیره اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران، هفدهم مردادماه سال جاری در حالی برگزار می شود که ۱۵ نفر از ناشران با نامزدی خود در این انتخابات برای حضور در این هیات اعلام آمادگی کرده اند. عبدالحمید سیاح مدیر مسوول انتشارات اسلام نیز از جمله ناشرانی است که در این دوره از انتخابات هیات مدیره اتحادیه ناشران و کتابفروشان حضور یافته است. این ناشر دلایل حضورش را در این انتخابات بیان کرده است.

تاکید عبدالحمید سیاح، نامزد دهمین دوره انتخابات هیات مدیره اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران و مدیر انتشارات اسلام

ضرورت ایجاد فرصت های برابر میان ناشران

کتابفروشان و موزعان در بخش خصوصی و بخش های عمومی دولتی و بسترسازی برای تعامل مثبت میان هر سه بخش.

۸- تسهیل در تحقق اهداف و خواسته های صنف و مشارکت حداکثری اعضا در اداره امور صنف از طریق اصلاح و نوسازی ساختار اتحادیه.

۹- تاکید بر وحدت و انسجام درون صنفی، اجرای عدالت، فارغ از تفاوت زمینه های فعالیت بخش های مختلف صنف و یا تشکل های متعدد درون صنفی (از جمله موسسه ناشران قرآن و عترت، انجمن ناشران کودک و نوجوان، انجمن ناشران کتب دانشگاهی و آموزشی، انجمن اسلامی ناشران، ناشران زن، ناشران کتب ورزشی و سایر نهادها و تشکل های ناشران و کتابفروشان و توزیع کنندگان کتاب، تهران و استان ها).

۱۰- فراهم ساختن زمینه گردهمایی های عمومی و گروهی ناشران، کتابفروشان و موزعان به منظور رایزنی، تبادل نظر، برگزاری جلسات هم فکری و مشاوره به طور مستمر و انجام فعالیت های جمعی صنفی، فرهنگی، رفاهی، ورزشی و تفریحی (مانند باشگاه برای اعضا و راه اندازی و شروع ساخت و ساز توسط شرکت تعاونی مسکن).

۱۱- فراهم کردن شرایط عضویت مراکز پخش کتاب، در اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران و همکاری نزدیک تر با تعاونی توزیع کنندگان کتاب تهران

۱۲- برنامه ریزی برای اصلاح مقررات و روند برگزاری نمایشگاه های بین المللی و استانی کتاب و اتخاذ تدابیری که ضمن حفظ منافع ملی، موجب شود برگزاری نمایشگاه های مذکور کمترین تعارض را با منافع کتابفروشان و موزعان داشته باشد.

۱۳- تلاش برای تقویت و توسعه هر چه بیشتر صندوق قرض الحسنه اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران.

۱۴- تقدیر از نویسندگان، ناشران و کتابفروشان برجسته و اهدای جوایز فرهنگی.

۱۵- تعامل و همفکری با اتحادیه ها و انجمن های صنفی ناشران استانی از جمله: ناشران قم، مشهد، اصفهان و غیره.

۱۶- تلاش در راه ارتباط بیشتر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران و همکاری نماینده اتحادیه ناشران و کتابفروشان در امر خرید کتاب از ناشران و دادن تسهیلات توسط آن وزارتخانه.

اتحادیه در مورد برگزاری نمایشگاه کتاب چه نقشی می تواند داشته باشد؟

اتحادیه و وزارت ارشاد می توانند با تعاملات بیشتر در برگزاری نمایشگاه کتاب مانند گذشته که با کمترین تعارض بین ناشران و برگزار کنندگان صورت می گرفت، در سطحی وسیع با هم همکاری داشته باشند.

در حال حاضر بزرگ ترین مشکل ناشران ما چیست و شما چه راهکارهایی را برای رفع آنها در نظر دارید؟

گرانی مواد اولیه مصرفی در تولید کتاب، کمبود مراکز توزیع و پخش آثار فرهنگی، کمبود کتابفروشی در سطح شهر و پایین بودن سرانه مطالعه کتاب در میان مردم از مشکلات مهم حوزه نشر است و از جمله راهکارهایی که از نظر من قابل اجرا هستند اشاعه فرهنگ کتابخوانی و تبلیغات از طریق رسانه ملی و مطبوعات است.

حق صدور پروانه نشر از دولت به اتحادیه.

۳- تلاش برای کاهش هزینه های صنعت نشر (در حوزه فعالیت کتابفروشان، ناشران و موزعان) به روش های مقتضی از جمله:

الف: قانونی و عملیاتی شدن معافیت مالیاتی کتابفروشان و موزعان، با کمک و همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت اقتصاد و دارایی و مجلس شورای اسلامی.
ب: تخصیص کاربری فرهنگی و غیرتجاری برای تاسیس و فعالیت کتابفروشی ها، مراکز پخش و موسسات نشر کتاب با کمک و همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مجلس شورای اسلامی، شورای اسلامی شهر و شهرداری تهران.

ج: کاهش نرخ بیمه های تامین اجتماعی و ایجاد بیمه های تکمیلی برای ناشران، کتابفروشان و موزعان.

د: کاهش تعرفه های پستی، حمل و نقل، مخابرات و اصلاح مقررات در جهت تسهیل صادرات و واردات کتاب و تخصیص تعرفه های ارزان قیمت آب و برق و گاز و تلفن.

۴- برقراری امنیت و رونق در تجارت کتاب، یا اعتمادسازی درون بخش های مختلف صنف از طریق ایجاد «صندوق ضمانت تجارت کتاب» با سازوکار بیمه ای.

۵- انتشار منظم نشریه اتحادیه و انتشار جزوه ها و کتاب های تخصصی، تاسیس مرجع صنعت نشر و برپایی کلاس های آموزشی برای ارتقای کارایی اعضای صنف در زمینه: نحوه عقد قرارداد، آماده سازی، نظارت چاپ و انتشار کتاب، مدیریت، بازاریابی، فروش، حقوق نشر، تبلیغات، ویرتین آرای، حسابداری و امور مالی، کنترل موجودی، سفارش کتاب، اعتبارسنجی مشتریان، انبارداری و بسته بندی و ارسال کتاب.

۶- تسهیل و تشویق عضویت هر چه بیشتر اعضای صنف در اتحادیه و شرکت تعاونی ناشران و کتابفروشان تهران.

۷- تلاش برای ایجاد فرصت های برابر میان ناشران،

کار در حوزه نشر را از چه زمانی آغاز کردید؟

به سبب این که پدرم مدت مدیدی اهل قلم و دست اندرکار نشر و ترجمه و تالیف بودند با کتاب آشنا شدم و از همان دوران، بهترین اوقات خود را در کتابخانه ایشان می گذراندم. به لطف خدا و حضور در خانواده ای اهل فرهنگ و مذهبی توفیق یافتم در ادامه راه ایشان در مسیر گسترش فرهنگ به ویژه تعلیم ارزشمند اسلامی گام بردارم و لذا از همان سال های نوجوانی در سال ۱۳۵۸ آستین همت بالا زده در امر نشر یار و مددکار پدر شدم. لیکن از اوایل انقلاب، به فراخور گسترش فرهنگ کتابخوانی و رویکرد مردم به مطالعه بیشتر به کتاب های مذهبی، من نیز تلاش کردم تا کار پدر را توسعه دهم و فعالیت های گسترده تری را در زمینه تهیه و نشر کتاب به عمل آورده، طی این سال ها انواع کتاب های نفیس و مرجع، فرهنگ های متعدد، کتب فلسفی، علمی و مذهبی را به زینت طبع آراسته ام.

حدود سال ۱۳۷۰ سعی کردم در نمایشگاه های بین المللی کتاب و استانی شرکت و حضور فعالی داشته باشم و در محدوده نمایشگاه های قرآنی در خدمت علاقه مندان به حوزه دین و کتب علمی و فرهنگی بوده ام.

در دوره های قبل هم نامزد هیات مدیره اتحادیه شده بودید؟ در اتحادیه، نخستین بار است که نامزد انتخابات شده ام اما درون صنف نیز مسوولیت هایی در حد بضاعتم داشته ام از جمله:

۱- عضو هیات مدیره صندوق قرض الحسنه اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران. ۲- عضو هیات مدیره موسسه ناشران قرآن و عترت. ۳- بازرس شرکت تعاونی ناشران و کتابفروشان تهران.

انگیزه شما از نامزدی هیات مدیره اتحادیه چه بوده است؟ وظیفه شرعی و انسانی هر فرد متعهد ایجاب می کند که در حد توان و در حوزه تخصص خود بکوشد تا گامی هر چند کوچک در مسیر رشد فرهنگی جامعه و اصلاح ساختار موجود حوزه انتشارات بردارد.

همان طور که پیغمبر اکرم (ص) فرمودند: «کلکم راع و کلکم مسئول عن رعیت»، همه ما در برابر یکدیگر و جامعه مسوولیت داریم و وظیفه تک تک افراد جامعه است که در فظ ارزش ها و فرهنگ اسلامی و ایرانی خود کوشا بوده و تنها نظاره گر صرف نباشند.

در راستای همین وظیفه و به منظور تحقق مشارکت حداکثری صنف ناشران، کتابفروشان و توزیع کنندگان کتاب در راهبری امور صنفی و حل و فصل مشکلات و رفع موانع پیشرفت صنعت نشر و رونق هر چه بیشتر بازار کتاب، تصمیم گرفتم، اکنون که انتخابات هیات مدیره اتحادیه در پیش است، در راه انجام وظیفه و مسوولیت پذیری قدمی برداشته و نامزدی خود را اعلام کنم.

در صورت انتخاب چه برنامه هایی را دنبال خواهید کرد؟

۱- تلاش در راه رساندن اتحادیه به جایگاه شایسته خود در اقتصاد ملی و فرهنگ عمومی، از طریق همسو کردن منافع فردی اعضا با منافع صنفی و ملی.

۲- تلاش برای همکاری بیشتر اتحادیه با دولت در امور صنعت نشر و ساماندهی منافع ناشران، کتابفروشان و موزعان در عرصه های اقتصاد، فرهنگ و حقوق نشر، از جمله انتقال

جست و جوی معنا در صنایع دستی

حسین یآوری، پژوهشگر و مدرس دانشگاه

در چند ماه اخیر، هفت عنوان کتاب از من منتشر شد. یکی از این کتاب‌ها با عنوان «جست و جوی معنا» دربرگیرنده ۳۸ مقاله درباره ۶ زمینه مرتبط با صنایع دستی مانند مباحث اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و جهانگردی است. این مجموعه در ۵۲۰ صفحه توسط انتشارات سوره مهر راهی بازار نشر شد و در حال حاضر جلد دوم این مجموعه را برای چاپ آماده می‌کنم.

«سیری در هنر و معماری ایران» عنوان مرجعی دانشگاهی برای دانشجویان رشته مدیریت جهانگردی و هتلداری در ۲۲۰ صفحه است که به تازگی توسط نشر سیمای دانش منتشر شد. در این کتاب هنر معماری پیش از ظهور اسلام و پس از آن بررسی و در بخش نخست آن یک فصل به هنر معماری جهان اختصاص داده شده است.

همین انتشارات، چند کتاب دیگر از جمله دو جلد از کتاب «فرهنگ عامه» را در ۳۵۰ و ۱۹۰ صفحه به تازگی از من منتشر کرده است و سومین جلد آن را در دست چاپ دارد. در این دو کتاب مطالبی درباره جشن‌ها، سوگواری‌ها، گشتی‌های محلی، موسیقی محلی، بیماری‌های بومی، طب سنتی، تفسیر اعداد، سردر منازل و لطفیه‌های ایرانی آمده است.

با توجه به اهمیت لباس در ایران، کتاب دیگری حاوی ۳۰ تصویر رنگی از البسه ایرانیان و مطالبی درباره لباس و پوشاک سنتی با عنوان «آشنایی با لباس و پوشاک سنتی ایران» با حجمی حدود ۲۰۰ صفحه به تازگی منتشر شد. این اثر برای دانشجویان رشته‌های طراحی لباس، چاپ و پارچه مناسب است.

همچنین، چون دکترای مدیریت دارم به تازگی کتابی در این حوزه با عنوان «مدیریت برای آشنایی با وظایف کلیدی مدیران» در ۱۷۰ صفحه توسط نشر سیمای دانش از من منتشر شده است. دیگر این که حاصل تجربیاتم را در سازمان صنایع دستی در کتاب «تکاتی پیرامون مدیریت در کارگاه‌های تولیدی صنایع» گردآورده و توسط همین انتشارات در ۸۰ صفحه منتشر کرده‌ام. البته این انتشارات یک کتاب دیگر نیز از من را با عنوان «گلیم و گلیم مانند‌های ایران» در حجمی حدود ۵۰۰ صفحه در دست انتشار دارد.

چاپ پنجم «آشنایی با هنرهای سنتی» نیز توسط نشر صبا سحر تا نیمه دوم خرداد راهی بازار نشر می‌شود.

اما این روزها طبق قراردادی که با انتشارات مهکامه منعقد کرده‌ام، کتاب‌های «شناخت صنایع دستی در ایران»، «عوارض و نتایج توریسم»، «آشنایی با تاریخ و

فرهنگ ایران» و «قوانین و مقررات صنعت جهانگردی» را در دست تدوین و آماده‌سازی دارم.

خاطرات شاعرانه

صدرالذوالریاستین، شاعر

«آمد و شد رباعی در فارس و شیراز» آخرین کتاب پژوهشی من بود که به تازگی توسط انتشارات نوید شیراز (ناشر تمامی کتاب‌هایم) منتشر شد. در این کتاب ۳۷ نفر از رباعی‌سرایان منطقه فارس و شیراز در ۳۰ سال اخیر از نظر ویژگی‌های شعری بررسی شده‌اند. حدود ۴۰ رباعی در این کتاب به عنوان نمونه آورده شده‌اند و البته در میان آنها ۱۰ رباعی از رباعی‌های من نیز وجود دارند.

«گزینه پنج دفتر غزل» عنوان دیگری است که در دست انتشار دارم. عزیز شبانی این غزل‌ها را از پنج مجموعه غزل من با نام‌های «شراب تلخ»، «غزلواره»، «شاید غزل»، «همصدا با ساز باران» و «آوازهای غریب» انتخاب کرده و مقدمه‌ای بر آنها نوشته است.

پیش‌تر، در پاورقی برخی از روزنامه‌ها مطالبی با عنوان «خاطراتی از جنگ جهانی دوم تا اوایل جنگ جهانی سوم» از من به چاپ رسیده بود که این نوشته‌ها را برای چاپ در کتابی با همین عنوان آماده کرده‌ام. در جنگ جهانی دوم شش ساله بودم و این کتاب دو جلدی خاطرات من از آن سن تا زمان حاضر را پوشش می‌دهد. البته جلد دوم آن هنوز آماده نشده است.

اما این روزها یک مجموعه شعر دیگر از سروده‌های عروضی ام را آماده چاپ کرده‌ام که دربرگیرنده حدود ۸۰ قطعه شعر است اما هنوز عنوانی برای این مجموعه در نظر نگرفته‌ام. شعرهای این مجموعه در قالب‌های غزل، مثنوی، دوبیتی پیوسته و قصیده سروده شده‌اند.

اقبال از دیدگاه‌های گوناگون

محمد بقایی (ماکان)، نویسنده و مترجم

«معنای زندگی از نگاه مولانا و اقبال» نوشته‌ی نذیر قیصر عنوان آخرین کتابی است که با ترجمه من توسط نشر تهران راهی بازار نشر شد. قیصر از اقبال‌شناسان و مولوی‌پژوهان پاکستانی است

که پیش‌تر نیز از او دو کتاب ترجمه کرده‌ام؛ یکی با عنوان «اقبال و شش فیلسوف غربی» که در سال ۱۳۸۴ منتشر شد و دیگری با نام «نقد روان‌شناسی و روان‌درمانی غرب از نگاه اقبال» که توسط نشر یادآوران در دست انتشار است.

در کتاب «نقد روان‌شناسی و روان‌درمانی غرب از نگاه اقبال» نویسنده زمینه‌های روان‌کاوی و روان‌شناسی غرب را ابتدا با زمینه‌های موجود در شرق، که ما بیشتر آنها را در حوزه عرفان می‌توانیم ببینیم، مقایسه کرده است و سپس برتری‌های دیدگاه شرقی را مطرح می‌کند و در نهایت نتیجه می‌گیرد آنچه با عنوان روان‌کاوی غرب شناخته شده، بسیار مکانیکی است و نگاهی مادی به روح انسان دارد.

همچنین توسط نشر یادآوران، کتاب تالیفی دیگری با عنوان «می‌نگریم و می‌رویم» (از گلابدره تاهنگ کنگ)

رانیز در دست انتشار دارم. این کتاب در حقیقت بررسی تطبیقی وضعیت اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی ایران با کشورهای پیشرفته جهان است که حجمی در حدود ۶۰۰ صفحه دارد و دربرگیرنده ملاقات‌های من با چهره‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و بازدید از مراکز دانشگاهی، مطبوعاتی و دیگر رسانه‌های گروهی چون رادیو و تلویزیون این کشورهاست.

«اقبال گلی که در جهنم روید» نیز به زودی توسط انتشارات سوره مهر راهی بازار نشر می‌شود. این اثر تالیفی، تحقیقی درباره اقبال البته از منظری نوست. سعی کرده‌ام اقبال را از دیدگاه‌های مختلف و ابعاد گوناگون بررسی و توجه خواننده ایرانی را به این نکته جلب کنم که این شخصیت را تنها از دیدگاه شاعرانه یا زاهدانه بررسی نکنند بلکه به بخش‌های دیگر وجود او مانند زمینه‌های فلسفی، اجتماعی و سیاسی نیز توجه داشته باشند. قصد دارم پس از بررسی و تصحیح این دستنوشته‌ها، آنها را به یکی از موزه‌های مرتبط با حوزه آثار اقبال اهدا کنم.

اما این روزها کتاب «اقبال از نگاهی دیگر» نوشته مستنصر میر را در دست ترجمه دارم. این کتاب از سوی اقبال آکادمی پاکستان برای ترجمه به من پیشنهاد شد. البته قرار است به زودی «دستنوشته‌های فارسی اقبال» (اشعار فارسی) برای تصحیح از سوی همین مرکز در اختیار من قرار گیرد. پس از تصحیح، بررسی و توضیح و تشریح اصطلاحات و واژگان دشوار، این اثر را یکی از خطاطان انجمن خوشنویسی ایران خوشنویسی می‌کند و کتاب توسط انتشارات «اقبال آکادمی پاکستان» به صورت نفیس منتشر می‌شود.

شیرین چون عسل

ناصر نادری، نویسنده کودک و نوجوان

تازه‌ترین کار من انتشار مجموعه‌ای ۱۴ جلدی برای کودکان است که توسط انتشارات پیام محراب راهی بازار نشر شد. این مجموعه با عنوان «شیرین چون عسل» حکایت‌لحظه‌های تولد ۱۴ معصوم، نحوه‌آشنایی امامان با همسرانشان و ازدواج آنها را روایت می‌کند. تاکنون با چنین رویکردی به زندگی امامان پرداخته نشده است.

سال گذشته نیز کتابی با عنوان «فرهنگ انقلاب اسلامی برای کودکان» برای دوره ابتدایی را به انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان سپردم. این کتاب فرهنگ تصویری درباره مفاهیم، شخصیت‌ها و حوادث آن دوران است که در قطع رحلی بزرگ و حدود ۲۰۰ صفحه به چاپ می‌رسد.

همچنین انتشارات مدرسه دو کتاب دیگر از من در دست انتشار دارد؛ یکی از این کتاب‌ها «برکه آفتاب» نام دارد و اثری داستانی آموزشی است که واقعه غدیر خم را برای کودکان بیان می‌کند. اثر دیگر در مجموعه «۱۴ سبد گل» این انتشارات منتشر می‌شود. در این مجموعه داستان زندگی حضرت زهرا (س) را در کتابی با عنوان «او یک فرشته بود» نوشته‌ام.

این روزها یک کتاب دیگرم با عنوان «فرهنگ تصویری قرآن» آماده انتشار است که به مداخل تصویری در قرآن می‌پردازد و تا حدودی جنبه آموزشی دارد. این اثر با بیان و زبان آموزشی، کودکان را با مفاهیم، شخصیت‌ها و اشیاء در قرآن آشنا می‌کند.

یادداشت

کاووس حسن‌لی
مدرس دانشگاه شیرازدرخت بارآور ادبیات
کودک و نوجوان ایران

از سه سال پیش «مرکز مطالعات ادبیات کودک» در جایگاه نهادی علمی در دانشگاه شیراز بنیان نهاده شد تا در کنار نهاد‌های رسمی دیگر، برای گسترش

گفت‌وگو، به ویژه در میدان نقد و نظریه، نقشی برعهده‌گیرد و در همان آغاز، در کنار فعالیت‌های گوناگون و بر مبنای اساسنامه خویش، دو طرح مهم را در کانون توجه قرار داد؛ یکی تدوین، تصویب و ایجاد دوره کارشناسی ارشد ادبیات کودک و نوجوان و دیگری انتشار مجله علمی. پژوهشی «مطالعات ادبیات کودک» که خوشبختانه امروز شاهد اجرایی شدن هر دو طرح همراه با کامیابی و موفقیت آنها هستیم.

برای نخستین بار دو فصلنامه علمی پژوهشی «مطالعات ادبیات کودک» با هدف تقویت روشمندی در پژوهش و کمک به رشد بیشتر و بهتر نقد و تولید نظریه در عرصه ادبیات کودک و نوجوان منتشر شد.

اکنون دیگر درخت ادبیات کودک و نوجوان در ایران، درختی بارآور است و کارنامه این شاخه از ادبیات، آنقدر برگ و بار دارد که به گونه‌ای بایسته در کانون توجه پژوهش‌های دانشگاهی قرار گیرد. یکی از ارکان دانشگاهی شدن ادبیات کودک، وجود دوره‌های مستقل دانشگاهی در این حوزه است. به دلیل ماهیت میان‌رشته‌ای ادبیات کودک و لزوم تسلط متقاضیان ورود به دوره بر اطلاعات کارشناسانه در زمینه‌های ادبیات، علوم تربیتی، روان‌شناسی و جامعه‌شناسی قرار شد دوره در سطح کارشناسی ارشد طراحی شود تا دانش‌آموختگان دوره‌های کارشناسی در رشته‌هایی که از آنها یاد کردیم و رشته‌های مرتبط دیگر، بتوانند مطالعات تخصصی خود را در این رشته دنبال کنند.

هرچند در این برنامه، کارشناسی ارشد ادبیات کودک به صورت میان‌رشته‌ای تعریف شده است، امامجری اصلی دوره بخش ادبیات فارسی خواهد بود. در حال حاضر نیز هریک از دانشگاه‌های کشور که امکان اجرای آن را دارند، می‌توانند درخواست خود را برای ایجاد این رشته در مقطع تحصیلات تکمیلی اعلام کنند.

فراموش نکنیم که موسسه‌ها و نهادهای مربوط به ادبیات کودک و نوجوان و نیز مجله‌ها و نشریه‌هایی که تاکنون در پیوند با این حوزه در ایران منتشر شده‌اند، هر یک به سهم خویش، در گسترش و اعتلای ادبیات کودک و نوجوان ایران نقش شایانی داشته‌اند. از این رو، مجله «مطالعات ادبیات کودک» و رشته کارشناسی ارشد ادبیات کودک و نوجوان، تولد خود را وامدار آنان می‌داند.

تبلیغ کتاب

agahieketab@yahoo.com

مجله‌های انتشارات جهاد دانشگاهی منتشر کرده
فروش در کتابخانه‌های دانشگاهی
فرومایه و آموختن - عادل کورن - عادل کورن - عادل کورن

مركز پخش: الفی مدیریت

کتاب مرجع نشر ایران
۱۳۸۹

آخرین اطلاعات ناشران،
کانگد فروشی‌ها، لیبرکرائی‌ها، چاپخانه‌ها،
سحالی‌ها، کتابفروشی‌ها، مراکز پخش،
نصیر کورن، طراحان گرافیک، ناشران
الکترونیک، نمایندگان ناشران خارجی

قیمت: ۱۳۰۰۰۰ ریال همراه با CD
تلفن مرکز پخش: ۸۸۳۳۳۸۵ - ۸۸۳۳۳۸۷